



91086

1 1926

P

OWY
RZE
SPÓŁDZIELCZY

1926



ZWIAZEK SPÓŁDZIELNI
•SPOŁYWCÓW RZ.P. •
W WARSZAWIE.



91086

**ZWIĄZEK SPÓŁDZIELNI SPOŻYWCÓW RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
W W A R S Z A W I E**

R O K



C Z W A R T Y

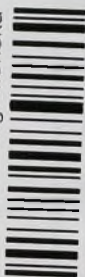
**KIESZONKOWY
KALENDARZ SPÓŁDZIELCZY**

1926

**SKŁAD GŁÓWNY ZWIĄZEK SPÓŁDZIELNI SPO-
ŻYWCÓW RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ, WAR-
SZAWA, UL. NOWOGRODZKA 21 I WSZYSTKIE
WIĘKSZE KSIĘGARNIE W KRAJU**

WARSZAWA — 1926

Biblioteka Jagiellońska



91086

L

1926

WYDZIAŁ SPOŁECZNO - WYCHOWAWCZY
ZWIĄZKU SPÓŁDZIELNI SPOŻYWCÓW RZECZY-
POSPOLITEJ POLSKIEJ.

WARSZAWA — ULICA NOWOGRODZKA 21
TEL. REDAKCJI 257-30, DZ. WYDAWNICTW 22-62.



SPIS RZECZY.

	Str.
1. Memorandum osobiste	2
2. Kalendarzyk skrócony	1
3. Stały kalendarz	3
4. Kalendarzyk terminowy	4
5. Terminarz spółdzielczy	57
6. Tabelka roczna do obliczania terminów	67
7. Obliczanie procentów	68
8. Obliczanie proc. systemem drabinkowym	69
9. Monety różnych krajów i ich parytety	72
10. Cyfry rzymskie i arabskie	73
11. Miary i wagi	74
12. Wykaz określeń sztuk i towarów	78
13. Waga korca	79
14. Tablice przerachowań miar i wag	79
15. Wzory obliczeń powierzchni i objętości	83
16. Obliczanie płynu w beczkach	84
17. Obliczenie pojemności pustych beczek	85
18. Tabela ciężaru gatunkowego	87
19. Skład chem. i wart. odź. ważn. artykuł. spoż.	89
20. Ilość produktów potrzebnych do analizy	91
21. Wyciąg z ustaw podatkowych i innych, dotyczących spółdzielni	92
Państwowy podatek przemysłowy (od obrotu)	103
Podatek majątkowy i mieszkaniowy	124

	<i>Str.</i>
Podatek od nieruchomości	124
Oplaty stempłowe	126
22. Przepisy pocztowo-telegraficzne	138
23. Weksle i ich użycie	142
24. Streszczenie kolejowych przepisów przewo- zowych i postanowień taryfowych w za- stosowaniu do potrzeb spółdz. spożywców	145
25. Postanowienia taryfowe	150
26. Klasyfikacja towarów	150
27. Statystyka Polski	156
28. Najważniejsze dane statystyczne dotyczące kooperacji w różnych krajach	165
29. Warunki należenia do Związku Spółdziel- ni Spożywców Rzeczyp. Polsk.	170
30. Organizacje i podstawy prawne spółdzielni wojskowej	174
31. Dział adresowy	178
Związek Spółdz. Spoż. Rzeczyp. Polsk.	178
Instytucje ogólnospółdzielcze	180
Związki Spółdzielcze	180
Adresy większych spółdzielni wojskowych	182
Inne Związki Spółdzielcze	183
Prasa spółdzielcza polska	185
„ „ „ zagraniczna	186
Organizacje spółdzielcze zagranicą	192
Instytucje kulturalno-oświatowe	202
Muzea	204
Teatry	205
Instytucje zawodowe robotnicze	205
Szkoły wyższe	206
Urzędy centralne	207
Przedstawicielstwa państw obcych w Polsce	211
32. Ogłoszenia	214
33. Notatnik	216

Ważniejsze omyłki druku

Str.	Wiersz.	Zamiast.	Powinno być.
65	1	od góry	nakaz
68	22	" " "	odpowiedn
68	14	" dołu	odi
74	6	" góry	naddinnemi
74	10	" " "	nad innemi
88	9	" " "	pierwotnie
91	22	" dołu	powtórnie
94	8	" " "	lniany
94	7	" " "	lniany
94	2	" " "	stopień
96	18	" " "	Na
97	8	" góry	na
97	6	" dołu	kasowej
99	11	" " "	łasowej
100	2	" góry	haadlowe
102	3	" " "	handlowe
102	19	" " "	od
102	31	" " "	do
104	2	" " "	74
109	14	" dołu	84
110	7	" góry	nie
119	4	" dołu	nie
120	3	" " "	31
124	11	" góry	od
130	20	" " "	do
138	8	" " "	29 ⁷⁰⁰ / ₀₀
138	10	" " "	2,7 ⁰ / ₀
162	2	" dołu	4,3 ⁰ / ₀
162	1	" " "	ozieżawione
175	15	" góry	dzierzawione
175	3	" " "	przemysłowych
179	6	" dołu	komisowych
		" " "	pozycji
		" " "	posesji
		" " "	Miastn
		" " "	Miasta
		" " "	III
		" " "	II
		" " "	10/x
		" " "	28/x
		" " "	1400
		" " "	140
		" " "	146000
		" " "	24.5000
		" " "	4.050.000
		" " "	81.000
		" dołu	27.501
		" " "	28.471
		" " "	7.871
		" " "	8.651
		" góry	Miczarski
		" " "	Mielczarski
		" " "	daw negotytytułu
		" " "	dawnego tytułu
		" dołu	Turbinowy
		" " "	Turbinowy

Uzupełnienia

W dziale terminarza spółdzielczego (od str. 57-671 należy wstawić opłatę podatku przemysłowego od obrotu.

Str.	wiersz	Od słowa	wstawić
97	8	od góry do 500.000 zł.	15 ⁰ / ₀ kapitału zakładowego. Przy kapitale zakładowym od 500.000 zł. do 750.000 zł.
99	9	od dołu dzielnicy	pruskiej;
102	3	od dołu wynagrodzenie	w byłej dzielnicy pruskiej i śląskiej części województwa śląskiego dolicza się do podatku dodatek komunalny, który począwszy od 15 stopnia dochodu wynosi 3 ⁰ / ₀ dochodu.
110	5	od góry III kategorii	Spółdzielnie wielosklepowe wykupują po 1 świadectwie III kategorii na biuro i magazyn.

MEMORANDUM OSOBISTE.

Nazwisko i adres właściciela

Data urodzenia

Data ślubu

Data objęcia stanowiska w

Data przyjęcia mandatu do

Nr. telefonu Nr. ks. oszczędn.

Nr. legitymacji Nr. ks. Kasy Chor.

Nr. ks. członk. w stow. spożywców

Nr. zegarka Nr. kołnierzyka

Nr. roweru Nr. kapelusza

Nr. rewolweru Nr. rękawiczek

Nr. okularów Nr. obuwia

Wzrost Waga

Kalendarzyk skrócony na rok 1926.

	Styczeń	Luty	Marzec
Niedziela	3 10 17 24 31	7 14 21 28	7 14 21 29
Poniedziałek	4 11 18 25	1 8 15 22	1 8 15 22
Wtorek	5 12 19 26	2 9 16 23	2 9 16 23
Środa	6 13 20 27	3 10 17 24	3 10 17 24
Czwartek	7 14 21 28	4 11 18 25	4 11 18 25
Piątek	1 8 15 22 29	5 12 19 26	5 12 19 26
Sobota	2 9 16 23 30	6 13 20 27	6 13 20 27
	Kwiecień	Maj	Czerwiec
Niedziela	4 11 18 25	2 9 16 23 30	6 13 20 27
Poniedziałek	5 12 19 26	3 10 17 24 31	7 14 21 28
Wtorek	6 13 20 27	4 11 18 25	1 8 15 22 29
Środa	7 14 21 28	5 12 19 26	2 9 16 23 30
Czwartek	1 8 15 22 29	6 13 20 27	3 10 17 24
Piątek	2 9 16 23 30	7 14 21 28	4 11 18 25
Sobota	3 10 17 24	1 8 16 22 29	5 12 19 26
	Lipiec	Sierpień	Wrzesień
Niedziela	4 11 18 25	1 8 15 22 29	5 12 19 26
Poniedziałek	5 12 19 26	2 9 16 23 30	6 13 20 27
Wtorek	6 13 20 27	3 10 17 24 31	7 14 21 28
Środa	7 14 21 28	4 11 18 25	1 8 15 22 29
Czwartek	1 8 15 22 29	5 12 19 26	2 9 16 23 30
Piątek	2 9 16 23 30	6 13 20 26	3 10 17 27
Sobota	3 10 17 24 13	7 14 21 28	4 11 18 25
	Październik	Listopad	Grudzień
Niedziela	3 10 17 24 31	7 14 21 28	5 12 19 26
Poniedziałek	4 11 18 25	1 8 15 22 29	6 13 20 27
Wtorek	5 12 19 26	2 9 16 23 30	7 14 21 28
Środa	6 13 20 27	3 10 17 24	1 8 15 22 29
Czwartek	7 14 21 28	4 11 18 25	2 9 16 23 30
Piątek	1 8 15 22 29	5 12 19 26	3 10 17 24 31
Sobota	2 9 16 23 03	6 13 20 27	4 11 18 25

Stały kalendarz.

Określenie dnia tygodnia dla każdej daty w ciągu lat 1801-1890

A.				B.										C. Nazwa dni.												
1801-1900				1901-- —1980				Styczeń	Luty	Marzec	Kwieciec	Maj	Czerw	Lipiec	Sierp.	Wrześ.	Paździ.	Listop.	Grudz.	Niedz.	Ponied.	Wtorek	Środa	Czwart	Piątek	Sobota
01	29	57	85	25	53	4	0	0	3	5	1	3	6	2	4	0	2	1	2	3	4	5	6	7		
02	30	58	86	26	54	5	1	1	4	6	2	4	0	3	5	1	3	8	9	10	11	12	13	14		
03	31	59	87	27	55	6	2	2	5	0	3	5	1	4	6	2	4	15	16	17	18	19	20	21		
04	32	60	88	28	56	0	3	4	0	2	5	0	3	6	1	4	0	22	23	24	25	26	27	28		
05	33	61	89	01	29	57	2	5	5	1	3	6	1	4	0	2	5	0	29	30	31	32	33	34	35	
06	34	62	90	02	30	58	3	6	6	2	4	0	2	5	1	3	6	1	36	37						
07	35	63	91	03	31	59	4	0	0	3	5	1	3	6	2	4	0	2								
08	32	64	92	04	32	60	5	1	2	5	0	3	5	1	4	6	2	4								
09	37	65	93	05	33	61	0	3	3	6	1	4	6	2	5	0	3	5								
10	38	66	94	06	34	62	1	4	4	0	2	5	0	3	6	1	4	6								
11	39	67	95	07	35	63	2	5	5	1	3	6	1	4	0	2	5	0								
12	40	68	96	08	36	64	3	6	0	3	5	1	3	6	2	4	0	2								
13	41	69	97	09	37	65	5	1	1	4	6	2	4	0	3	5	1	3								
14	42	70	98	10	38	66	6	2	2	5	0	3	5	1	4	6	2	4								
15	43	71	99	11	39	67	0	3	3	6	1	4	6	2	5	0	3	5								
16	44	72		12	40	68	1	4	5	1	3	6	1	4	0	2	5	0								
17	45	73		13	41	69	3	6	6	2	4	0	2	5	1	3	6	1								
18	46	74		14	42	70	4	0	0	3	5	1	3	6	2	4	0	2								
19	47	75		15	43	71	5	1	1	4	6	2	4	0	3	5	1	3								
20	48	76		16	44	72	6	2	3	6	1	4	6	2	5	0	3	5								
21	49	77	00	17	45	73	1	4	4	0	2	5	0	3	6	1	4	6								
22	50	78		18	46	74	2	5	5	1	3	6	1	4	0	2	5	0								
23	51	79		19	47	75	3	6	6	2	4	0	2	5	1	3	6	1								
24	52	80		20	48	76	4	0	1	4	6	2	4	0	3	5	1	3								
25	53	81		21	49	77	6	2	2	5	0	3	5	1	4	6	2	4								
26	54	82		22	50	78	0	3	3	6	1	4	6	2	5	0	3	5								
27	55	83		23	51	79	1	4	4	0	2	5	0	3	6	1	4	6								
28	56	84		24	52	80	2	5	6	2	4	0	2	5	1	3	6	1								

Objaśnienie: Odnajdujemy w tablicy A rok, o który nam chodzi i odszukujemy w tablicy B liczbę w równej linii z nim leżącej pod odpowiednim miesiącem. Do liczby tej dodajemy datę miesiąca. Otrzymaną w ten sposób cyfrę odszukujemy w tablicy C. Znajdujący się nad nią dzień, będzie dniem, o który nam chodzi.

Przykład: Którego dnia w tygodniu odbył się pierwszy ogólnokrajowy Zjazd Stow. Spożywców (27 października 1908 roku).

Odpowiedź: Tablica A=19(18). Tabl. B (październik) 4; 4+27=31. Tabl. C 31 pod wtorek.

Wschód słońca d. 1 g. 7 m. 44.—Zachód g. 3 m. 37

Wzrost	170	175	180	185	190	195	200	205	210	215	220	225	230	235	240	245	250	255	260	265	270	275	280	285	290	295	300	305	310	315	320	325	330	335	340	345	350	355	360	365	370	375	380	385	390	395	400	405	410	415	420	425	430	435	440	445	450	455	460	465	470	475	480	485	490	495	500	505	510	515	520	525	530	535	540	545	550	555	560	565	570	575	580	585	590	595	600	605	610	615	620	625	630	635	640	645	650	655	660	665	670	675	680	685	690	695	700	705	710	715	720	725	730	735	740	745	750	755	760	765	770	775	780	785	790	795	800	805	810	815	820	825	830	835	840	845	850	855	860	865	870	875	880	885	890	895	900	905	910	915	920	925	930	935	940	945	950	955	960	965	970	975	980	985	990	995	1000	1005	1010	1015	1020	1025	1030	1035	1040	1045	1050	1055	1060	1065	1070	1075	1080	1085	1090	1095	1100	1105	1110	1115	1120	1125	1130	1135	1140	1145	1150	1155	1160	1165	1170	1175	1180	1185	1190	1195	1200	1205	1210	1215	1220	1225	1230	1235	1240	1245	1250	1255	1260	1265	1270	1275	1280	1285	1290	1295	1300	1305	1310	1315	1320	1325	1330	1335	1340	1345	1350	1355	1360	1365	1370	1375	1380	1385	1390	1395	1400	1405	1410	1415	1420	1425	1430	1435	1440	1445	1450	1455	1460	1465	1470	1475	1480	1485	1490	1495	1500	1505	1510	1515	1520	1525	1530	1535	1540	1545	1550	1555	1560	1565	1570	1575	1580	1585	1590	1595	1600	1605	1610	1615	1620	1625	1630	1635	1640	1645	1650	1655	1660	1665	1670	1675	1680	1685	1690	1695	1700	1705	1710	1715	1720	1725	1730	1735	1740	1745	1750	1755	1760	1765	1770	1775	1780	1785	1790	1795	1800	1805	1810	1815	1820	1825	1830	1835	1840	1845	1850	1855	1860	1865	1870	1875	1880	1885	1890	1895	1900	1905	1910	1915	1920	1925	1930	1935	1940	1945	1950	1955	1960	1965	1970	1975	1980	1985	1990	1995	2000	2005	2010	2015	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050	2055	2060	2065	2070	2075	2080	2085	2090	2095	2100	2105	2110	2115	2120	2125	2130	2135	2140	2145	2150	2155	2160	2165	2170	2175	2180	2185	2190	2195	2200	2205	2210	2215	2220	2225	2230	2235	2240	2245	2250	2255	2260	2265	2270	2275	2280	2285	2290	2295	2300	2305	2310	2315	2320	2325	2330	2335	2340	2345	2350	2355	2360	2365	2370	2375	2380	2385	2390	2395	2400	2405	2410	2415	2420	2425	2430	2435	2440	2445	2450	2455	2460	2465	2470	2475	2480	2485	2490	2495	2500	2505	2510	2515	2520	2525
--------	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------

Tydzień 1.

STYCZEŃ.

Wschód słońca d. 3 g. 7 m. 44.—Zachód g. 3 m. 37.

NIEDZIELA		NIEDZIELA
3		10
Daniela M.		Agona W.
PONIEDZ.		PONIEDZ.
4		11
Tytusa B.		Homoty M.
WTOREK		WTOREK
5		12
Telesfora S.		Azadajusa M.
ŚRODA		ŚRODA
6		13
Trzech Króli		Weroniki p.
CZWARTEK		CZWARTEK
7		14
Lucjana J.		Hilarego B.
PIĄTEK		PIĄTEK
8		15
Seweryna Op.		Praszi i Piusa
SOBOTA		SOBOTA
9		16
Marcjanny P.		Marcjano p.

Tydzień 2.

STYCZEN.

Wschód słońca d. 10 g. 7 m. 41.—Zachód g. 3 m. 47.

NIEDZIELA

10

Agatona W.

PONIEDZ.

11

Honoraty M

WTOREK

12

Arkadiusza M.

ŚRODA

13

Weroniki p.

CZWARTEK

14

Hilarego B.

PIĄTEK

15

Pawła i Pust.

SOBOTA

16

Marcelego p.

NIEDZIELA

3

Daniela H.

PONIEDZ.

4

Tymoteusza B.

WTOREK

5

Telesfora S.

ŚRODA

6

Trochimi i Ksena

CZWARTEK

7

Łucjana J.

PIĄTEK

8

Severiana Op.

SOBOTA

9

Marcelego p.

Tydzien 3.

Tydzien 3.

STYCZEŃ.

Wschód słońca d. 17. g. 7 m. 35. — Zachód g. 3 m. 58.

NIEDZIELA

17

Antoniego Op.

PONIEDZ.

18

Kat., św. Piotra

WTOREK

19

Henryka B. W.

ŚRODA

20

Fabjana P. W.

CZWARTEK

21

Agnieszki P. M.

PIĄTEK

22

Wicen tego

SOBOTA

23

Ildefonsa B.

NIEDZIELA

24

Tymoteusza M.

PONIEDZ.

25

M. św. Pawła

WTOREK

26

Polikarpa B. M.

ŚRODA

27

Jana Złotost.

CZWARTEK

28

Opł. św. Jędr.

PIĄTEK

29

Franciszka Św.

SOBOTA

30

Matyjasz O.

Tydzień 4.

STYCZEŃ.

Wschód słońca d. 24 g. 7 m. 29.— Zachód g. 4 m. 10.

NIEDZIELA

24

Tymoteusza M.

PONIEDZ.

25

N: św. Pawła

WTOREK

26

Polikarpa B. M.

ŚRODA

27

Jana Złoteust.

CZWARTEK

28

Obj. św. Agn.

PIĄTEK

29

Franciszka Sal.

SOBOTA

30

Martyny O.

NIEDZIELA

17

Antoniego Op.

PONIEDZ.

18

Kat. św. Izydora

WTOREK

19

Henryka B. W.

ŚRODA

20

Fabjana P. W.

CZWARTEK

21

Agatki P. M.

PIĄTEK

22

Wacława tego

SOBOTA

23

Michałowej B.

Tydzień 5.

STYCZEŃ.

Wschód słońca d. 31 g. 7 m. 18.—Zachód g. 4 m. 22.

NIEDZIELA

31

Piotra Nol.

LUTY.

Wchód słońca d. 1 g. 7 m. 18—Zachód g. 4 m. 22.

PONIEDZ.

1

Ignacego B.

WTOREK

2

Oczyszcz N.P.

ŚRODA

3

Flazeja B. M.

CZWARTEK

4

Ansgaregoi Ant.

PIĄTEK

5

Agaty P. M.

SOBOTA

6

Doroty P. M.

Tydzień 6.

LUTY.

Wschód słońca d. 7 g. 7. m. 6.—Zachód g. 4 m. 35.

NIEDZIELA

7

Romualda Op.

PONIEDZ.

8

Jana z Matty

WTOREK

9

Apolonji P. M.

ŚRODA

10

Scholastyki P.

CZWARTEK

11

NM z Lourdes

PIĄTEK

12

Eulalji P.

SOBOTA

13

Jana i Dobr.

Tydzień 7.

LUTY.

Wschód słońca d. 14 g. 6. m. 38.—Zachód g. 5 m. 48.

NIEDZIELA

14

Walentego K.

PONIEDZ.

15

Faustyna M.

WTOREK

16

Jóljanny P. M.

ŚRODA

17

† Donata

CZWARTEK

18

Symeona B.

PIĄTEK

19

† Konrada W.

SOBOTA

20

† Leona B.

NIEDZIELA

21

Maksymiana B.

PONIEDZ.

22

Kat. i. i. Piotra

WTOREK

23

Piotra Damiana.

ŚRODA

24

Ś. i. Józefina

CZWARTEK

25

Macieja Ap.

PIĄTEK

26

Aleksandra B.

SOBOTA

27

Nestora

Tydzień 8.

L U T Y.

Wschód słońca d. 21 g. 6 m. 38—Zachód g. 5 m. 02

NIEDZIELA

21

Maksymiana .B

PONIEDZ.

22

Kat. i ś. Piotra

WTOREK

23

Piotra Damiana.

ŚRODA

24

S. d. Sergjusza

CZWARTEK

25

Macieja Ap.

PIĄTEK

26

Aleksandra B

SOBOTA

27

Nestora

NIEDZIELA

14

Walentego K.

PONIEDZ.

15

Fawstyna M.

WTOREK

16

Jedlianny P. M.

ŚRODA

17

† Donata

CZWARTEK

18

Symeona B.

PIĄTEK

19

† Konrada W.

SOBOTA

20

† Leona B.

Tydzień 9.

L U T Y.

Wschód słońca d. 28 g. 6 m. 38.—Zachód g. 5 m. 02.

NIEDZIELA

28

Leandra B.

M A R Z E C.

Wschód słońca d. 1 g. 6 m. 23—Zachód g. 5 m. 15.

PONIEDZ.

1

Albina B. W.

WTOREK

2

Heleny ces.

ŚRODA

3

Kunegundy ces.

CZWARTEK

4

Kazimierza

PIĄTEK

5

Adryana M.

SOBOTA

6

Wiktora

Tydzień 10.

MARZEC

Wschód słońca d. 7 g. 6 m. 8.—Zachód g. 5 m. 26.

NIEDZIELA

7

Tomasza

PONIEDZ.

8

Wincentego K.

WTOREK

9

Franciszki Rz.

ŚRODA

10

40 Męczenników

CZWARTEK

11

Konstantego W.

PIĄTEK

12

† Grzegorza W.

SOBOTA

13

† Krystyny P.

NIEDZIELA

28

Leona B.

MARZEC

Wschód słońca d. 1 g. 6 m. 22—Zachód g. 5 m. 26.

PONIEDZ.

1

Albina B. W.

WTOREK

2

Heleny ces.

ŚRODA

3

Kunegundy ces.

CZWARTEK

4

Kazimierza

PIĄTEK

5

Adiana P.

SOBOTA

6

MARZEC.

Wschód słońca d. 14 g. 5 m. 53.—Zachód g. 5 m. 39.

NIEDIELA

14

Małyldy Kr.

PONIEDZ.

15

Klemensa Hof.

WTOREK

16

Abrahama P.

ŚRODA

17

Patryka B.

CZWARTEK

18

Cyrylla B.

PIĄTEK

19

† Józefa Oblub.

SOBOTA

20

† Wolframa B.

NIEDZIELA

21

Małyldy Kr.

PONIEDZ.

22

Klemensa Hof.

WTOREK

23

Abrahama P.

ŚRODA

24

† Józefa Oblub.

CZWARTEK

25

Cyrylla B.

PIĄTEK

26

† Józefa Oblub.

SOBOTA

27

† Wolframa B.

Tydzień 12.

M A R Z E C.

Wschód słońca d. 21 g. 5 m. [36—Zachód g. 5 m. 51:

NIEDZIELA

21

Benedykta O.

PONIEDZ.

22

Katarzyny P.

WTOREK

23

Katarzyny Kr.

ŚRODA

24

† Gabryela Ar.

CZWARTEK

25

Zwiast. NMP.

PIĄTEK

26

† Ludgera B. W

SOBOTA

27

† Jana Dam.

NIEDZIELA

14

Matylda Kr.

PONIEDZ.

15

Klementyna Hol.

WTOREK

16

Wiktoria P.

ŚRODA

17

Patrycja B.

CZWARTEK

18

Czesława B.

PIĄTEK

19

† Józefa Orlin

SOBOTA

20

Wiktoria B.

Tydzień 13.

MARZEC.

Wschód słońca d. 28 g. 5 m. 21.—Zachód g. 6 m. 04.

NIEDZIELA

28

Palmowa

PONIEDZ.

29

Wiel. Eust. Op.

WTOREK

30

Wiel. Adeli Wd.

ŚRODA

31

† Wiel. Balb. P.

KWIECIEŃ.

Wschód słońca d. 1 g. 5 m. 16.—Zachód g. 6 m. 09.

CZWARTEK

1

† Wiel. Teod. M.

PIĄTEK

2

† Wiel. Fran. à P.

SOBOTA

3

† Rysz. B. W.

Tydzień 14.

KWIECIEŃ

Wschód słońca d. 4. g. 5 m. 02. — Zachód g. 6 m. 16.

NIEDZIELA 4 Zmartw. Chr. P.		
PONIEDZ. 5 Wielkanoc		
WTOREK 6 Wilhelma Op.		
ŚRODA 7 Epifan.		
CZWARTEK 8 Dyonizego		
PIĄTEK 9 † Marji		
SOBOTA 10 Ezechjela Pr.		

K W I E C I E Ń.

Wschód słońca d. 11 g. 4 m. 48.—Zachód g. 6 m. 26

NIEDZIELA

11

Leona

PONIEDZ.

12

Wiktora M.

WTOREK

13

Hermenegilda

ŚRODA

14

Walerjana M.

CZWARTEK

15

Anastazji M.

PIĄTEK

16

† Benedykta W.

SOBOTA

17

Aniceta p.

NIEDZIELA

18

Bogumila W.

PONIEDZ.

19

Tymona

WTOREK

20

Zulficjusza

ŚRODA

21

Anzelma B. W.

CZWARTEK

22

Sotera i Haja

PIĄTEK

23

Wojciecha B.

SOBOTA

24

Idelisa K.

KWIECIEŃ

Wschód słońca d. 18 g. 4. m. 35.—Zachód g. 6 m. 39.

NIEDZIELA

18

Bogumiła W.

PONIEDZ.

19

Tymona

WTOREK

20

Sulpicjusza

ŚRODA

21

Anzelma B. W.

CZWARTEK

22

Sotera i Kaja

PIĄTEK

23

† Wojciecha B.

SOBOTA

24

Fidelisa Kap.

Tydzień 17.

KWIECIEŃ.

Wschód słońca d. 25 g. 4 m. 18.—Zachód g. 6 m. 51.

NIEDZIELA

25

Marka Ewang.

PONIEDZ.

26

Włeta i Marcellin.

WTOREK

27

Teofila i Tertulji

ŚRODA

28

Pawła od Krz.

CZWARTEK

29

Piotra M.

PIĄTEK

30

Katarzyny S.

M A J.

Wschód słońca d. 1 g. 4 m. 07—Zachód g. 6 m. 59.

SOBOTA

1

Włpa i Jakóba

Tydzień 18.

Wschód słońca d. 2 g. 4. m. 04.—Zachód g. 7 m. 03.

NIEDZIELA

2

Zygmunta Kr.

PONIEDZ.

3

Konst. 3 Maja

WTOREK

4

Florjana M.

ŚRODA

5

Piusa V p. w.

CZWARTEK

6

Jana Apostoła

PIĄTEK

7

† Dominiceli

SOBOTA

8

† Stanisława B.

Wschód słońca d. 9 g. 3 m. 5. — Zachód g. 7 m. 14.

NIEDZIELA

923

Grzegorza Naz.

PONIEDZ.

10

K. d. Izydora

WTOREK

11

K. d. Mamerta

ŚRODA

12

K. d. Pankrac.

CZWARTEK

13

Wnieb. Pańsk.

PIĄTEK

14

† Bonifacego M.

SOBOTA

15

Zofji wd.

NIEDZIELA

16

Jana Nepomuc.

PONIEDZ.

17

Paschalis W.

WTOREK

18

Feliksa N.

ŚRODA

19

Piotra C.

CZWARTEK

20

Bernarda

PIĄTEK

21

† Wiktora

SOBOTA

22

† Julii S. M.

Wschód słońca d. 16 g. 3 m. 37.—Zachód g. 7 m. 2.

NIEDZIE LA

16

Jana Nepomuc.

PONIEDZ.

17

Paschalisa W.

WTOREK

18

Feliksa K.

ŚRODA

19

Piotra C.

CZWARTEK

20

Bernarda

PIĄTEK

21

† Wiktora

SOBOTA

22

† Julji P. M.

Wschód słońca d. 23 g. 3 m. 31. — Zachód g. 7 m. 34.

NIEDZIELA

23

Z. sł. Duch. Św.

PONIEDZ.

24

Joanny i Afry

WTOREK

25

Grzegorza VII

ŚRODA

26

† Filip. Nereusz.

CZWARTEK

27

Bedy W. D. K.

PIĄTEK

28

† s. d. Augustyna

SOBOTA

29

† s. d. Teodozji

Wschód słońca d. 30 g. 3 m. 23.—Zachód g. 7 m. 44.

NIEDZIELA

30

Trójcy Św.

PONIEDZ.

31

Anieli p.

CZERWIEC.

Wchód słońca d. 1 g. 3 m. 22—Zachód g. 7 m. 45.

WTOREK

1

Św. Bł. Jakóba

ŚRODA

2

Marcelina i B.

CZWARTEK

3

Boże Ciało

PIĄTEK

4

† Franciszka C.

SOBOTA

5

Bonifacego

CZERWIEC.

Wschód słońca d. 6 g. 3 m. 18.—Zachód g. 7 m. 52.

NIEDZIELA 6 Norberta		NIEDZIELA 13 Antonia Pab.
PONIEDZ. 7 Roberta op.		PONIEDZ. 14 Bazylio W.
WTOREK 8 Maksyma B.		WTOREK 15 Wita i Modesta
ŚRODA 9 Pryma i Felicjan.		ŚRODA 16 Bennona B.
CZWARTEK 10 Małgorzaty Kr.		CZWARTEK 17 Innocencjo M.
PIĄTEK 11 Barnaby Ap		PIĄTEK 18 Matka M.
SOBOTA 12 Jana W.		SOBOTA 19 Julian M.

CZERWIEC.

Wschód słońca d. 13 g. 3. m. 15.—Zachód g. 7 m. 57.

NIEDZIELA

13

Antoniego Pad.

PONIEDZ.

14

Bazylego W.

WTOREK

15

Wita i Modesta

ŚRODA

16

Bennona B.

CZWARTEK

17

Innocentego M.

PIĄTEK

18

† Marka M.

SOBOTA

19

Juljanny M.

Tydzień 24.

Tydzień 25.

CZERWIEC.

Wschód słońca d. 20 g. 3 m. 16.—Zachód g. 7 m. 59.

NIEDIELA 20 Sylwerjusza P.		NIEDZIELA 27 Włodzisław
PONIEDZ. 21 Alojzego Gonz.		PONIEDZ. 28 Leona II Pap.
WTOREK 22 Paulina B. W.		WTOREK 29 Piotra i Pawła
ŚRODA 23 Agrypiny P.		ŚRODA 30 Lucyna i Emilia
CZWARTEK 24 N. Św. Jana Ch.		CZWARTEK 1 Teodorys A.
PIĄTEK 25 † Prospera W.		PIĄTEK 2 Jana i Pawła
SOBOTA 26 † Jana i Pawła		SOBOTA 3 Jana i Pawła

CZERWIEC.

Wschód słońca d. 27 g. 3 m. 17.—Zachód g. 8 m. 00.

NIEDZIELA

27

Władysława

PONIEDZ.

28

Leona II Pap.

WTOREK

29

Piotra i Pawła

ŚRODA

30

Lucyny i Emila

LIPIEC.

Wschód słońca d. 1 g. 3 m. 19.—Zachód g. 8 m. 00.

CZWARTEK

1

Teodoryka K.

PIĄTEK

2

Nawiedz. NMP

SOBOTA

3

Leona P.

Tydzień 27.

LIPIEC.

Wschód słońca d. 4. g. 3 m. 22. — Zachód g. 7 m. 58.

NIEDZIELA 4 Józefa Kalasant.		NIEDZIELA 11 Polański P. M.
PONIEDZ. 5 Anion. Zukarja.		PONIEDZ. 12 Jana Gwalsza
WTOREK 6 Izajasza Pr.		WTOREK 13 Majkowskiego P.
ŚRODA 7 Cyrylla i Met.		ŚRODA 14 Boszewskiego
CZWARTEK 8 Elżbiety Kr.		CZWARTEK 15 Henryka Csa.
PIĄTEK 9 † Weroniki P.		PIĄTEK 16 † Włp. Szkapł.
SOBOTA 10 7-iu br. męcz.		SOBOTA 17 Aleksandra W.

LIPIEC

Wschód słońca d. 11 g. 3 m. 29—Zachód g. 7 m. 54

NIEDZIELA

11

Pelagji P. M.

PONIEDZ.

12

Jana Gwalber

WTOREK

13

Małgorzaty P.

ŚRODA

14

Bonawentury

CZWARTEK

15

Henryka ces.

PIĄTEK

16

† NMP. Szkapl.

SOBOTA

17

Aleksego W.

NIEDZIELA

4

Łukasz Kalasant.

PONIEDZ.

5

Anton. Szwarcz.

WTOREK

6

Teodora P.

ŚRODA

7

Cypryl i Met.

CZWARTEK

8

Elżbiety Kr.

PIĄTEK

9

† Weroniki P.

SOBOTA

10

Wł. br. Józef.

Tydzień 29.

LIPIEC.

Wschód słońca d. 18 g. 3 m. 38—Zachód g. 7 m. 47.

NIEDZIELA 18 Szymona z Lig.		NIEDZIELA 25 Jakoba Ap.
PONIEDZ. 19 Wincentego à P.		PONIEDZ. 26 Anny M. NMP.
WTOREK 20 Czesława W.		WTOREK 27 Kazim. M.
ŚRODA 21 Praksydy P. M.		ŚRODA 28 Innocencj.
CZWARTEK 22 Marji Magdal.		CZWARTEK 29 Maryi P.
PIĄTEK 23 † Apolinarego B.		PIĄTEK 30 † Józefa i Dobroś.
SOBOTA 24 Krystyny		SOBOTA 31 Innocencj. W.

LIPIEC.

Wschód słońca d. 25 g. 3. m. 47.—Zachód g. 7 m. 39.

NIEDZIELA 25 Jakóba Ap.		NIEDZIELA 18 Szymona & Jędr.
PONIEDZ. 26 Anny M. NMP.		PONIEDZ. 19 Włodzimierza B.
WTOREK 27 Natalji M.		WTOREK 20 Czesława W.
ŚRODA 28 Innocen'ego		ŚRODA 21 Piotryka P. M.
CZWARTEK 29 Marty P.		CZWARTEK 22 Marii Magdal.
PIĄTEK 30 † Julity i Donat.		PIĄTEK 23 † Apolloniego B.
SOBOTA 31 Ignacego W.		SOBOTA 24 Krzysztofa

SIERPIEN.

Wschód słońca d. 1 g. 3 m. 58.—Zachód g. 7 m. 29.

NIEDZIELA 1 Piotra w Ok.		NIEDZIELA 8 Cypriana Łazę
PONIEDZ. 2 NMP. Anielsk.		PONIEDZ. 9 Romana M.
WTOREK 3 Z. r. Św. Szczep.		WTOREK 10 Wawrzyńca M.
ŚRODA 4 Dominika W.		ŚRODA 11 Suzanny i Dż.
CZWARTEK 5 NMP. Śnieżnej		CZWARTEK 12 Klary P.
PIĄTEK 6 Przem. Pańskie		PIĄTEK 13 † Hipol. Łukasza
SOBOTA 7 Kajetana W.		SOBOTA 14 † Włg. Euseb.

SIERPIEN.

Wschód słońca d. 8 g. 4 m. 09.—Zachód g. 7 m. 15.

NIEDZIELA

8

Cyrjaka Larga

PONIEDZ.

9

Romana M.

WTOREK

10

Wawrzyńca M.

ŚRODA

11

Zuzanny i Dyg.

CZWARTEK

12

Klary P.

PIĄTEK

13

† Hipol. i Kasjan.

SOBOTA

14

† Wig. Euzeb.

Tydzień 33.

SIERPIEŃ

Wschód słońca d. 15 g. 4. m. 19.—Zachód g. 6 m. 59.

NIEDZIELA

15

Wnieb. NMP.

PONIEDZ.

16

Joach. O.

WTOREK

17

Jacka Wyz.

ŚRODA

18

Firmina B. W.

CZWARTEK

19

Marjana Kufina

PIĄTEK

20

Bernarda

SOBOTA

21

Joanny Wd.

WRZESIEŃ

Tydzień 34.

SIERPIEŃ

Wschód słońca d. 22 g. 4 m. 31. — Zachód g. 6 m. 45.

NIEDZIELA

22

Symforjana

PONIEDZ.

23

Filipa i Benic.

WTOREK

24

Bartłomieja Ap.

ŚRODA

25

Ludwika Kr.

CZWARTEK

26

NMP. Jasnej Góry

PIĄTEK

27

Cezarego

SOBOTA

28

Augustyna B

NIEDZIELA

12

Wnieb. NMP.

PONIEDZ.

13

Joach. O.

WTOREK

14

Jacka Wyz.

ŚRODA

15

Filipina B. W.

CZWARTEK

16

Maryi z Łaz.

PIĄTEK

17

Bernarda

SOBOTA

18

Joanny Wd.

Tydzień 34.

Tydzień 35.

SIERPIEŃ.

Wschód słońca d. 29 g. 4 m. 43.—Zachód g. 6 m. 31.

NIEDZIELA

29

Śc. gł. św Jana

PONIEDZ.

30

Róży Lim.

WTOREK

31

Rajmunda W.

WRZESIEŃ.

Wchód słońca d. 1 g. 4 m. 46—Zachód g. 6 m. 28.

ŚRODA

1

Bronisławy

CZWARTEK

2

Stefana Kr.

PIĄTEK

3

† Eufenji

SOBOTA

4

Rozalii P.

Tydzień 36.

WRZESIEŃ.

Wschód słońca d. 5 g. 4 m. 54.—Zachód g. 6 m. 15.

NIEDZIELA

5

Wawrzyńca J.

PONIEDZ.

6

Zacharjasza Pr

WTOREK

7

Jana M. Reg.

ŚRODA

8

Narodz. NMP.

CZWARTEK

9

Sergjusza P.

PIĄTEK

10

Mikołaja z Tol

SOBOTA

11

Prota i Jacka

NIEDZIELA

5

Wawrzyńca J.

PONIEDZ.

6

Zacharjasza Pr

WTOREK

7

Jana M. Reg.

WRZESIEŃ

Wschód słońca d. 1 g. 4 m. 48—Zachód

ŚRODA

8

Narodz. NMP.

CZWARTEK

9

Sergjusza P.

PIĄTEK

10

Mikołaja z Tol

SOBOTA

11

Prota i Jacka

Tydzien 36.

Tydzien 37.

WRZESIEŃ

Wschód słońca d. 12 g. 5 m. 05.—Zachód g. 5 m. 56.

NIEDZIELA

12

Imienia N.M.P.

PONIEDZ.

13

Eugenji P.

WTOREK

14

Podw. Krz. św.

ŚRODA

15

N.M.P. Bolesnej

CZWARTEK

16

Konrada

PIĄTEK

17

† S.d. Francisz.

SOBOTA

18

† S. d. Józefa

PAŹDZIERNIK.

Wschód słońca d. 1 g. 5 m. 35.—Zachód g. 5 m. 56.

Tydzień 38.

WRZESIEŃ

Wschód słońca d. 19 g. 5 m. 16.—Zachód g. 5 m. 42.

NIEDZIELA 19 Januarjusza	NIEDZIELA 12 Januarjusza
PONIEDZ. 20 Eusebjusza	PONIEDZ. 13 Eusebjusza
WTOREK 21 Mateusza	WTOREK 14 Mateusza
ŚRODA 22 Tomasza	ŚRODA 15 Tomasza
CZWARTEK 23 Lina i Tekli	CZWARTEK 16 Kontarda
PIĄTEK 24 NMP. od w. n.	PIĄTEK 17 NMP. od w. n.
SOBOTA 25 Ładysława	SOBOTA 18 Ładysława

WRZESIEŃ.

Wschód słońca d. 26 g. 4 m. 27.—Zachód g. 5 m. 26.

NIEDZIELA

26

Cypriana

PONIEDZ.

27

Koźmy i Dam.

WTOREK

28

Wacława Kr.

ŚRODA

29

Michała Arch.

CZWARTEK

30

Hieronima

PAŹDZIERNIK.

Wschód słońca d. 1 g. 5 m. 35.—Zachód g. 5 m. 16.

PIĄTEK

1

† Jana z Dukli

SOBOTA

2

Aniołów Str.

Tydzień 40.

PAŹDZIERNIK

Wschód słońca d. 3 g. 5 m. 40.—Zachód g. 5 m. 09.

NIEDZIELA

3

Kandyta

PONIEDZ.

4

Franciszka Ser.

WTOREK

5

Placydy M.

ŚRODA

6

Brunona W.

CZWARTEK

7

NMP. Różańc.

PIĄTEK

8

†Brigid. wd. i P.

SOBOTA

9

Dyonizego

NIEDZIELA

26

Cypriana

PONIEDZ.

27

Koźmy i Dam.

WTOREK

28

Wacława Kr.

ŚRODA

29

Michała Arch.

CZWARTEK

30

Hieronima

PAŹDZIERNIK

Wschód słońca d. 1 g. 2 m. 35.—Zachód g. 5 m. 09.

PIĄTEK

1

† Jana z Dukli

SOBOTA

2

Tydzień 41.

Tydzień 40.

PAŹDZIERNIK

Wschód słońca d. 10 g. 5 m. 52.—Zachód g. 4 m. 52.

NIEDZIELA

10

Franciszka

PONIEDZ.

11

Placydy P.

WTOREK

12

Maksymiljana

ŚRODA

13

Edwarda

CZWARTEK

14

Kaliksta

PIĄTEK

15

† Jadwigi i Ter.

SOBOTA

16

Martynjana

NIEDZIELA

17

Wiktora

PONIEDZ.

18

Eufazya

WTOREK

19

Piotra z Alk.

ŚRODA

20

Jana Kantego

CZWARTEK

21

Urszuli

PIĄTEK

22

† Korduli

SOBOTA

23

Sebastyna

Tydzień 42.

PAŹDZIERNIK.

Wschód słońca d. 17 g. 6 m. 04. — Zachód g. 4 m. 37.

NIEDZIELA 17 Wiktora		NIEDZIELA 10 Franciszka
PONIEDZ. 18 Łukasza		PONIEDZ. 11 Płacydy P.
WTOREK 19 Piotra z Alk.		WTOREK 12 Maksymiliana
ŚRODA 20 Jana Kantego		ŚRODA 13 Edwarda
CZWARTEK 21 Urszuli		CZWARTEK 14 Kaliżana
PIĄTEK 22 † Korduli		PIĄTEK 15 † Jodwig i Ter.
SOBOTA 23 Seweryna		SOBOTA 16 Martyny

Tydzień 43.

PAŹDZIERNIK.

Wschód słońca d. 24. g. 6 m. 17. — Zachód g. 4 m. 23.

NIEDZIELA

24

Rafala Arch.

PONIEDZ.

25

Kryspina

WTOREK

26

Ewarysta

ŚRODA

27

Sabiny P. M.

CZWARTEK

28

Tadeusza Szym

PIĄTEK

29

† Narcyza B. W.

SOBOTA

30

Germana

NIEDZIELA

31

Włk. Olimpij

LISTOPAD.

Wschód słońca d. 1 g. 6 m. 29 — Zachód

PONIEDZ.

1

Wasył. św.

WTOREK

2

Dr. Zof. Jera.

ŚRODA

3

Robert B. W.

CZWARTEK

4

Krzysztof

PIĄTEK

5

† Ksawery

SOBOTA

6

Leonarda

Tydzień 44.

PAŹDZIERNIK.

Wschód słońca d. 31 g. 6 m. 29. — Zachód g. 4 m. 08.

NIEDZIELA

31

Wig. Olimpij

LISTOPAD.

Wschód słońca d. 1 g. 6 m. 29 — Zachód g. 4 m. 08.

PONIEDZ.

1

Wszyst. Św

WTOREK

2

Dz. Zad. Jerz.

ŚRODA

3

Huberta B. W.

CZWARTEK

4

Karola Bor.

PIĄTEK

5

† Elżbiety

SOBOTA

6

Leonarda

LISTOPAD

Wschód słońca d. 7 g. 6 m. 42—Zachód g. 3 m. 57.

NIEDZIELA

27

Jana Gwałb.

PONIEDZ.

28

Bohdana

WTOREK

29

Teodora M.

ŚRODA

10

Andrzeja

CZWARTEK

11

Marcina B. W.

PIĄTEK

12

† Marcina P.

SOBOTA

13

Stanisława K.

LISTOPAD.

Wschód słońca d. 14 g. 6 m. 4.—Zachód g. 3 m. 41.

NIEDZIELA		NIEDZIELA
14		7
Serafina		
PONIEDZ.		PONIEDZ.
15		8
Gertrudy		
WTOREK		WTOREK
16		9
Edmunda		
ŚRODA		ŚRODA
17		10
Salom. P. i Grze.		
CZWARTEK		CZWARTEK
18		11
Odon P.		
PIĄTEK		PIĄTEK
19		12
† Elżbiety Wd.		
SOBOTA		SOBOTA
20		13
Feliksa Wal.		

Tydzień 47.

LISTOPAD.

Wschód słońca d. 21 g. 7 m. 06—Zachód g. 3 m. 30

NIEDZIELA 21 Ofiarow. NMP		NIEDZIELA 28 Marszałek
PONIEDZ. 22 Cecylji P. M.		PONIEDZ. 29 Selenina M.
WTOREK 23 Klemnsa		WTOREK 30 Andrzej A.
GRUDZIEŃ		
ŚRODA 24 Jana od Krz.	Wschód słońca d. 1 g. 7 m. 20—Zachód	ŚRODA 1
CZWARTEK 25 Kat. P. i Erazma		CZWARTEK 2 Bł. B. Natalja
PIĄTEK 26 † Piotra P. i Kon.		PIĄTEK 3 Bł. Jany P.
SOBOTA 27 Wirgiljusza		SOBOTA 4 J. P.

LISTOPAD.

Wschód słońca d. 28 g. 7 m. 17.—Zachód g. 3 m. 30.

NIEDZIELA

28

Mansweta

PONIEDZ.

29

Saturnina M.

WTOREK

30

Andrzeja Ap.

GRUDZIEŃ.

Wschód słońca d. 1 g. 7 m. 20.—Zachód g. 3 m. 30.

ŚRODA

1

Eligi.B. Natalji

CZWARTEK

2

BibjaŃny P.

PIĄTEK

3

+ Franciszka

SOBOTA

4

+ Barbary

GRUDZIEŃ

Wschód słońca d. 5 g. 7. m. 35.—Zachód g. 3 m. 25.

NIEDZIELA		NIEDZIELA
5		12
Sabby Op.		Aleksandra
PONIEDZ.		PONIEDZ.
6		13
Mikołaja B.		Łucji i Odyli
WTOREK		WTOREK
7		14
Ambrożego		Wizygota M.
ŚRODA		ŚRODA
8		15
Niep. P. NMP.		† Waler. i Celin.
CZWARTEK		CZWARTEK
9		16
Leokadji P.		S. d. Eusebjusza.
PIĄTEK		PIĄTEK
10		17
† NMP. Loreto.		† S. d. Eusebjusza
SOBOTA		SOBOTA
11		18
Damazego		† S. d. Gracjana

GRUDZIEŃ.

Wschód słońca d. 12 g. 7. m. 41.—Zachód g. 3 m. 26.

NIEDZIELA

12

Aleksandra

PONIEDZ.

13

Łucji i Otylji

WTOREK

14

Izydora M.

ŚRODA

15

† Waler. i Celin.

CZWARTEK

16

S. d. Euzebjusz.

PIĄTEK

17

† S. d. Łazarza

SOBOTA

18

† S. d. Gracjana

NIEDZIELA

5

Saby Oq.

PONIEDZ.

6

Mikolaj B.

WTOREK

7

Ambrósio

ŚRODA

8

Niep. P. NMP.

CZWARTEK

9

Leobald P.

PIĄTEK

10

† NMP. Lorel.

SOBOTA

11

Damascy

Tydzień 51.

GRUDZIEŃ.

Wschód słońca d. 19 g. 7 m. 44.—Zachód g. 3 m. 30.

NIEDIELA 19 Darjusza	NIEDZIELA 26 Zachariasz M.
PONIEDZ. 20 Teofila i Zen. M.	PONIEDZ. 27 Jana Ap. Ewang.
WTOREK 21 Tomasza Ap.	WTOREK 28 Młodzianków
ŚRODA 22 Honorat'y	ŚRODA 29 Tomasza B.
CZWARTEK 23 Wiktorji P.	CZWARTEK 30 Bazylusza
PIĄTEK 24 † Wig. Irminy	PIĄTEK 31 † Sylwestra B.
SOBOTA 25 Nar. Chr. Pana	

GRUDZIEŃ.

Wschód słońca d. 26 g. 7 m. 44.—Zachód g. 3 m. 30.

NIEDZIELA 26 Szczepana M.		NIEDZIELA 19 Dorofeja
PONIEDZ. 27 Jana Ap. Ewang		PONIEDZ. 20 Teofil i Zen. M.
WTOREK 28 Młodzianków		WTOREK 21 Tomasza Ap.
ŚRODA 29 Tomasza B.		ŚRODA 22 Honoraty
CZWARTEK 30 Eugenjusza		CZWARTEK 23 Wiktora B.
PIĄTEK 31 † Sylwestra B.		PIĄTEK 24 † Wł. Imię
SOBOTA 18		SOBOTA 25 Nar. Chr. Panna

Styczeń.

Data
wykonania

Wpłacić do Związku 3‰ od obrotu tytułem składki lustracyjnej za grudzień ub.

Wpłacić państwowy podatek od lokali.

Patenty na rok bieżący. Należy wykupić je zaraz jeżeli nie uskutecznilo tego w grudniu r. ub.

Zeznania o obrotach złożyć do Urzędu Skarbowego i opłacić należną ratę podatku obrotowego za ubiegłe półrocze (patrz dział „Podatki obow. spółdz.“).

Sprawozdanie cyfrowe i bilans zestawili na schemacie związkowym i księgi rachunkowe za rok ubiegły zamknąć możliwie przed 20-tym stycznia.

Otwarcia ksiąg na rok bieżący dokonać: ks. kasowej, magazynowej i sklepowych najdalej w pierwszych dniach stycznia, a pozostałych po uzgodnieniu ogólnym i zestawieniu sprawozdania.

Zawiadomienie komisji rewizyjnej względnie wydziału rewizyjnego rady. Po zestawieniu sprawozdania i bilansu zawiadomić zaraz organ rewizyjny iż materiały do rewizji jest gotowy.

Uzyskanie opinii o sprawozdaniu dla upewnienia się, czy prawidłowo jest zestawione. W tym celu posłać 2 egzemplarze tegoż lustratorowi swego okręgu lub do Wydz. Lustracyjnego Związku.

Projekt budżetu na rok bieżący. Ułożyć go i uzyskać aprobatę rady przed końcem miesiąca, jeżeli pensje pracowników już według nowych etatów mają być wypłacone.

Ubezpieczenie pracowników. Jeżeli nie dokonano jeszcze emerytalnego ubezpieczenia pracowników, stosownie do uchwały X Zjazdu Z. P. S. S. i na podstawie przepisów o ubezpieczeniu, ogłoszonych w Nr 23 „Społem” z roku 1922—prześłać zaraz do Wydziału Ubezpieczeń Z. P. S. S. stosowne deklaracje i wykazy.

*) Posiedzeń zarządów, rad i ich wydziałów czy komisji nie notuje się, gdyż z reguły nie powinny one odbywać się rzadziej, jak raz na miesiąc, a mogą być zwoływane raz na tydzień lub częściej stosownie do rozwoju potrzeb stowarzyszenia.

Tam też ubezpieczyć pracowników na wypadek choroby, jeżeli powiatowa (lokalna) Kasa Chorych nie została jeszcze zorganizowana.

Data wykonania

Ubezpieczenie majątku od ognia i kradzieży. Dokonać lub odnowić je za pośrednictwem Wydziału Ubezpieczeń Z. S. S. R. P.

Składki ubezpieczeniowe i raty podatku dochodowego od pracowników. Pobrać i wpłacić: pierwsze przed upływem 7-go a drugie—14-go stycznia.

Asortyment towarów uzupełnić, zrobić większe zapasy smalcu, cukru i wyrobów cukierniczych. Zaoptażyć dział bławatny w bieliznę męską jak: białe koszule, krawaty, mankiety, kołnierzyki, spinki i t. p.

Urządzić wyprzedaż resztek, oraz towarów zakwalifikowanych przy spisie rocznym do obniżki.

L u t y

Wpłacić do Związku 3⁰/₀₀ od obrotu tytułem składki lustracyjnej zastyczeń.

Zapłacić podatek od nieruchomości za IV kwartał r. ub.

Wpłacić przed 7-ym względnie 14-ym (patrz ściśle wskazanie w styczniu) składki ubezpieczeniowe i podatek dochodowy od pracowników.

Uzupełnić sprawozdanie roczne cyfrowe danymi według wymagań Związku i przepisów art. 55 ustawy o spółdzielniach.

Termin dorocznego walnego zgromadzenia oznaczyć zarząd w porozumieniu z radą po otrzymaniu opinii lustratora względnie Związku o sprawozdaniu rocznym.

Zawiadomić lustratora swego okręgu względnie Związek lub Radę Spółdzielczą (art. 45 ust. o spółdz.) o terminie walnego zgromadzenia.

Wyłożyć sprawozdania wraz z rachunkiem strat i nadwyżek i bilansem w lokalach stowarzyszenia względnie związku, dokonać na 2 tygodnie przed datą walnego zgromadzenia (art. 55 ust. o spółdz.)

Udział do Związku. Wnieść stosowną dopłatę zaraz po ustaleniu liczby członków na 1. I r. b.

Zebrania dzielnicowe (obwodowe) informacyjne w stowarzyszeniu okręgowym zwołać najpóźniej na 3 dni przed terminem walnego zgromadzenia.

Asortyment towarów. Wyszukać źródła, względnie zamówić towary potrzebne na czas postu, jak śledzie, powidła, śliwki suszone, sery, masło, grzyby i t. p.

Ze względu na zbliżającą się wiosnę i dłuższe dni sprowadzać ogólnie materiały oświetlenia i opałowe, jak: naftę, węgiel i drzewo.

Przejrzeć dokładnie towary bławatne, pozostałe z poprzedniego sezonu letniego i przygotować zamówienie na nowy sezon letni.

Zamówić nasiona ogrodowe.

Marzec.

Wpłacić do Związku 3^o/₁₀₀ od obrotu tytułem składki lustracyjnej za m. luty.

Statutowy termin walnego zgromadzenia upływa w marcu.

Podziału czynności w radzie i zarządzie i wyboru prezydów dokonać zaraz po walnem zgromadzeniu rocznem.

Zarejestrować w sądzie przyjęte na walnem zgromadzeniu zmiany statutu (np. powiększenie udziałów) i dokonane zmiany członków zarządu.

Wpłacić przed 7-ym względnie 14-ym składki ubezpieczeniowe i podatek dochodowy od pracowników

Wysłać sprawozdanie — po zatwierdzeniu go przez zgromadzenie walne—wraz z odpisem protokołu tegoż zgromadzenia, stosownie do wymagań Związku przed końcem miesiąca marca. Stowarzyszenia, które we wskazanym terminie sprawozdania nie nadesłały, narażając się na utratę prawa do korzystania z ulgi przy wpłacaniu podatku od obrotu i podatku dochodowego.

Ogłoszenie sprawozdania według wymagań przepisów podatkowych i ustawy o spółdz. musi nastąpić również najdalej w miesiąc po dniu zatwierdzenia.

Prenumeratę „Spółnoty” i innych pism za kwartał II wysłać przed 15-ym.

Wnioski na Zjazd doroczny Z. S. S. R. P. przesłać przed 1-ym kwietnia.

Spis towarów dla kontroli przeprowadzić 31 marca.

Data wykonania

Asortyment towarów. Zrobić zamówienia na towary świąteczne, jak: mąka pszenna, wszelkie korzenie do ciast, rodzynki, migdały i t. p. oraz drożdże z określeniem terminu dostawy przed samymi świętami.

Kwiecień

Wpłacić do Związku $3\frac{1}{100}$ od obrotu tytułem składki lustracyjnej za m. marzec.

Podatek dochodowy od stowarzyszenia względnie związku. Przesłać przed dniem 1-ym maja odpowiednią deklarację wraz ze sprawozdaniem za rok ubiegły oraz odpisem protokołu zebrania walnego, które sprawozdanie zatwierdziło, do właściwego urzędu skarbowego i wpłacić do miejscowej kasy skarbowej pierwszą ratę podatku (połowę). Przysłać do Związku sprawozdanie rachunkowe za I kwartał r.b.

Wpłacić państwowy podatek od lokali.

Składki ubezpieczeniowe i podatek dochodowy od pracowników wpłacić przed 7-ym względnie 14-ym.

Kwartalne zgromadzenie walne informacyjne zwołać w drugiej połowie miesiąca.

Urlopy pracowników według umowy i ustawy sejmowej należy już obecnie rozplanować, a od 1 maja rozpocząć (patrz przepisy prawne).

Letniska zbiorowe dla członków lub ich dzieci (wakacyjne) uplanować i zawrzeć odpowiednie umowy.

Asortyment towarów. Po skończonym ruchu przedświątecznym starać się wyprzedać towary, które nie będą miały przez dłuższy czas zbytu, jak: sliwki suszone, powidła i t. p. Przejrzeć towary bławatne pozostałe z sezonu zimowego i przygotować je do przechowania letniego.

Przeprowadzić gruntowne porządki tak w sklepach jak i w magazynach.

M a j

Wpłacić do Związku $3\frac{1}{100}$ od obrotu tytułem składki lustracyjnej za kwiecień.

Opłacić podatek od nieruchomości za II kwartał r.b.

Składki ubezpieczeniowe i podatek dochodowy od pracowników wpłacić przed 7-ym względnie 14-ym.

Majówki dla członków i ich rodzin zaprojektować i rozplanować na początku miesiąca i wybrać komitet organizacyjny, jeżeli organu stałego niema.

Wycieczki spółdzielcze po kraju i zagranicę uplanować i poczynić odpowiednie przygotowania, szczególnie należy porozumieć się z instytucjami, których zwiedzenie jest projektowane

Wybrać pełnomocników na Zjazd czerwcowy Z. S. S. R. P. i o wyborze zawiadomić Związek

Asortyment towarów. Zaopatrzyć sklepy w towary na sezon Zielonych Świąt.

Pozostałe z sezonu śledzie, powidła, śliwki suszone, grzyby odpowiednio przygotować do przechowania, przechować również starannie towary blawatne zimowe.

Czerwiec.

Wpłacić do Związku 5%^o od obrotu tytułem składki lustracyjnej za m. maj.

Składki ubezpieczeniowe i podatek dochodowy od pracowników uiszczyć przed 7-ym względnie 14-ym.

Ogłosić w „Społem” uchwały zebrania delegatów związku okręgowego.

Sprawozdanie związku okręgowego wraz z odpisem protokołu zebrania delegatów i sprawozdania mi i takimiż odpisami protokołów walnych zgromadzeń należących do związku stowarzyszeń przesłać do Z. S. S. R. P. w terminie miesięcznym od daty zebrania delegatów związku.

Zebrania relacyjne po zebraniu delegatów związku okręgowego zwołać w stowarzyszeniach, które do związku tego należą.

Konferencja wstępna pełnomocników na Zjazd Z. S. S. R. P. Dopilnować aby się w okręgu odbyła i wydelegować na nią swoich pełnomocników.

Zjazd Z. S. S. R. P. Wysłać pełnomocników po uprzednim omówieniu z nimi (wspólne posiedzenie zarządu i rady lub walne zgromadzenie) porządku obrad zjazdu i wniosków.

Prenumeratę czasopism za kwartał III opłacić przed 15-ym.

Remont i odświeżanie lokali przeprowadzić ewentualnie rozpocząć w drugiej połowie miesiąca.

Spisu kwartalnego towarów dokonać w ostatnim dniu miesiąca.

*Data
wykonania*

Lipiec.

Wpłacić do Związku 3%_m od obrotu tytułem składki lustracyjnej za m. czervec.

Przysłać do Związku sprawozdanie rachunkowe za II kwartał rb. wpłacić państwowy podatek od lokali.

Zeznanie o obrotach złożyć do Urzędu Skarbowego i wpłacić należną ratę podatku obrotowego za ubiegłe półrocze (patrz dział „Podatki”).

Procenty i raty pożyczek płatne półrocznie zaraz uregulować.

Składki ubezpieczeniowe i podatek dochodowy od pracowników wpłacić przed 7-ym względnie 14-ym.

Zebrania dzielnicowe i walne w stowarzyszeniach zwołać w połowie miesiąca w celu udzielenia informacji o stanie i wynikach działalności stowarzyszenia za 1-sze półrocze. W stowarzyszeniu należącym do Z. S. S. R. P. pełnomocnicy winni jednocześnie złożyć relacje ze Zjazdu czerwcowego.

Wycieczki wakacyjne dla młodzieży szkolnej zorganizować dla dzieci swych członków samodzielnie lub wspólnie ze szkołami i poczynić ułatwienia dla wycieczek przybywających.

Asortyment towarów. Ułożyć i wysłać zamówienie na materiały opałowe, jak: drzewo i węgiel.

Zwrócić pozostałe nasiona, które były w sprzedaży komisowej.

Sprawdzić czy towary spożywcze i bławatne, pozostałe do przechowania, nie ulegają psuciu.

Sierpień.

Wpłacić do Związku 3%_m od obrotu tytułem składki lustracyjnej. Wpłacić państwowy podatek od lokali.

Zapłacić podatek od nieruchomości za II kwartał rb.

Składki ubezpieczeniowe i ratę podatku dochodowego od pracowników wpłacić przed 7-ym względnie 14-ym.

Ułożyć plan dalszej pracy na okres jesieni i zimy.

Zawiadomić Z. S. S. R. P. o możliwości zakupu w okolicach działalności stowarzyszenia lub związku okręgowego większej partji ziemiopłodów, miodu pszczelnego, grzybów suszonych; podać jednocześnie przypuszczalną ilość i warunki zakupu i dostawy.

Asortyment towarów. Zaopatrzyć sklepy w większą ilość cukru do smarzenia konfitur i wysłać zamówienie na większą partję soli, aby nie zabrakło jej w okresie jesiennym (kwaszenia kapusty i robienia marynat).

Zaopatrzyć starannie sklepy w materiały szkolne, jak: zeszyty, ołówki., obsadki, pióra, atrament i t. p. Stowarzyszenia, które prowadzą dział księgarski, powinny porozumieć się z miejscowymi władzami szkolnymi jakie będą potrzebne podręczniki szkolne. Tak materiały piśmienne, jak i podręczniki szkolne powinny być już 20-go w sprzedaży.

Wrzesień.

Wpłacić do Związku 3^{0/0} od obrotu tytułem składki lustracyjnej za m. sierpień.

Składki ubezpieczeniowe i ratę podatku dochodowego od pracowników wpłacić przed 7-ym względnie 14-ym.

Plan nauki członków analfabetów stosownie do uchwał X Zjazdu Z. P. S. S. ułożyć, wystarać się o lokal i umówić odpowiednie siły nauczycielskie.

Prenumeratę czasopism za kwartał IV uiścić przed 15-ym.

Kwartalnypis towarów przeprowadzić w dn.30-ym września.

Zawiadomić Z. S. S. R. P. o możliwości i warunkach zakupu większej partji ziemniaków w swoim okręgu.

Asortyment towarów. Zbierać zamówienia na ziemniaki masowe, jak: kartofle, kapustę, buraki, marchew i t. p. oraz badać rynek i źródła na późniejszy zakup powideł, owoców suszonych, miodu i ogórków. Sprawdzić pozostałe towary bławatne z poprzedniego sezonu zimowego i przygotować zamówienie na nowy sezon zimowy.

Październik.

*Datu
wykonania*

Wpłacić do Związku 3%₀₀ od obrotu tytułem składki lustracyjnej za m. wrzesień.

Przed 1/XI zapłacić 2-gą ratę podatku dochodowego.

Przysłać do Związku sprawozdanie za III kwartał r. b. Wpłacić państwowy podatek od lokali.

Składki ubezpieczeniowe i ratę podatku dochodowego od pracowników wpłacić przed 7-ym względnie 14-ym.

Zebrania dzielnicowe z pogadankami w stowarzyszeniach okręgowych zwołać przed zebraniem delegatów.

Kwartalne zgromadzenia walne członków lub delegatów w stowarzyszeniach i związkach zwołać w drugiej połowie miesiąca. Na zgromadzeniach tych omówić porządek obrad i wnioski na kongres.

Zawiadomić Z. S. S. R. P. o możliwości i warunkach zakupu w swoim okręgu większej ilości owoców suszonych i powideł.

Asortyment towarów. Sprrowadzić na czas zimowy ziemniaki, kapustę, buraki, marchew, cebulę i t.p. w partjach wagonowych. Oczyścić lodownię oraz przygotować doły na przezimowanie ziemniaków.

Sprrowadzić w większych ilościach naftę, świece oraz materiały opałowe. Zamówić towary bławatne na sezon zimowy tak ażeby nadeszły w początku miesiąca.

Listopad.

Wpłacić do Związku 3%₀₀ od obrotu tytułem składki lustracyjnej za m. październik.

Zapłacić podatek od nieruchomości za III kwartał r. b.

Przesłać zamówienie na kalendarze spółdzielcze książkowe kieszonkowe i kartkowe zaraz w pierwszych dniach miesiąca.

Składki ubezpieczeniowe i ratę podatku dochodowego od pracowników wpłacić przed 7-ym względnie 14-ym.

Opłacić pozostałość podatku dochodowego za

stowarzyszenie (Związek) według nekazu płatniczego władz skarbowych, Data wykonania

Rozplanować pracę kulturalno-oświatową dla członków i ich rodzin na okres zimowy, i między innymi zająć się urządzeniem choinki dla dzieci.

Asortyment towarów. Sprowadzić towary na sezon zimowy i adwentowy a więc: śliwki suszone, porzeczki, grzyby, miod, śledzie i sery.

Zaopatrzyć sklepy w ziemniaki, mąkę, kaszę i strączkowe.

Spakować ostatecznie towary bławatne letnie, a rozpakować i dać do sprzedaży towary zimowe pozostałe z poprzedniego sezonu.

Opatrzeć okna i drzwi do piwnic na zimę: wypróbować piecze czy dobrze funkcjonują.

G r u d z i e ń.

Wpłacić do Związku 3^o/₀₀ od obrotu tytułem składki lustracyjnej za m. listopad.

Składki ubezpieczeniowe i ratę podatku dochodowego od pracowników wpłacić przed 7-ym względnie 14-ym.

Prenumeratę czasopism na rok następny, względnie kwartał I tegoż roku, uregulować najdalej do 25-go.

Procenty od pożyczek obliczyć do końca roku i o ile można poregulować, aby uprościć sobie manipulację i kontrolę rachunkową. Uregulować także zalegające raty pożyczek.

Ustalić termin rozpoczęcia spisu noworocznego (nie później, niż 31-ego w godzinach popołudniowych) i zawiadomić o tem komisję rewizyjną względnie wydział rewizyjny rady nadzorczej.

Uzgodnić księgi i sprawdzić je możliwie do ostatnich dni, aby umożliwić sobie rychle i szybkie zamknięcie rachunków rocznych.

Patenty na rok następny wykupić w drugiej połowie miesiąca.

Asortyment towarów. Zamówić w pierwszych dniach miesiąca towary na święta, jak: mąkę pszenną,

wszelkie korzenie, bakalie, pierniki, drożdże; wszelkie inne towary zamawiać w zwiększonych ilościach.

Data wykonania

Przy dziale księgarskim -- sprowadzić wydawnictwa gwiazdkowe.

Zaopatrzyć sklepy w wyroby szklane i porcelanowe na cały sezon. Zaopatrzyć dział bławatny w towary bluzkowe oraz inne efektowne, nadające się na prezenty i sprowadzić zabawki dla dzieci, świeczki i lichtarzyki na chojnke.

Po skończonym ruchu przedsięwziętym należy niezwłocznie zamówić brakujące towary, ażeby można było otrzymać je w pierwszych dniach stycznia.

Wpływ na Związek 2% od obrotu tytułem skład-
ki ubezpieczeniowej za m. listopad.

Ski-Club upešćenastvo i tako podstaknu docho-

bowego od przeciwników politycznych i zginął w 1944 roku.

Prenanthes corymbosa as for nastropy, washed-

nie światła i ciepła, wędrować najdalej do

25-50. (continued from page 24)

1. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845

głównie z kontroli technicznej. Urządowe także

Stated terms: 100% cash on delivery.

(nie pisać) nr 37-80 w podziałach poprzecznych

1. *zawieszono o tem komitecie* [wystąpienie] 1947

Uspodnić kateki i spravić je možljivo do oziat-

nicht das, was „unvollständig“ sollte richtig verstanden sein.

Assignment for the week of 10/10/10

Enlace muestreo: <http://www.inec.org.mx>

Tabela roczna

dla obliczania terminów.

| Styczeń | Luty | Marzec | Kwiecień | Maj | Czerwiec | Lipiec | Sierpień | Wrzesień | Październik | Listopad | Grudzień |
|---------|------|--------|----------|-----|----------|--------|----------|----------|-------------|----------|----------|
| 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 |
| 2 | 2 | 2 | 2 | 2 | 2 | 2 | 2 | 2 | 2 | 2 | 2 |
| 3 | 3 | 3 | 3 | 3 | 3 | 3 | 3 | 3 | 3 | 3 | 3 |
| 4 | 4 | 4 | 4 | 4 | 4 | 4 | 4 | 4 | 4 | 4 | 4 |
| 5 | 5 | 5 | 5 | 5 | 5 | 5 | 5 | 5 | 5 | 5 | 5 |
| 6 | 6 | 6 | 6 | 6 | 6 | 6 | 6 | 6 | 6 | 6 | 6 |
| 7 | 7 | 7 | 7 | 7 | 7 | 7 | 7 | 7 | 7 | 7 | 7 |
| 8 | 8 | 8 | 8 | 8 | 8 | 8 | 8 | 8 | 8 | 8 | 8 |
| 9 | 9 | 9 | 9 | 9 | 9 | 9 | 9 | 9 | 9 | 9 | 9 |
| 10 | 10 | 10 | 10 | 10 | 10 | 10 | 10 | 10 | 10 | 10 | 10 |
| 11 | 11 | 11 | 11 | 11 | 11 | 11 | 11 | 11 | 11 | 11 | 11 |
| 12 | 12 | 12 | 12 | 12 | 12 | 12 | 12 | 12 | 12 | 12 | 12 |
| 13 | 13 | 13 | 13 | 13 | 13 | 13 | 13 | 13 | 13 | 13 | 13 |
| 14 | 14 | 14 | 14 | 14 | 14 | 14 | 14 | 14 | 14 | 14 | 14 |
| 15 | 15 | 15 | 15 | 15 | 15 | 15 | 15 | 15 | 15 | 15 | 15 |
| 16 | 16 | 16 | 16 | 16 | 16 | 16 | 16 | 16 | 16 | 16 | 16 |
| 17 | 17 | 17 | 17 | 17 | 17 | 17 | 17 | 17 | 17 | 17 | 17 |
| 18 | 18 | 18 | 18 | 18 | 18 | 18 | 18 | 18 | 18 | 18 | 18 |
| 19 | 19 | 19 | 19 | 19 | 19 | 19 | 19 | 19 | 19 | 19 | 19 |
| 20 | 20 | 20 | 20 | 20 | 20 | 20 | 20 | 20 | 20 | 20 | 20 |
| 21 | 21 | 21 | 21 | 21 | 21 | 21 | 21 | 21 | 21 | 21 | 21 |
| 22 | 22 | 22 | 22 | 22 | 22 | 22 | 22 | 22 | 22 | 22 | 22 |
| 23 | 23 | 23 | 23 | 23 | 23 | 23 | 23 | 23 | 23 | 23 | 23 |
| 24 | 24 | 24 | 24 | 24 | 24 | 24 | 24 | 24 | 24 | 24 | 24 |
| 25 | 25 | 25 | 25 | 25 | 25 | 25 | 25 | 25 | 25 | 25 | 25 |
| 26 | 26 | 26 | 26 | 26 | 26 | 26 | 26 | 26 | 26 | 26 | 26 |
| 27 | 27 | 27 | 27 | 27 | 27 | 27 | 27 | 27 | 27 | 27 | 27 |
| 28 | 28 | 28 | 28 | 28 | 28 | 28 | 28 | 28 | 28 | 28 | 28 |
| 29 | 29 | 29 | 29 | 29 | 29 | 29 | 29 | 29 | 29 | 29 | 29 |
| 30 | 30 | 30 | 30 | 30 | 30 | 30 | 30 | 30 | 30 | 30 | 30 |
| 31 | 31 | 31 | 31 | 31 | 31 | 31 | 31 | 31 | 31 | 31 | 31 |

Obliczanie procentów.

Procent od dowolnej sumy, czy kilku sum za dowolną ilość dni łatwo obliczyć przy pomocy stałych dzielników i liczb procentowych. Stałe dzielniki dla każdej stopy procentowej otrzymujemy, dzieląc 360 przez stopę procentową (wysokość procentu). Liczbą procentową nazywamy iloczyn kapitału przez liczbę dni.

| | | | | |
|------------------|------------------------------------|--------------------|----------|----|
| Stale dzielniki: | przy 6 ^o / _o | w stosunku rocznym | 360 : 5 | 60 |
| | 8 ^o / _o | " | 360 : 8 | 45 |
| | 9 ^o / _o | " | 360 : 9 | 40 |
| | 10 ^o / _o | " | 360 : 10 | 36 |
| | 12 ^o / _o | " | 360 : 12 | 30 |
| | 15 ^o / _o | " | 360 : 15 | 24 |
| | 18 ^o / _o | " | 360 : 18 | 20 |

Chcąc obliczyć np. procent od trzech sum, każda po 100 zł., płatnych w różnych terminach przy 6^o/_o w stosunku rocznym

| | | |
|------------|-------------|----------------|
| 10 styczeń | 30 styczeń | dni 20 |
| 17 luty | 30 kwiecień | " 73 |
| 10 styczeń | 1 lipiec | " 171 |
| | | <u>dni 264</u> |

należy znaleźć liczbę procentową (czyli pomnożyć sumę przez liczbę dni) i podzielić przez odpowiedni stały dzielnik (60): oraz przez sto:

$$\left(\frac{100 \times}{60 \times 100} = 4,40 \right)$$

Sposób bankierski: Dla obliczenia procentów od kilku różnych sum, płatnych w różnych terminach wygodniejszy jest następujący sposób:

| Data | Termin płatności | Ilość dni | S U M A | | Liczby procent. |
|---------|------------------|-----------|---------|-----|-----------------|
| | | | Zł. | gr. | |
| 1.II.08 | 15.III. 08 | 45 | 110 | — | 4.950 |
| " | 20.III. " | 50 | 40 | — | 2.000 |
| " | 27.III. " | 57 | 60 | — | 3.420 |
| " | 14.VI. " | 134 | 200 | — | 26.800 |
| " | 11.VII " | 161 | 30 | — | 4.830 |
| | | | 440 | — | 42.000 |

Dla znalezienia procentu wystarczy podzielić otrzymane liczby procent. przez odpowiedni stały dzielnik

Przy 8^o/_o otrzymamy: 42.000 : 45 = 93.33
 " 12^o/_o " 42.000 : 30 = 14.000

Obliczanie procentu systemem drabinkowym.

Rachunek proc. dla Okr. Żw. Stow. Spoż. w.....

| Waluty | | Sumy zł. | Liczby dni | Liczby procentowe | |
|--------|-----|--------------|------------|-------------------|--------|
| | | | | W-n | Ma |
| 31.12 | W-n | 23.545 | 19 | 4.473 | |
| 19 1 | W-n | 15.250 | | | |
| 31.1 | W-n | 38.795 | 12 | 4.655 | |
| | Ma | 31.000 | | | |
| 25.2 | W-n | 7.795 | 24 | 1.871 | |
| | Ma | 26.000 | | | |
| 5.3 | Ma | 18.205 | 10 | | 1.820 |
| | W-n | 27.805 | | | |
| 1.5 | W-n | 9.600 | 56 | 5.376 | |
| | Ma | 75.000 | | | |
| 3.6 | Ma | 65.400 | 32 | | 20.028 |
| | W-n | 115.295 | | | |
| 15.6 | W-n | 49.895 | 12 | 5.987 | |
| | Ma | 785 | | | |
| 22.6 | W-n | 49.110 | 7 | 3.438 | |
| | Ma | 10.000 | | | |
| | W-n | 39.110 | 8 | 3.129 | |
| | | | 180 | 28.929 | 22.748 |
| | | | Ma | 22.748 | |
| | | | | 6.181 | |
| | | 6.181 — 12%. | | W-n zł. | 206. |

Liczymy procent nie od każdej sumy winien i ma, lecz od salda, które zmienia się przy każdej nowej pozycji. Stosując tę metodę, nie obliczamy procentu na wyciągu, lecz na oddzielnym arkuszu, który dołączaemy do wyciągu.

Pozycja z najwcześniejszą walutą w naszym wypadku jest: Wn- zł. 23.545 wal. 31.XII.

Takie było saldo na r-ku, dopóki nie zjawiała się następna pozycja z walutą 19.I; poprzednie saldo trwało więc od 31.XII do 19.I, t. j. przez dni 19. Od salda W-n zł. 23.545 — za dni 19 znajdziemy liczbę procentową (iloczyn kapitału przez liczbę dni dzielony przez sto) winien 4.473.5.

Gdy następnie na rachunek weszła pozycja:

W-n zł. 15.250 — wal. 19.I, saldo zmieniło się (Wn. zł. 38.795); to ostatnie saldo trwało znowu aż do zjawienia się następnej pozycji, t. j. do 31.I, a więc przez dni 12. Za te 12 dni mamy do salda W-n zł. 38.795, liczbę procentową winien 4.655.

Dnia 31.I do salda W-n zł. 38.795 dołącza się pozycja:

Ma zł. 31.000 — wal. 31.I, wskutek czego saldo W-n zmniejsza się i wynosi zł. 7.795; trwa ono do następnej waluty 25.II t. j. przez dni 24 i daje za ten czas liczbę procentową winien 1.870.

Postępując w ten sposób dalej, znajdziemy liczby procentowe od sald za całe półrocze.

Porządek obliczania drabinki jest następujący. Na pierwszym miejscu piszemy pozycję z najwcześniejszą walutą, zaraz pod nią następną pozycję i potem, na dolnym wierszu każdej następnej przegródki dalsze pozycje w porządku chronologicznym walut. Jeżeli jest kilka sum z jednakową walutą (datą) łączymy je w jedną. Następnie wyprowadzamy kolejne salda. Gdy to zostało dokonane, sprawdzamy, czy ostatnie saldo drabinki jest zgodne z saldem wyciągu, a suma dni czy równa się liczbie dni całego okresu rachunkowego. Potem znajdujemy liczby procentowe. W drabince są 2 rubryki liczb procentowych: winien i ma. Po wyszukaniu salda liczb procentowych, dzielimy je na stały dzielnik (360 dzielone przez stopę procentową, w naszym przykładzie 30) i otrzymujemy sumę procentu.

Monety różnych krajów i ich parytety. (różnice).

| Państwo | Nazwa jednostki monetarnej | Równowartość z jednostką monetarną |
|-----------------------------|----------------------------|------------------------------------|
| Anglija | Funt szterling | 25,72 |
| Ameryka (St. Zj.) | Dolar | 5,18 |
| Austria | Szyling (aust.) | 1,18 |
| Belgia | Frank | 1,05 |
| Brazylja | Milereis | 5,67 |
| Bułgarja | Lew (leu) | 1,00 |
| Chiny | Tael | 7,75 |
| Czechosłowacja | Korona | 1,05 |
| Dania | Korona | 1,23 |
| Egipt | Piastr | 1,30 |
| Finlandja | Marka | 1,00 |
| Francja | Frank | 1,00 |
| Grecja | Drachma | 1,00 |
| Hiszpanja | Peseta | 1,00 |
| Holandja | Gulden | 2,08 |
| Indje | Rupja | 2,53 |
| Japonja | Yen | 2,58 |
| Kanada | Dolar | 5,18 |
| Litwa | Litas | 0,52 |
| Łotwa | Łat | 1,00 |
| Niemcy | Marka | 1,23 |
| Norwegja | Korona | 1,38 |
| Persja | Toman | — |
| Polska | Złoty | 1,00 |
| Portugalja | Milrejs | 5,67 |
| Rosja | Rubel | 2,66 |
| Rumunja | Leja (leu) | 1,00 |
| Serbja (Jugosl.) | Dinar | 1,00 |
| Szwajcaria | Frank | 1,00 |
| Szwecja | Korona | 1,78 |
| Turcja | Piastr | 1,30 |
| Węgry | Korona | 1,05 |
| Włochy | Lir | 1,00 |

Obecny złoty zawiera 931 cz. wynosi: 1 zł. — 37,43 kop. ros.
czystego złota i w stosunku do 1 81,00 f. niem.
przedwojennych monet 1 95,23 hal. austr.

Cyfry rzymskie i arabskie.

| Rzymskie | Arabskie | Rzymskie | Arabskie |
|----------|----------|----------|-----------|
| I | 1 | LXXX | 80 |
| II | 2 | XC | 90 |
| III | 3 | C | 100 |
| IV | 4 | CL | 150 |
| V | 5 | CLI | 151 |
| VI | 6 | CC | 200 |
| VII | 7 | CCL | 250 |
| VIII | 8 | CCC | 300 |
| IX | 9 | CD | 400 |
| X | 10 | D | 500 |
| XI | 11 | DL | 550 |
| XII | 12 | DC | 600 |
| XIII | 13 | DCC | 700 |
| XIV | 14 | DCCC | 800 |
| XV | 15 | CM | 900 |
| XVI | 16 | M | 1.000 |
| XVII | 17 | MM | 2.000 |
| XVIII | 18 | MMM | 3.000 |
| XIX | 19 | IVM | 4.000 |
| XX | 20 | V | 5.000 |
| XXI | 21 | VIM | 6.000 |
| XXX | 30 | XM | 10.000 |
| XL | 40 | XXM | 20.000 |
| L | 50 | CM | 100.000 |
| LX | 60 | CCCCM | 400.000 |
| LXX | 70 | M | 1.000.000 |

MIARY i WAGI.

1. Metryczne.

Jednostką zasadniczą układu metrycznego jest *metr* odpowiednik przybliżony dziesięciomiljonowej części *ćw* ałki południka paryskiego. Przewaga miar metrycznych nad innymi polega na systemie dziesiętnym, oraz na łączności pomiędzy miarami długości i miarami objętości, a wagą; przytem system metryczny jest wzięty z przyrody, a więc w razie zaginięcia metra urzędowego, tenże może być pierwotnie określony.

Pierwszy pomiar południka dokonany w roku 1799 dał wynik 5.130.740 dawnych sążni paryskich (toazów) dla ćwiartki południka, stąd 1 metr = 0.513.074 toaza. Pomiarzy nowsze, zakończone w r. 1842 wykazały, że ćwiartka południka wynosi 5.131.800 toazów, czyli 10.000.856 metrów zamiast poprzednio przyjętych 10.000.000. Pomimo, że długość metra, określona z pierwszego pomiaru, okazała się nieco za małą, błąd ten jest mało znaczący (zaledwie $\frac{3}{4}$ milimetra) i za urzędową jednostkę, długości przyjęto długość z pomiarów 1799 r.; prototyp platynowy, dający wartość legalną przy temperaturze topniejącego lodu, został złożony w archiwum paryskim dnia 4 Messidora VII r. (22 czerwca 1796).

Do czasu obecnego wszystkie państwa Europy przyjęły system metryczny z wyjątkiem Anglii i Danji. W Polsce system metryczny stał się obowiązującym od dnia 1 września 1919 r. na zasadzie Dekretu z dn. 8 lutego 1919 r.

Nazwy miar metrycznych tworzą się w ten sposób, że do wartości większych od jednostki dodawane są wyrazy greckie: myria, kilo, hekto, deka, oznaczające 10.000, 1.000, 100, 10 do wartości zaś mniejszych od jednościi wyrazy łacińskie: deci, centi i mil, oznaczające 0.1, 0.01 i 0.001.

Oznaczenie metra, przyjęte przez Kongres międzynarodowy w r. 1884.

Miary długości:

| | |
|---------------------|----|
| Kilometr | km |
| Metr | m |
| Decimetr | dm |
| Centimetr | cm |
| Milimetr | mm |

Miary powierzchni:

| | |
|-------------------|-----------------|
| Kilometr kwadrat. | km ² |
| Metr „ | m ² |
| Decimetr „ | dm ² |
| Centimetr „ | cm ² |
| Milimetr „ | mm ² |

Miary objętości:

| | |
|---------------------|-----------------|
| Kilometr sześcienny | km ³ |
| Metr „ | m ³ |
| Decimetr „ | dm ³ |
| Centimetr „ | cm ³ |
| Milimetr „ | mm ³ |

| | |
|---------------------|----|
| Hektolitr | hl |
| Litr | l |
| Decylitr | dl |
| Centylitr | cl |

W a g i.

| | |
|---|-----|
| Tonna = 1000 kg. | t |
| Centnar metryczny (quintal) = 100 kg. | q |
| Kilogram | kg |
| Dekagram | dkg |
| Gram | g |
| Decigram | dg |
| Centigram | cg |
| Miligram | mg |

Powyżej podane oznaczenie wchodzi powszechnie w użycie na miejsce dawnego oznaczenia metra.

Uwaga: Punktów na końcu znaków nie stawia się. Dla oddzielenia całości od ułamków należy używać przecinka; przy dzieleniu większych liczb na kolumny trzyliczbowe należy dawać odstępy bez przecinków. Kropki między liczbami oznaczają mnożenie.

Miary długości.

| | |
|---------------------------|------------------------|
| Miriametr = 10.000 metrów | Hektometr = 100 metrów |
| Kilometr = 1.000 metrów | Dekametr = 10 metrów |
| Metr = 10 decimetr. | = 100 centim. |
| | = 1000 milimetr. |

Przy drobnych pomiarach w badaniach naukowych (np. dla określenia długości fal świetlnych) używana jest najmniejsza jednostka—mikron=0.001 mm.

Miary powierzchni (gruntów)

Ar=dekametrovi kwadratowemu = 100 metrów kw.

Hektar=100 arom.

Miary objętości.

Dla ciał płynnych i sypkich:

Litr = 1 decymetr. sześć.

Dekalitr = 10 litrom

Hektolitr = 100 litrom

Kilolitr = 1000 litrom

Decilitr = 0,1 litra

Dla drzewa:

Ster = metrowi sześcienn.

Dekaster = 10 sterom

Decister = 0,1 stera.

Miary wagi.

Za je'nostkę wagi w układzie metrycznym przyjęto gram t. j. wagę wody dystylowanej w objętości jednego centymetra sześciennego przy temperaturze największej gęstości ($+4.08^{\circ}$ C) przy normalnym ciśnieniu na równoleżniku 45° szerokości północnej. Stąd kilogram (1000 gr.) stanowi wagę 1 litra wody przy zachowaniu powyższych warunków.

Tonna = 1000 kilogramów

Centnar metr. = 100 kilogr.

Kilogram = 1000 gramom

Hektogram = 100 gramom

Dekagram = 10 gramom

Decigram = 0,1 grama

Centigram = 0,01 grama

Miligram = 0,001 grama

2. Nowo-polskie (używane od 1818 do 1849 r.).

Sążeń = 3 łokciom = 1,728 metrom

Łokieć = 2 stopom = 0,576 metra

Stopa = 12 calom = 0,288 metra

Cal = 12 linjom = 24 milimetrom

Linja = 2 milimetrom

Sznur mierniczy = 10 prętom = 43,2 met.

Pręt = 15 stopom = 10 pręcikom = 4,32 mtr.

Pręt kwadratowy = 18,6624 metrom kw.

Morga = 300 prętom kw. = 55,9872 arom

Włoka = 30 morgom = 16,79616 hektarom

(hektar = 1,7861 morga)

Korzec = 32 garncom = 1,28 hektolitrom

Garniec = 4 kwartom = 4 litrom

Kwarta = 4 kwaterkom = 1 litrowi

Kwaterka = 0,25 litra

Funt=32 łutom=405,504 gramom
 Łut=288 gramom=12,672 gramom
 Gran=0,044 grama
 Kamień=25 funtom=10,1376 kilogr.
 Centnar=100 funtom=40,5504 kilogr.
 Sążęń sześć. (drzewa)=5,1598 m. sześć.

3. Rosyjskie.

Wiorsta=500 sażeń=1066,781 metrom
 Sażeń=7 stopom=3 arszynom=2,1335 metrom
 Stopa=12 calom=120 linjom=0,3048 metra
 Arszyn=16 wierszkom=28 calom=0,711200 metra
 Werszek=1,75 cala=4,4449 centymetrom
 Sażeń kwadratowy=4,5521 metrom kwadratowym
 Diesiatyna=2400 sażeniom kwadr.=109,25 arom
 (Diesiatyna ekonom. 3200 saż. kw.=145,6667 arom)
 Sażeń sześcienny=9,7121 metrom sześcienn.
 Wiadro=750,568 calom sześć.=12,29901 litrom
 Beczka=40 wiadrom=4,9197 hektolitrom
 Wiadro=10 krużkom=100 czarkom
 Czetweryk=1601,212 calom sześć.=26,2378 litrom
 Czetwert'=8 czetwerykom=64 garn.=2,009 hektolitr.
 64 wiader=30 czetwerykom
 1 funt=32 łutom=96 złołtnikom=409,51241 gramom
 1 złołtnik=96 dolom=4,2658 gramom
 1 dola=0,0443 grama
 1 pud=40 funtom=16,3809 kilogramom
 1 berkowiec=10 pudom=163,8094 kilogramom.

Wagi aptekarskie.

1 funt aptek.=7/8 handl.=12 uncji=358,3332 gramom
 1 uncja=8 drachmom=29,8611 gramom
 1 drachma=3 skrupułom=3,7326 gramom
 1 skrupuł=20 granom=1,2442 gramom
 1 gran=0,0622 grama.

4. Angielskie.

1 Yard=3 stopy=36 cali=0,9143 metra
 1 stopa=12 calom=0,3479 metra
 1 cal=2,5399 centymetrom

1 pręt=5¹/₂ yardom=5,02911 metrom
 1 mila ang.=176 yardom=1609,3149 metrom
 1 acre=4840 yardom kw.=,4046 hektara
 1 bushel=36,34766 litrom.
 1 kwartel=8 bushel=2,91 hektolitra=2¹/₄ korcy polsk.
 1 funt avoirdupois=453,5926 gramom
 1 uncja=1/16 funta =28,3495 gramom
 1 drachma=1/6 uncji=1,7718 gramom
 1 centnar=112 funtom=5,802 kilogramom
 1 tona=28 centnarom=1016,048 kilogramom.

Wykaz najważniejszych określeń sztuk towarów.

Arkusz=1 sztuca papieru, blachy i t. p.
 Beczka śledzi=800 sztuk
 Bela papieru=10 ryz
 Bela sukna=12 sztuk
 Bela skór=30 sztuk
 Decher=10 sztuk skór futrzanych
 Gros setny=12 tuzinów
 Gros tysiączny=12 setek
 Kipa=4 sztygi ryb suszon. (=80 sztuk)
 Libra=24 ark. papieru do pisania
 Libra=25 arkuszy do druku
 Łaszt=12 beczek soli, śledzi i t. p.
 Motowidło=10 lub 20 wiązek
 Obręcz=4 kopy klepek
 Paka papieru pakowego=2 bele
 Pęk skór=10 sztuk
 Rąb sukna=22 szfuki
 Rola skór=10 sztuk
 Rola sztokfiszów=180 sztuk
 Ryza papieru do pisania=20 liber=480 ark.
 Ryza papieru do druku=25 liber=500 ark.
 Skrzynia zapalek=5000 pudełek=20 pak=25 paczek
 =10 pudełek
 Sztuka przędzy=4 lub 6 motków
 Sztuka sukna=50 mtr.
 Sztuga klepek=20 sztuk
 Tuzin=12 sztuk

Waga korca przyjęta w hândlu.

| | | Funtów | Kilogramów |
|----------|------------|-------------|--------------|
| 1 korzec | bobiku | 250 | 102,45 |
| " | buraków | 300 | 122,95 |
| " | grochu | 250 | 122,45 |
| " | gryki | 200 | 81,96 |
| " | jęczmienia | 200 | 81,96 |
| " | koniczyny | 250 | 102,45 |
| " | łubinu | 250 | 102,45 |
| " | lucerny | 250 | 102,45 |
| " | marchwi | 300 | 122,95 |
| " | owoców | 300 | 122,95 |
| " | owsa | 160 | 65,57 |
| " | pszenicy | 240 | 98,36 |
| " | rzepaku | 210 | 86,06 |
| " | seradeli | 160 | 65,57 |
| " | tymontki | 180 | 73,77 |
| " | ziemniaków | 240 lub 280 | 98,36—114,75 |
| " | żyta | 230 | 94,26 |

Tablice przerachowań miar i wag.

Miary linijne.

| Metry | Sażenie
ros. | Sażnie
nowopol. | Arszyny | Lokcie
nowopol. | Stopy
angielskie |
|---------|-----------------|--------------------|---------|--------------------|---------------------|
| 1 | 0.4687 | 0.5787 | 1.4061 | 1.73611 | 3.3809 |
| 2.13356 | 1 | 1.2347 | 3 | 3.70410 | 7 |
| 1.72800 | 0.80991 | 1 | 1.42374 | 3 | 5.66939 |
| 0.71119 | 0.33333 | 0.41157 | 1 | 1.23470 | 2.33333 |
| 0.57600 | 0.26997 | 0.33333 | 1.80991 | 1 | 1.88988 |
| 0.30470 | 0.14286 | 0.17639 | 0.42857 | 0.52916 | 1 |

Miary drożne.

| Stopnie
równika | Kilometry | wiorsty | Me
geogr. | Morskie
mile
(węzły) | Mile ang. |
|--------------------|-----------|----------|--------------|----------------------------|-----------|
| 1 | 111.3066 | 104.3388 | 15 | 60 | 69.1640 |
| 0.00890 | 1 | 0.9374 | 0.1347 | 0.5391 | 0.6214 |
| 0.00958 | 1.0668 | 1 | 0.1433 | 0.5751 | 0.6620 |
| 0.06667 | 7.4204 | 6.9559 | 1 | 4.0000 | 4.6100 |
| 0.01667 | 1.8551 | 1.7390 | 0.2500 | 1 | 1.1527 |
| 0.01447 | 1.6091 | 1.5086 | 0.2169 | 0.8675 | 1 |

Miary gruntowe.

| Hektary | Dżesiat. | Morgi |
|----------|----------|----------|
| 1 | 0.915332 | 1.786112 |
| 1.0925 | 1 | 1.95134 |
| 0.559872 | 0.51247 | 1 |

Miary objętości.

| Litry | wiadra | Gar. roa. |
|---------|--------|-----------|
| 1 | 0.0813 | 0.30487 |
| 12.2989 | 1 | 3.75 |
| 3.28 | 0.2666 | 1 |

| Kilogramy | Funty rosyjsk. | Funty polskie |
|-----------|----------------|---------------|
| 1 | 2.441862 | 2.46609 |
| 0.40951 | 1 | 0.9902 |
| 0.4055 | 1.00988 | 1 |

Zamiana łokci na metry, centymetry i milimetry.

| Łokcie | Metry | Centy-
metry | Milli-
metry | Łokcie | Metry | Centy-
metry | Milli-
metry | Łokcie | Metry | Centy-
metry | Milli-
metry |
|--------|-------|-----------------|-----------------|--------|-------|-----------------|-----------------|--------|-------|-----------------|-----------------|
| 1 | — | 57 | 6 | 35 | 20 | 16 | — | 68 | 39 | 16 | 8 |
| 2 | — | 15 | 2 | 36 | 20 | 73 | 6 | 69 | 39 | 74 | 4 |
| 3 | — | 72 | 8 | 37 | 21 | 31 | 2 | 70 | 40 | 32 | — |
| 4 | 2 | 30 | 4 | 38 | 21 | 88 | 8 | 71 | 40 | 89 | 6 |
| 5 | 2 | 88 | — | 39 | 22 | 46 | 4 | 72 | 41 | 47 | 2 |
| 6 | 3 | 43 | 6 | 40 | 23 | 4 | — | 73 | 42 | 4 | 8 |
| 7 | 4 | 3 | 2 | 41 | 23 | 61 | 6 | 74 | 42 | 62 | 4 |
| 8 | 4 | 60 | 8 | 42 | 24 | 19 | 2 | 75 | 43 | 20 | — |
| 9 | 5 | 18 | 4 | 43 | 24 | 76 | 8 | 76 | 43 | 77 | 6 |
| 10 | 5 | 75 | — | 44 | 25 | 34 | 4 | 77 | 44 | 35 | 2 |
| 11 | 6 | 33 | 6 | 45 | 25 | 92 | — | 78 | 44 | 92 | 8 |
| 12 | 6 | 91 | 2 | 46 | 26 | 49 | 6 | 79 | 45 | 50 | 4 |
| 13 | 7 | 48 | 8 | 47 | 27 | 7 | 2 | 80 | 46 | 8 | — |
| 14 | 8 | 6 | 4 | 48 | 27 | 64 | 8 | 81 | 46 | 65 | 6 |
| 15 | 8 | 64 | — | 49 | 28 | 22 | 4 | 82 | 47 | 23 | 2 |
| 16 | 9 | 21 | 6 | 50 | 28 | 80 | — | 83 | 47 | 80 | 8 |
| 17 | 9 | 79 | 2 | 51 | 29 | 37 | 6 | 84 | 48 | 38 | 4 |
| 18 | 10 | 36 | 8 | 52 | 29 | 95 | 2 | 85 | 48 | 96 | — |
| 19 | 10 | 94 | 4 | 53 | 30 | 52 | 8 | 86 | 49 | 53 | 6 |
| 20 | 11 | 52 | — | 54 | 31 | 10 | 4 | 87 | 50 | 11 | 2 |
| 21 | 12 | 9 | 6 | 55 | 31 | 68 | — | 88 | 50 | 68 | 8 |
| 22 | 12 | 67 | 2 | 56 | 32 | 25 | 6 | 89 | 51 | 26 | 4 |
| 23 | 13 | 24 | 8 | 57 | 32 | 83 | 2 | 90 | 51 | 84 | — |
| 24 | 13 | 82 | 4 | 58 | 33 | 40 | 8 | 91 | 52 | 41 | 6 |
| 25 | 14 | 40 | — | 59 | 33 | 98 | 4 | 92 | 52 | 99 | 2 |
| 26 | 14 | 97 | 6 | 60 | 34 | 56 | — | 93 | 53 | 56 | 8 |
| 27 | 15 | 57 | 2 | 61 | 35 | 13 | 6 | 94 | 54 | 14 | 4 |
| 28 | 16 | 12 | 8 | 62 | 35 | 71 | 2 | 95 | 54 | 72 | — |
| 29 | 16 | 70 | 4 | 63 | 36 | 28 | 8 | 96 | 55 | 29 | 6 |
| 30 | 17 | 28 | — | 64 | 36 | 86 | 4 | 97 | 55 | 87 | 2 |
| 31 | 17 | 85 | 6 | 65 | 37 | 44 | — | 98 | 56 | 44 | 8 |
| 32 | 18 | 43 | 2 | 66 | 38 | 1 | 6 | 99 | 57 | 2 | 4 |
| 33 | 19 | — | 8 | 67 | 38 | 59 | 2 | 100 | 57 | 60 | — |
| 34 | 19 | 58 | 4 | | | | | | | | |

Zamiana cali na centymetry.

| Cale | Centy-
metry | Cale | Centy-
metry | Cale | Centy-
metry | Cale | Centy-
metry |
|------|-----------------|------|-----------------|------|-----------------|------|-----------------|
| 1 | 2.4 | 7 | 16.8 | 13 | 31.2 | 19 | 45.6 |
| 2 | 4.8 | 8 | 19.2 | 14 | 33.6 | 20 | 48 |
| 3 | 7.2 | 9 | 21.6 | 15 | 36 | 21 | 50.4 |
| 4 | 9.6 | 10 | 24 | 16 | 38.4 | 22 | 54.8 |
| 5 | 12 | 11 | 26.4 | 17 | 40.8 | 23 | 55.2 |
| 6 | 14.4 | 12 | 28.8 | 18 | 43.2 | 24 | 57.6 |

Zamiana funtów na gramy.

| Luty | Gramy | Luty | Gramy | Luty | Gramy | Luty | Gramy |
|------|-------|------|-------|------|-------|------|-------|
| 1 | 12.8 | 9 | 115.2 | 17 | 217.6 | 25 | 320 |
| 2 | 25.6 | 10 | 128 | 18 | 230.4 | 26 | 332.8 |
| 3 | 38.4 | 11 | 110.8 | 19 | 243.2 | 27 | 345.6 |
| 4 | 51.2 | 12 | 153.6 | 20 | 256 | 28 | 358.4 |
| 5 | 64 | 13 | 166.4 | 21 | 267.8 | 29 | 371.2 |
| 6 | 76.8 | 14 | 179.2 | 22 | 280.6 | 30 | 384 |
| 7 | 89.6 | 15 | 192 | 23 | 293.4 | 31 | 396.8 |
| 8 | 102.4 | 16 | 204.8 | 24 | 307.2 | 32 | 409.5 |

Zamiana funtów na kilogramy i gramy.

| Funt | Kgr. | Gramy | Funt | Kgr. | Gramy | Funt | Kgr. | Gramy |
|------|------|-------|------|------|-------|------|------|-------|
| 1 | — | 409.5 | 15 | 6 | 142.5 | 28 | 11 | 466 |
| 2 | — | 819 | 16 | 6 | 552 | 29 | 11 | 875.5 |
| 3 | 1 | 228.5 | 17 | 6 | 961.5 | 30 | 12 | 285.5 |
| 4 | 1 | 638 | 18 | 7 | 371 | 31 | 12 | 695 |
| 5 | 2 | 047.5 | 19 | 7 | 780.5 | 32 | 13 | 104 |
| 6 | 2 | 457 | 20 | 8 | 190.5 | 33 | 13 | 513.5 |
| 7 | 2 | 866.5 | 21 | 8 | 599.6 | 34 | 13 | 923 |
| 8 | 3 | 276 | 22 | 9 | 009 | 35 | 14 | 333 |
| 9 | 3 | 685.5 | 23 | 9 | 418.5 | 36 | 14 | 742 |
| 10 | 4 | 095 | 24 | 9 | 828 | 37 | 15 | 152 |
| 11 | 4 | 504.6 | 25 | 10 | 238.5 | 38 | 15 | 561 |
| 12 | 4 | 914 | 26 | 10 | 646 | 39 | 15 | 970.5 |
| 13 | 5 | 323.5 | 27 | 11 | 056.5 | 40 | 16 | 381 |
| 14 | 5 | 733 | | | | | | |

Zamiana pudów na kilogramy i gramy.

| Pudy | Kgr. | Gramy | Pudy | Kgr. | Gramy | Pudy | Kgr. | Gramy |
|------|------|-------|------|------|-------|------|------|-------|
| 1 | 16 | 381 | 8 | 131 | 048 | 60 | 982 | 860 |
| 2 | 32 | 762 | 9 | 147 | 429 | 70 | 1146 | 670 |
| 3 | 49 | 143 | 10 | 163 | 800 | 80 | 1310 | 480 |
| 4 | 65 | 524 | 20 | 327 | 620 | 90 | 1474 | 290 |
| 4 | 81 | 905 | 30 | 491 | 430 | 100 | 1638 | 100 |
| 6 | 98 | 286 | 40 | 655 | 240 | 600 | 9828 | 600 |
| 7 | 114 | 667 | 50 | 819 | 50 | | | |

Wzory obliczeń powierzchni i objętości *).

A. Powierzchnie.

Kwadrat: $S=a^2$; $a=\sqrt{S}$

Równoległobok i prostokąt: $S=Lh$; $L=\frac{S}{h}$; $h=\frac{S}{L}$

Trójkąt: $S=\frac{Lh}{2}$; $L=\frac{2S}{h}$; $h=\frac{2S}{L}$

Trapez: $S=(a+b)\frac{h}{2}$.

Koło: Obwód v. Okrąg $C=\pi D=2\pi r$.

Powierzchnia koła $S=\pi r^2=\frac{\pi D^2}{4}=3.1416r^2=0.7854D^2$

Powierzchnia (boczna) walca $S=\pi hr$.

Powierzchnia kuli $4\pi r^2=\pi D^2$.

Powierzchnia boczna stożka kołowego $S=\pi hr$.

Powierzchnia ściętego stożka kołowego $S=\pi(R+r)h$

B. Objętości.

Objętość walca lub graniastosl. $P=\text{podst} \times \text{wysokość}$.

Objętość ostrosł. lub stożka koł. $P=\frac{1}{3}\text{podst.} \times \text{wysok.}$

Objętość stożka koł. ścięt. $P=\frac{h}{3}\pi(R^2+Rr+r^2)$

Objętość kuli $P=\frac{4}{3}\pi r^3=\frac{1}{6}\pi D^3=4.188r^3=0.2618D^3$

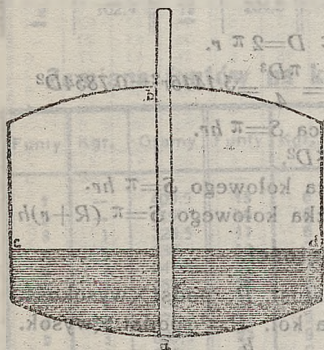
Niektóre wyrażenia dla π .

| | | | |
|----------------------|------------------------|-------------------------|-------------------------|
| $\pi=3.14159$ | $\pi^2=9.8696$ | $\pi^3=31.0063$ | $\frac{1}{\pi}=0.31831$ |
| $\sqrt{\pi}=1.77245$ | $\sqrt[5]{\pi}=1.2616$ | $\sqrt[1]{\pi}=0.56419$ | |

*) S —powierzchnia; h —wysokość; L —podstawa; C —obwód; D —średnica; r —promień; P —objętość; π (pi—litera grecka) liczba, wyrażająca stosunek długości koła do średnicy.

Obliczanie płynu w beczkach.

Zawartość płynu w beczce częściowo wypróżnionej można z łatwością obliczyć, o ile się wie ile litrów zawierała pełna beczka. Przy pomocy miary metrycznej, wpuszczonej przez otwór czopowy zupełnie prostopadle do samego dna beczki, mierzy się wysokość beczki od dna do krawędzi otworu czopowego, oraz notuje się jaka część miarki (ile cm) została zamoczona w płynie. Liczbę centymetrów zanurzonych w płynie mnoży się przez 1000 i dzieli przez liczbę centymetrów wskazujących wysokość beczki. Otrzymaną w ten sposób liczbę, lub najbardziej zbliżoną do niej, odnajduje się na załączonej tabelce w rubryce „przeciętna”, w prawo zaś od tej liczby, w rubryce „części”, zanotowany jest ułamek, przez który należy przemnożyć liczbę, wskazującą zawartość pełnej beczki;



otrzymany iloczyn wskazuje ile litrów płynu zawiera beczka w danej chwili.

Przypuśćmy, że pełna beczka zawiera 230 litrów płynu. Wysokość beczki (na naszym rysunku linja a—b) wynosi 60 cm., płyn (c—d) dochodzi do 24 cm.

$$24 \times 1000 = \frac{24000}{60} = 400$$

Na tabelce znajdujemy cyfrę 403 i wprawo od niej ułamek 0,37.

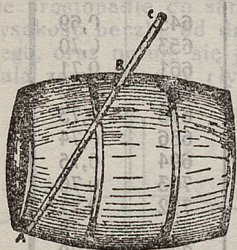
$$230 \text{ l.} \times 0,37 = 85,1 \text{ litr.}$$

tyle płynu zawiera wymierzana przez nas beczka.

| Prze-
ciężna | Części | Prze-
ciężna | Części | Prze-
ciężna | Części |
|-----------------|--------|-----------------|--------|-----------------|--------|
| 44 | 0,01 | 387 | 0,35 | 645 | 0,69 |
| 65 | 0,02 | 395 | 0,36 | 653 | 0,70 |
| 84 | 0,03 | 403 | 0,37 | 661 | 0,71 |
| 96 | 0,04 | 411 | 0,38 | 669 | 0,72 |
| 108 | 0,05 | 419 | 0,39 | 678 | 0,73 |
| 120 | 0,06 | 427 | 0,40 | 686 | 0,74 |
| 132 | 0,07 | 435 | 0,41 | 694 | 0,75 |
| 143 | 0,08 | 443 | 0,42 | 703 | 0,76 |
| 154 | 0,09 | 451 | 0,43 | 712 | 0,77 |
| 165 | 0,10 | 459 | 0,44 | 721 | 0,78 |
| 175 | 0,11 | 466 | 0,45 | 730 | 0,79 |
| 185 | 0,12 | 473 | 0,46 | 739 | 0,80 |
| 195 | 0,13 | 480 | 0,47 | 748 | 0,81 |
| 205 | 0,14 | 487 | 0,48 | 757 | 0,82 |
| 215 | 0,15 | 494 | 0,49 | 766 | 0,83 |
| 225 | 0,16 | 500 | 0,50 | 776 | 0,84 |
| 234 | 0,17 | 506 | 0,51 | 786 | 0,85 |
| 243 | 0,18 | 513 | 0,52 | 796 | 0,86 |
| 252 | 0,19 | 520 | 0,53 | 806 | 0,87 |
| 261 | 0,20 | 527 | 0,54 | 816 | 0,88 |
| 270 | 0,21 | 534 | 0,55 | 826 | 0,89 |
| 279 | 0,22 | 541 | 0,56 | 836 | 0,90 |
| 288 | 0,23 | 549 | 0,57 | 846 | 0,91 |
| 297 | 0,24 | 557 | 0,58 | 857 | 0,92 |
| 306 | 0,25 | 565 | 0,59 | 868 | 0,93 |
| 314 | 0,26 | 573 | 0,60 | 880 | 0,94 |
| 322 | 0,27 | 581 | 0,61 | 892 | 0,95 |
| 330 | 0,28 | 589 | 0,62 | 904 | 0,96 |
| 338 | 0,29 | 597 | 0,63 | 916 | 0,97 |
| 346 | 0,30 | 605 | 0,64 | 925 | 0,98 |
| 355 | 0,31 | 613 | 0,65 | 653 | 0,99 |
| 363 | 0,32 | 621 | 0,66 | 1000 | 1,00 |
| 371 | 0,33 | 629 | 0,67 | | |
| 379 | 0,34 | 637 | 0,68 | | |

Obliczenie pojemności pustych beczek.

Chcąc obliczyć niewiadomą zawartość pustej beczki należy przeprowadzić miarkę metryczną w ukośnym kierunku przez otwór czopa (B) do kąta dna (A). Liczbę centymetrów jaką wskazuje miarka na krawędzi otworu czopowego a więc



odległość między punktami A i B, należy odszukać na załączonej tabelce, która jest ułożona w ten sposób, że cyfry od 1 do 9 idące pionowo po lewej stronie tabelki oznaczają dziesiątki, cyfry zaś (również od 1 do 9) położone poziomo u góry tabelki oznaczają jednostki. Na naszym przykładzie odległość między otworem beczki a kątem dna (linia A—B) wynosi 35 cm.

Cyfrę, wskazującą objętość beczki znajdziemy zawsze na przecięciu dwóch linii: poziomej, przeprowadzonej od cyfry wskazującej dziesiątki w danym wypadku od trójki) i pionowej, przeprowadzonej w dół od cyfry wskazującej jednostki (w danym wypadku od piątki) 25,7 litra.

| | 0 | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 |
|---|-------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|
| 1 | 0,6 | 0,8 | 1,— | 1,3 | 1,6 | 2,— | 2,4 | 2,9 | 3,4 | 4,1 |
| 2 | 4,8 | 5,5 | 6,3 | 7,3 | 8,2 | 9,3 | 10,5 | 11,8 | 13,1 | 14,6 |
| 3 | 16,2 | 17,8 | 19,6 | 21,5 | 23,5 | 25,7 | 27,9 | 30,3 | 32,9 | 35,5 |
| 4 | 38,4 | 41,3 | 44,4 | 47,7 | 51,1 | 54,6 | 58,4 | 62,2 | 66,3 | 70,5 |
| 5 | 75,— | 79,5 | 83,3 | 89,3 | 94,4 | 99,8 | 105,3 | 111,1 | 117,6 | 123,2 |
| 6 | 129,6 | 136,1 | 142,9 | 150,— | 157,2 | 164,7 | 172,4 | 180,4 | 188,6 | 197,1 |
| 7 | 205,8 | 214,7 | 223,9 | 223,4 | 243,1 | 253,1 | 263,3 | 278,9 | 284,7 | 295,8 |
| 8 | 307,2 | 318,8 | 330,8 | 343,— | 355,6 | 368,4 | 381,1 | 395,1 | 408,8 | 422,9 |
| 9 | 437,4 | 452,1 | 467,2 | 428,6 | 498,3 | 514,4 | 530,8 | 547,6 | 584,7 | 582,1 |

Tabela ciężaru gatunkowego.

a) Ciał stałych.

| | | wy-
schnitt | świeże |
|----------------------------|----------------|------------------------------|-------------|
| Alabaster | 2,70 | Drzewo świerk | 0,50 — 0,80 |
| Aluminium | 2,58 | „ topola | 0,40 — 0,78 |
| Alun | 1,71 — 1,80 | „ wiąz | 0,58 — 0,99 |
| Antracyt | 1,40 — 1,48 | „ wierzb. | 0,56 — 0,79 |
| Antymon | 6,72 | „ wiśnia | 0,80 — 1,12 |
| Asfalt | 1,07 — 2,80 | Dynamit | 1,78 |
| Azbest | 2,10 — 3,10 | Gnejs | 2,39 — 2,71 |
| Bazalt | 2,90 — 3,20 | Gips | 0,97 |
| Bismut | 9,78 | Gips palony | 1,81 |
| Blejwas (biel
ołowiana) | 6,57 | Glejta ołowiana | 9,3 — 9,5 |
| Bronz | 8,81 | Glina | 1,52 — 2,85 |
| Cegła | 1,40 — 2,20 | Glinka ogniotr. | 1,80 — 2,63 |
| Cement | 2,72 — 3,05 | Grafit | 1,80 — 2,24 |
| Cyna | 7,29 | Granit | 2,50 — 3,00 |
| Cynk lany | 6,86 | Gutaperka | 0,98 |
| Cynk walcow. | 7,19 — 7,21 | Kauczuk | 0,93 |
| Cukier | 1,61 | Koks | 1,40 |
| Cukier ołow. | 2,39 | Kości | 1,80 |
| Cynober | 8,12 | Kamienie polne
(średnio) | 2,50 |
| | wy-
schnitt | Kreda | 2,55 |
| Drzewo akacja | 0,72 — 0,87 | Krzemień | 2,65 |
| „ brzoza | 0,70 — 0,90 | Lód | 0,92 |
| „ buk | 0,77 — 1,00 | Margiel | 2,40 — 2,60 |
| „ grusza | 0,68 — 1,01 | Marmur | 2,67 |
| „ heban | 1,26 | Masło | 0,94 |
| „ jabłoń | 0,73 — 0,4 | Mąka pszenna | 0,8 — 1,56 |
| „ jesion | 0,65 — 0,85 | Miedź lana | 8,59 — 8,90 |
| „ jodła | 0,56 — 0,90 | Miedź kuta | 7,78 — 9,00 |
| „ kaszt. | 0,58 | Minja (czerwień
ołowiana) | 8,60 |
| „ klon | 0,66 — 0,84 | Mosiądz lany | 8,40 — 8,71 |
| „ korek | 0,24 | Mur z kamienia | 2,40 — 2,46 |
| „ lipa | 0,45 — 0,74 | Mur z piaskow. | 2,05 — 2,1 |
| „ modrz. | 0,53 — 0,81 | Mur z cegły | 1,47 — 1,70 |
| „ olcha | 0,53 — 0,90 | Nikiel | 8,97 — 9,26 |
| „ orzech | 0,66 — 0,92 | Ołów | 11,44 |
| „ śliwa | 0,79 — 1,02 | Piasek drobny
suchy | 1,40 — 1,64 |
| „ sosna | 0,51 — 0,91 | | |

| | |
|----------------|-------------|
| Piasek gruby | 1,37—1,49 |
| Piaskowiec | 1,90—2,70 |
| Platyna | 21,36 |
| Porcelana | 2,4—2,5 |
| Porfir | 2,75 |
| Potaż | 2,26 |
| Proch strzeln. | 1,63—1,86 |
| Pumeks (gąb.) | 0,64 |
| Saletra | 2,08 |
| Salmiak | 1,53 |
| Siarka | 1,96—2,05 |
| Sól kuchenna | 2,13 |
| Skóry | 0,86 |
| Stal cement. | 7,26—7,80 |
| Stal lana | 7,83—7,92 |
| Szkło (szyby) | 2,64 |
| Srebro lane | 10,10—10,50 |
| Tłuszcze | 0,06—0,94 |
| Wapniak | 2,46—2,84 |
| Wapno palone | 2,3 —3,18 |
| Węgiel drzew. | 0,28—0,44 |
| „ brunat. | 1,22—1,29 |
| „ kamien. | 1,21—1,51 |
| Wosk | 0,97 |
| Ziemia | 1,36—2,40 |
| Złoto | 19,30 |
| Żelazo kute | 7,82 |
| „ lane | 7,20—7,70 |
| Żywica | 1,07 |

b) Płynów.

| | |
|---------------------------|-------|
| Alkohol absol
(200 C.) | 0,972 |
| Amoniak | 0,875 |
| Eter | 0,716 |

| | |
|--|-----------|
| Gliceryna bez-
wodna | 1,26 |
| Kwas azoto-
wy (12 ⁰) | 1,522 |
| Kwas siarcza-
ny | 1,840 |
| Kwas solny
(15 ⁰ C.) | 1,192 |
| Olej lniany
(12 ⁰ C.) | 0,940 |
| Olej rzepakow-
y (12 ⁰ C.) | 0,913 |
| Olej skalny
(24 ⁰ C.) | 0,798 |
| Olejek terpent.
(25 ⁰ C.) | 0,87 |
| Oliwa (12 ⁰ C.) | 0,919 |
| Mleko | 1,02—1,04 |
| Rtęć | 13,56 |
| Smółka kamien-
na | 0,77 |
| Woda przy 4 ⁰ | 1,00 |

c) Gazów i p. r.

| | |
|-------------------------------------|-----------|
| Azot | 0,976 |
| Kwas węglany | 1,529 |
| Gaz z węgla
kamien. | 0,4 — 0,6 |
| Para alkoholu | 1,613 |
| Para wodna
(100 ⁰ C.) | 0,624 |
| Powietrze atm. | 1,000 |
| Tlen | 1,106 |
| Wodór | 0,069 |

Skład chemiczny i wartość odżywcza ważniejszych artykułów spożywczych.

| | Białko | Tłuszcz | Węglowod.
ny | Sole | Błonnik | Woda | Wartość odżywcza
100 g. w ka-
loriach*) |
|--|--------|---------|-----------------|------|---------|------|---|
| 1. Artykuły spożywcze ze świata zwierzęcego | | | | | | | |
| Gęś | 14,2 | 44,3 | — | 0,7 | — | 40,9 | 470 |
| Jajko kurze | 12,6 | 12,1 | 0,6 | 1,1 | — | 73,6 | 167 |
| żółtko | 16,1 | 31,4 | 0,3 | 1,0 | — | 51,0 | 360 |
| białko | 12,9 | 0,3 | 0,8 | 0,6 | — | 85,4 | 59 |
| Kura | 21,3 | 4,5 | — | 1,1 | — | 72,2 | 129 |
| Margaryna | 0,4 | 87,6 | 0,6 | 9,0 | — | 2,4 | 819 |
| Masło | 0,7 | 83,7 | 0,5 | 1,6 | — | 13,5 | 783 |
| Mięso baran., chude | 18,0 | 5,8 | — | 1,3 | — | 76,0 | 128 |
| " " tłuste | 17,0 | 29,5 | — | 1,0 | — | 51,3 | 344 |
| " cielece chude | 19,9 | 0,8 | — | 1,4 | — | 77,9 | 89 |
| " " tłuste | 18,9 | 7,4 | 0,5 | 1,3 | — | 72,3 | 145 |
| " wieprz., chude | 20,3 | 6,8 | — | 1,1 | — | 72,6 | 146 |
| " " tłuste | 14,5 | 37,3 | — | 0,7 | — | 47,4 | 406 |
| " wołowe, chude | 20,7 | 1,7 | — | 1,2 | — | 76,4 | 101 |
| " " tłuste | 16,8 | 29,2 | — | 0,9 | — | 53,1 | 340 |
| Mleko | 3,4 | 3,6 | 4,8 | 0,7 | — | 87,5 | 67 |
| Ryby: karp | 18,0 | 4,8 | — | 1,3 | — | 78,2 | 81 |
| " szczupak . . . | 18,7 | 9,2 | — | 1,2 | — | 79,6 | 98 |
| Słonina | 8,7 | 69,5 | — | 5,3 | — | 9,1 | 686 |
| Smalec wieprzowy | 0,3 | 99,0 | — | — | — | — | 880 |
| 2. Artykuły spożywcze ze świata roślinnego | | | | | | | |
| Chleb | 6,5 | 7,0 | 45,0 | 1,0 | 0,5 | 40,0 | 274 |
| Czekolada | 4,9 | 21,0 | 67,7 | 1,9 | 1,9 | 1,4 | 457 |
| Fasola | 25,7 | 1,7 | 47,3 | 3,1 | 8,3 | 13,9 | 315 |
| Groch | 23,4 | 1,9 | 52,7 | 2,8 | 5,6 | 13,6 | 330 |
| Jęczmień | 9,7 | 1,9 | 68,5 | 2,5 | 4,4 | 13,0 | 338 |

| | Białko | Tłuszcz | Węglowod.
ny | Sole | Błonnik | Woda | Wartość odżywcza 100 g. w kaloriach ^{*)} |
|-------------------------|--------|---------|-----------------|------|---------|------|---|
| Kukurydza | 9,6 | 5,1 | 67,9 | 1,5 | 2,6 | 13,3 | 336 |
| Makaron | 10,9 | 0,6 | 75,6 | 0,6 | 0,4 | 11,9 | 360 |
| Mąka jęczmienna . | 10,9 | 1,5 | 71,0 | 1,5 | 1,0 | 14,2 | 349 |
| „ kukurydzana . | 9,8 | 3,8 | 69,5 | 1,3 | 1,5 | 14,2 | 333 |
| „ owsiana | 13,5 | 6,0 | 65,5 | 2,0 | 2,0 | 11,0 | 395 |
| „ pszenna | 10,0 | 1,0 | 75,0 | 0,5 | 0,3 | 13,3 | 357 |
| Mąka ryżowa . . . | 7,4 | 0,7 | 79,0 | 0,6 | 0,1 | 12,2 | 361 |
| „ żytnia | 11,5 | 1,5 | 72,0 | 1,4 | 1,5 | 12,5 | 352 |
| Owies | 13,5 | 7,6 | 62,8 | 2,0 | 1,3 | 12,8 | 388 |
| Pszenica | 12,0 | 1,9 | 68,7 | 1,7 | 2,3 | 13,4 | 349 |
| Ryż | 8,1 | 1,3 | 75,5 | 1,0 | 0,9 | 13,2 | 355 |
| Soczewica | 26,0 | 1,9 | 52,8 | 3,2 | 4,0 | 12,3 | 341 |
| Zyto | 11,2 | 1,7 | 69,4 | 2,2 | 2,2 | 13,3 | 346 |
| <i>Jarzyny i owoce.</i> | | | | | | | |
| Brukiew | 1,0 | — | 8,0 | 1,0 | 1,0 | 87,0 | 38 |
| Fasolawstrączkach | 5,0 | 0,5 | 7,0 | 1,0 | 2,0 | 84,5 | 100 |
| „ suszona | 8,9 | 1,7 | 49,0 | 5,8 | 10,4 | 14,2 | 294 |
| Groszek zielony . | 6,0 | 0,5 | 12,0 | 1,0 | 2,0 | 78,5 | 83 |
| Grzyby suszone . | 36,7 | 2,7 | 34,5 | 12,8 | 6,4 | 6,9 | 317 |
| Grzyby św. przecięt. | 3,0 | 0,1 | 4,0 | 0,8 | 0,8 | 89,7 | 30 |
| Kalafiory | 2,5 | 0,3 | 4,6 | 0,8 | 0,9 | 90,9 | 32 |
| Kalarepa | 2,8 | 0,2 | 8,2 | 1,2 | 1,7 | 86,1 | 47 |
| Kapusta głow. biała | 1,8 | 0,2 | 5,0 | 1,2 | 1,7 | 90,1 | 30 |
| „ kiszona | 1,5 | 0,5 | 3,0 | 1,8 | 1,0 | 91,2 | 30 |
| Kartofle świeże . | 2,0 | 0,1 | 20,9 | 1,1 | 1,0 | 74,9 | 95 |
| „ suszone | 5,1 | 0,2 | 78,6 | 1,9 | 2,1 | 12,1 | 345 |
| Marchew świeża . | 1,3 | 0,3 | 9,0 | 1,0 | 1,5 | 87,0 | 45 |
| „ suszona | 9,3 | 1,5 | 61,3 | 5,3 | 7,9 | 14,7 | 303 |
| Ogórki | 1,1 | 0,1 | 2,2 | 0,4 | 0,8 | 95,4 | 14 |

| | Białko | Tłuszcz | Węglowod.
ny | Sole | Błonnik | Woda | Wartość odżywcza 100 g. w ka-
loriach *) |
|---------------------|--------|---------|-----------------|------|---------|------|---|
| Orzechy | 16,3 | 62,8 | 17,9 | 7,2 | 1,6 | 3,0 | 765 |
| Owoce sur. przecięt | 0,4 | 0,5 | 12,1 | 0,3 | 1,3 | 85,4 | 52-54 |
| „ suszone | 2,7 | 0,3 | 58,8 | 1,6 | 1,0 | 36,0 | 260 |
| Pomidory | 1,3 | 0,3 | 4,2 | 0,5 | 1,3 | 92,8 | — |
| Salata | 1,4 | 0,3 | 2,2 | 1,0 | 0,7 | 94,4 | 18 |
| Selery | 1,5 | 0,3 | 12,0 | 0,8 | 1,5 | 84,0 | 60 |
| Szparagi | 1,9 | 0,1 | 2,4 | 0,6 | 1,2 | 93,8 | 20 |
| Szpinak | 3,7 | 0,5 | 3,6 | 2,0 | 0,9 | 89,3 | 35 |

*) 1 g. białka=4.1 kalorii.

1 g. tłuszczu=9.3 kalorii.

1 g. węglowod.=4.1 kalorii.

Kaloria — ilość ciepła potrzebna do podniesienia cie-
poty 1 grama lub kilograma wody o 1 stopień.

Ilość produktów potrzebna do analiz*).

Chleb 1 bochenek

Ciasto — różne wyroby . . . 200 g.

Cukiernicze wyroby . . . 200 g.

Czekolada 200 g.

Drożdże prasowane . . . 100 g.

Esencja octowa 0,1 l.

Herbata 100 g.

Kakao 200 g.

Kawa 100 g.

Kawa surogaty 200 g.

Konfitury 200 g.

Konserwy 200 g.

Korzenie (prócz szafr. i wan.) 50 g.

Lód 1 kl.

Masło i inne tłuszcze jadal. 200 g.

Mąka 500 g.

Metalowe przedmioty . . . 50 g.

Mięso i wyroby z mięsa . . . 200 g.

Miód 100 g.

Mleko 0,5 l.

| | | |
|--------------------------|-----------------|----------------------|
| Musztarda | 50 g. | |
| Nafta | 1 l. | |
| Napoje gazowe | 0,7 l. | albo 2 butelki oryg. |
| Oceć | 0,5 l. | |
| Oleje jadalne | 0,2 l. | |
| Soki owocowe | 0,5 l. | |
| Szafran | 5 g. | |
| Wanilja | 20 g. | |
| Wody do picia | 2 l. | albo 2 — 3 butelki |
| Wody mineralne | 2 butelki oryg. | |

Wyciąg z ustaw podatkowych i innych dotyczących spółdzielni.

Podatek dochodowy.

Ustawa o państwowym podatku dochodowym w brzmieniu, ogłoszonym Rozporządzeniem Ministra Skarbu z dn. 30/IV—25 r. (D. U. R. P. Nr. 58 poz. 411).

Art. 1 i 2. Państwowy podatek dochodowy opłacają osoby fizyczne i prawne, których roczny dochód przekracza 1500 zł.

Art. 5. Od podatku wolne są:

8) osoby prawne, których dochody są obracane w całości na cele ogólnej użyteczności, naukowe, oświatowe, wyznaniowe i dobroczynne.

Art. 6. Za dochód uważa się sumę wszystkich przychodów w pieniądzach lub wartościach pieniężnych z poszczególnych źródeł, po strąceniu kosztów osiągnięcia, zachowania i zabezpieczenia tych przychodów, łącznie z corocznem prawidłowem odpisaniem na zużycie budynków maszyn i wszystkiego rodzaju martwego inwentarza, oraz po strąceniu strat częściowych lub całkowitych w przedmiotach, podlegających zużyciu i służących do osiągnięcia dochodu, o ile odpisać na zużycie oraz strat nie uwzględniono już w kosztach wyżej wymienionych.

Potrącenia z tytułu zużycia nie powinny jednak z reguły przekraczać.

1) przy budynkach mieszkalnych 0/0

2) „ „ gospodarczych 30/0

- 3) „ „ „ fabrycznych 40/0
 4) przy ruchomościach. (urządzeniach biur, kantorów, kancelarji, sklepów i t. p. 50/0
 5) przy maszynach, narzędziach urządzeniach fabrycznych, kopalnianych piecach fabrycznych i t. p. 100/0

(§ 16 Rozporządzenie Ministra Skarbu z dn. 14 maja 1921 r. D. U. R. P. Nr. 48 p. 298).

Art. 7. Nie uważa się za dochód, podlegający opodatkowaniu:

1. Nadzwyczajnych przychodów w postaci spadków, legatów, darowizn, posagów, kapitałów za ubezpieczenie życia, o ile przychody te nie stanowią perorycznych wpływów;

2. wpływów wskutek częściowego lub całkowitego spieniężenia majątków;

3. zysków, wynikających ze sprzedaży przedmiotów majątkowych, o ile sprzedaż nie nastąpiła w wykonywaniu przedsiębiorstwa zarobkowego lub interesu spekulacyjnego;

4. wygranych loteryjnych i losowych;

5. wpłat z tytułu umorzenia wierzytelności

6. wogóle takich przychodów, które stanowią zwiększenie lub zwrot majątku, lecz nie stanowią dochodu.

Zyski ze sprzedaży przedmiotów majątkowych, zarówno nieruchomych jak i ruchomych, wyłącza się z dochodu, podlegającego podatkowi, natomiast zyski ze sprzedaży takich przedmiotów, osiągnięte w wykonywaniu przedsiębiorstwa zarobkowego lub interesu spekulacyjnego zalicza ustawa do dochodu.

(§ 17 Rozp. Min. Skarb. z dn. 14 maja 1921 r. D. U. R. P. Nr. 48 p. 298).

Na podstawie tego określenia nadwyżka, osiągnięta ze sprzedaży urządzeń i narzędzi używanych w gospodarce a nie objętych jej obrotem nie zalicza się do dochodu podatkowego. Np. Spółdzielnia dla przewozu zakupiła konia młodego, którego po pewnym czasie sprzedano za wyższą cenę — różnica nie stanowi dochodu podatkowego. Tego rodzaju nadwyżki należy odrazu księgować na fundusz społeczny.

Art. 8. Z przychodów, osiągniętych z poszczególnych źródeł, nie mogą być potrącone:

1. wydatki na powiększenie lub ulepszenie źródła dochodu;

2. wydatki na umorzenie długów, kapitałów włożonych w przedsiębiorstwo przez uczestników i na pokrycie strat za ubiegłe lata;

3. wydatki na prowadzenie gospodarstwa domowego podatnika i na utrzymanie członków jego rodziny;

4. procenty od własnego kapitału, włożonego w gospodarstwo lub przedsiębiorstwo podatnika;

5. inne wydatki i straty nie związane z osiągnięciem dochodu.

Art. 9. Jeżeli jedno źródła tego samego przedsiębiorstwa wykazują zyski, inne straty, to podatek oblicza się od czystego ogólnego dochodu po potrąceniu strat.

Art. 10. Od ogólnego dochodu należy odliczyć.

1. odsetki od długów.

2. wartość pieniężną rent i trwałych ciężarów, opartych na tytułach prawnych.

3. obowiązujące podatnika na mocy prawa lub umowy opłaty za siebie i za członków jego rodziny do kas zapomogowych, emerytalnych, chorych, ubezpieczeń od nieszczęśliwych wypadków i pogrzebowych, o ile te opłaty łącznie nie przekraczają 300 zł. rocznie za każdą ubezpieczoną osobę;

4. premie włączone przez podatnika od ubezpieczeń na wypadek śmierci lub dożycie, o ile nie przekraczają: a) na rachunek samego podatnika 300 zł. rocznie, b) na rachunek zaś podatnika i członków rodziny, będących na jego utrzymaniu, łącznie 600 zł. rocznie.

5. bezpośrednie podatki państwowe i samorządowe, przymusowe lub ustawowe świadczenia pieniężne oraz świadczenie przymusowe innego rodzaju. Na cele publiczne, z wyjątkiem państwowego podatku dochodowego, podatku specjalnego od tintjem i podatku od wzbogacenia się, które ujawniło się przez nabycie nieruchomości i przez spłatę długów hipotecznych (ustawa z dn. 3 /III 2 . D. U. R. P. Nr. 30 poz. 238) oraz daniny kasowej (ustawa z dn. 6/VII 9-3 r. D. U. R. P. 87 p. 676) i podatku mająt-

kowego (ustawa z dn. 11/VIII 1923 r. D. U. R. P. Nr. 94 poz. 746).

6. w spółdzielniach, działających na zasadzie ustawy z dn. 29/X 1920 r. (D. U. R. P. III poz. 733), które należą do związków rewizyjnych, wymienionych w art. 66 i 70 tejże ustawy, posiadające na podstawie art. 68 tejże prawa rewizji — sumy nadwyżek bilansowych (zyski bilansowe) pochodzące z obrotów z członkami o ile spółdzielnie te faktycznie i statutowo działają wśród swych członków, lub jeżeli rozszerzają wprawdzie działalność swoją i na osoby, nie będące członkami ale przelewają przypadające na nieczłonków nadpłaty i zwroty w całości do funduszów, niepodlegających podług statutu podziałowi między członków.

Wszystkie powyżej wymienione odliczenia mogą być dokonane o tyle, o ile wydatki na nie faktycznie poniesione zostały. Wydatki, wspomniane w ustępach 1 i 2 niniejszego artykułu, odlicza się tylko o tyle, o ile ciążą na źródłach dochodu, podlegającego podatkowi i pozostają w związku gospodarczym z temi źródłami.

Odliczenia te powinny być udowodnione. Na żądanie władzy płatnik obowiązany jest przedstawić odpowiednie dokumenty.

Spółdzielnie, rozciągające działalność na osoby, nie będące członkami, a obowiązane w myśl art. 49 ustawy do składania zeznań o dochodzie, powinny wraz z bilansem i rachunkiem strat i zysków podać sumę ogólnego obrotu z podziałem na obroty dokonane z członkami i osobami, do składu członków nie należącymi.

Spółdzielnie, które do związku rewizyjnego przystąpiły po ogłoszeniu ustawy z dn. 18/III. 25 r. (D. U. R. P. Nr. 96 poz. 242) korzystają z ulg podatkowych za ten rok gospodarczy, w którym przystąpiły do Związku.

Spółdzielnie, którym prawo rewizji przyznane zostało na podstawie art. 70 ustawy z dn. 29/X 20 r. (D. U. R. P. III poz. 733) uważane są za spółdzielnie związkowe.

Corocznie przed terminem, wyznaczonym do

składania zeznań o dochodzie osób prawnych, związki rewizyjne przesyłają właściwym Izbowi Skarbowym wykazy spółdzielni, co związku należących, z wymienieniem daty przyjęcia każdej spółdzielni do związku. (Rozporządzenie Ministra Skarbu § 21).

Uwaga. Spółdzielnie, które do dnia 1/IV każdego roku nie nadesłały do związku sprawozdania rachunkowego ze swej działalności, ponieważ nie będzie możliwości stwierdzenia, czy zastosowały się one do wymagań, zastrzeżonych w p. 6 art. 10 ustawy o podatku dochodowym — spółdzielnie te zostaną opuszczone w przedstawionych przez związek wykazach i w konsekwencji nie będą mogły korzystać z ulg, odliczania od dochodu podatkowego nadwyżek, pochodzących z obrotów z członkami.

Do samo zastrzeżenie dotyczy podatku przemysłowego.

Art. 13. Opodatkowaniu podlegają dochody, osiągnięte w ostatnim roku kalendarzowym lub w ostatnim roku operacyjnym względnie gospodarczym, poprzedzającym rok podatkowy.

Art. 11. Za podlegający opodatkowaniu dochód osób prawnych zarówno obowiązanych jak i nieobowiązanych do publicznego składania rachunków, lecz prowadzących prawidłowe księgi handlowe, uważa się zyski bilansowe, wykazane w zatwierdzonem zamknięciu rachunkowem, sporządzonem zgodnie z postanowieniami art. 6, 8, 10 i 13, nie wyłączając kwot, rozdzielonych pomiędzy członków, wspólników, udziałowców i t. p. tytułem udziału w zyskach w postaci dywidendy lub procentów.

Za zyski bilansowe uważa się również sumy, przeznaczone na umorzenie długów lub kapitału zakładowego, na ulepszenie lub rozszerzenie przedsiębiorstwa, jak również na utworzenie wszelkiego rodzaju funduszy rezerwowych z wyjątkiem kwot, odkładanych przez towarzystwa ubezpieczeniowe na wypłatę sum ubezpieczonych, a ponadto w towarzystwach na wzajemności opartych na zwroty premij dla członków ubezpieczonych.

Za zyski bilansowe uważa się wreszcie te kwoty pensji i wszelkiego rodzaju wynagrodzenia

osób biorących czynny udział w zarządzie przedsiębiorstwa i zarazem wchodzących do składu zarządu, rad nadzorczych, komitetów dyskontowych i komisji rewizyjnych w charakterze członków lub ich zastępców, oraz osób, upoważnionych do samodzielnego prowadzenia całego przedsiębiorstwa, które przekraczają sumarycznie 100% od kapitału zakładowego, a przy kapitale zakładowym od 500.000 zł. do 750.000 zł. dopuszczalne jest potrącenie z tego tytułu kwoty 75.000.

W spółdzielniach, odpowiadających warunkom zawartym w art. 6 ustawy o podatku dochodowym, nie podlegają bez względu na wysokość kapitału zakładowego (udziałowego) doliczenia do dochodu podatkowego te kwoty pensyj i wynagrodzeń, wypłacanych osobom, o których mowa w art. 21 ustęp 3 ustawy o podatku dochodowym, które nie przekraczają sumarycznie 6.000 zł. Granica powyższa nie odnosi się jednak do spółdzielni z kapitałem zakładowym (udziałowym) ponad 40.000 zł. Przy tego rodzaju spółdzielniach należy określić wysokość pensyj i wynagrodzeń, podlegających wyłączeniu z podstaw opodatkowania ściśle według normy, podanej w art. 21 ustawy.

(Okólnik Minist. Skarbu z dn. 25/V 25. L. D. P. O. 1335/II.

Art. 23. Podatek wyznacza się według następującej skali:

| Stopień dochodu: | Wysokość dochodów w złotych: | | | Podatek w złotych: |
|------------------|------------------------------|----------|-------|--------------------|
| 1 | ponad | 1.500 do | 1.550 | 31 |
| 2 | " | 1.550 " | 1.600 | 33 |
| 3 | " | 1.600 " | 1.700 | 37 |
| 4 | " | 1.700 " | 1.800 | 41 |
| 5 | " | 1.800 " | 1.900 | 45 |
| 6 | " | 1.900 " | 2.000 | 50 |
| 7 | " | 2.000 " | 2.100 | 54 |
| 8 | " | 2.100 " | 2.200 | 59 |
| 9 | " | 2.200 " | 2.400 | 67 |
| 10 | " | 2.400 " | 2.600 | 75 |
| 11 | " | 2.600 " | 2.800 | 74 |
| 12 | " | 2.800 " | 3.000 | 93 |
| 13 | " | 3.000 " | 3.200 | 102 |
| 14 | " | 3.200 " | 3.400 | 112 |
| 15 | " | 3.400 " | 3.600 | 122 |
| 16 | " | 3.600 " | 3.800 | 133 |
| 17 | " | 3.800 " | 4.000 | 144 |

| | | | | | |
|----|---|---------|---|---------|--------|
| 18 | „ | 4.000 | „ | 4.400 | 162 |
| 19 | „ | 4.400 | „ | 4.800 | 182 |
| 20 | „ | 4.800 | „ | 5.200 | 202 |
| 21 | „ | 5.200 | „ | 5.600 | 224 |
| 22 | „ | 5.600 | „ | 6.000 | 246 |
| 23 | „ | 6.000 | „ | 6.600 | 283 |
| 24 | „ | 6.600 | „ | 7.200 | 324 |
| 25 | „ | 7.200 | „ | 7.800 | 366 |
| 26 | „ | 7.800 | „ | 8.400 | 411 |
| 27 | „ | 8.400 | „ | 9.200 | 469 |
| 28 | „ | 9.200 | „ | 10.000 | 530 |
| 29 | „ | 10.000 | „ | 11.000 | 605 |
| 30 | „ | 11.000 | „ | 12.000 | 684 |
| 31 | „ | 12.000 | „ | 13.000 | 767 |
| 32 | „ | 13.000 | „ | 14.000 | 854 |
| 33 | „ | 14.000 | „ | 15.000 | 945 |
| 34 | „ | 15.000 | „ | 16.000 | 1.040 |
| 35 | „ | 16.000 | „ | 17.000 | 1.156 |
| 36 | „ | 17.000 | „ | 18.000 | 1.278 |
| 37 | „ | 18.000 | „ | 19.000 | 1.406 |
| 38 | „ | 19.000 | „ | 20.000 | 1.540 |
| 39 | „ | 20.000 | „ | 22.000 | 1.760 |
| 40 | „ | 22.000 | „ | 24.000 | 1.992 |
| 41 | „ | 24.005 | „ | 26.000 | 2.236 |
| 42 | „ | 26.000 | „ | 28.000 | 2.492 |
| 43 | „ | 28.000 | „ | 30.000 | 2.760 |
| 44 | „ | 30.000 | „ | 32.000 | 3.040 |
| 45 | „ | 32.000 | „ | 34.000 | 3.366 |
| 46 | „ | 34.000 | „ | 36.000 | 3.708 |
| 47 | „ | 36.600 | „ | 38.000 | 4.066 |
| 48 | „ | 38.000 | „ | 40.000 | 4.440 |
| 49 | „ | 40.000 | „ | 44.000 | 5.060 |
| 50 | „ | 44.000 | „ | 48.000 | 5.712 |
| 51 | „ | 48.000 | „ | 52.000 | 6.396 |
| 52 | „ | 52.000 | „ | 56.000 | 7.112 |
| 53 | „ | 56.000 | „ | 60.000 | 7.860 |
| 54 | „ | 60.000 | „ | 64.000 | 8.704 |
| 55 | „ | 64.000 | „ | 68.000 | 9.588 |
| 56 | „ | 68.000 | „ | 72.000 | 10.512 |
| 57 | „ | 72.000 | „ | 76.000 | 11.476 |
| 58 | „ | 76.000 | „ | 80.000 | 12.480 |
| 59 | „ | 80.000 | „ | 88.000 | 14.168 |
| 60 | „ | 88.000 | „ | 96.000 | 15.936 |
| 61 | „ | 96.000 | „ | 104.000 | 17.888 |
| 62 | „ | 104.000 | „ | 112.000 | 19.936 |
| 63 | „ | 112.000 | „ | 120.000 | 22.080 |
| 64 | „ | 120.000 | „ | 128.000 | 24.320 |
| 65 | „ | 128.000 | „ | 136.000 | 26.656 |
| 66 | „ | 136.000 | „ | 144.000 | 29.088 |
| 67 | „ | 144.000 | „ | 152.000 | 31.616 |
| 68 | „ | 152.000 | „ | 160.000 | 34.400 |
| 69 | „ | 160.005 | „ | 168.000 | 37.296 |
| 70 | „ | 168.000 | „ | 176.000 | 40.304 |
| 71 | „ | 176.000 | „ | 184.066 | 43.424 |
| 72 | „ | 184.000 | „ | 192.000 | 46.656 |
| 73 | „ | 192.000 | „ | 200.000 | 50.000 |

Przy dochodzie ponad 200.000 zł. podatek wynosi 50.000 i prócz tego 2.000 od każdych pełnych 8.000 zł. ponad 200.000.

Podatek należy jednak wymierzać w ten sposób, aby z dochodu wyższego stopnia po potrąceniu podatku nie pozostało nigdy mniej, niż zostaje z najwyższego dochodu bezpośrednio niższego stopnia po potrąceniu podatku na ten stopień przypadającego.

O ile z dochodu, ustalonego do wymiaru podatku po potrąceniu przypadającej kwoty podatkowej pozostaje mniej, niż wynosi, najwyższy dochód wolny od podatku, należy podatek wymierzyć i pobrać tylko w wysokości nadwyżki dochodu ponad tę najniższą granicę.

P r z y k ł a d . Dochód spółdzielni wynosił 34.105 zł. Od tej sumy podatek podług 45-skali podatku wynosi 3.708 zł. Po potrąceniu tego podatku pozostanie spółdzielni dochodu 30.397 zł. $34.105 - 3.708 = 30.397$.

Najwyższa zaś suma dochodu poprzedniego stopnia wynosi 34.000 podatek od tej sumy 3.366, po potrąceniu tego podatku pozostanie spółdzielni 30.634 zł. ($34.000 - 3.366 = 30.634$), a więc więcej, niż po zapłaceniu podatku od wyższego dochodu.

W takich wypadkach przyjmuje się, że spółdzielni powinno zostać tyle, ile wypadłoby od dochodu niższego stopnia t. j. 30 634 zł. a podatek oblicza się jako różnicę pomiędzy tą sumą, a rzeczywiście osiągniętym zyskiem t. j. 34.105. Podatek ten będzie wynosił 3.471 zł., a nie 3.708 zł. ($34.105 - 30.634 = 3471$).

Art. 24. Tylko na obszarze byłej dzielnicy górnośląskiej części województwa śląskiego pobiera się dodatki do państwowego podatku dochodowego na rzecz gmin i powiatowych związków komunalnych.

Dodatki te wynoszą przy dochodzie podatkowym:

| | | | |
|-------------------------------|---|---------------------------------|---------|
| ponad 1.500 zł. do 24.000 zł. | — | 4 ⁰ / ₀ | dochodu |
| „ 24.000 „ „ 88.000 „ | — | 4,5 ⁰ / ₀ | „ |
| „ 88.000 „ „ | — | 5 ⁰ / ₀ | „ |

Wymiar podatku.

Art. 31. Ustalenie dochodu i wymiar opodatkowania należy w pierwszej instancji — do komisji szacunkowych, a w drugiej instancji do komisji odwoławczych. Spółdzielniom, których kapitał zakładowy przewyższa 100,000 złotych, wymiar podatku uskuteczniają izby skarbowe.

Art. 50. Spółdzielnie, których dochód w roku poprzedzającym rok podatkowy przekraczał 1.5 0 zł. obowiązane są złożyć zeznanie o dochodzie na przepisany formularz.

Do zeznania należy dołączyć:

1. Sprawozdanie roczne, które powinno zawierać bilans oraz rachunek zysków i strat.
2. Odpis protokołu, zatwierdzającego sprawozdanie roczne.

3. Odpisu akt organu rewizyjnego (wydziału rewizyjnego rady nadzorczej).

Zeznanie należy składać (posyłać pocztą) do urzędu skarbowego przed 1 maja każdego roku podatkowego.

Art. 60. Na poparcie swych zeznań podatnicy mogą składać wszelkie dowody pisemne, powoływać na koszt własny świadków i znawców (biegłych), celem stwierdzenia ściśle określonych okoliczności, oraz przedkładać do przejrzenia księgi handlowe lub gospodarcze.

Art. 63. Podstawa obliczenia dochodu nie może być przyjętą odmiennie od złożonego zeznania, jeżeli przedtem nie dano płatnikowi sposobności do udzielenia wyjaśnień władzy, wymierzającej podatek.

Art. 87. Termin płatności podatku dochodowego ustanawia się na dzień 1 maja i 1 listopada roku podatkowego.

Do dnia 1 maja roku podatkowego należy uiścić podatek w wysokości połowy tej kwoty, która

wypada wedle skali art. 23 ustawy i dowód uskutecznionej wpłaty w oryginale lub w odpisie, przez płatnika podpisanym, dołączyć do wezwania.

Pozostałą należność podatku dochodowego trzeba zapłacić w terminie do 1 listopada roku poprzedniego. Niezapłacone w terminie kwoty podatku dochodowego uważa się za zaległości, podlegające przymusowemu ściągnięciu wraz z karami za zwłokę.

Art. 68. Odwołanie przeciw uchwałom komisji szacunkowych mogą być przez podatników wnoszone do komisji odwoławczej za pośrednictwem komisji szacunkowej, w ciągu 30 dni od daty doręczenia nakazu płatniczego. Odwołanie spółdzielni, których kapitał zakładowy przekracza 100.00 należy kierować do Ministerstwa Skarbu.

Odwołanie nie wstrzymuje obowiązku uiszczenia podatku.

Art. 75. Odwołanie komisja powinna rozstrzygnąć w ciągu 6 miesięcy od daty zgłoszenia odwołania.

Art. 88. Płatnicy, którym zostały doręczone nakazy płatnicze powinni uścić całkowity podatek w ciągu 30 dni po doręczeniu nakazu płatniczego.

Podatek od uposażeń.

Art. 110. Za podstawę podatku przyjmuje się wysokość uposażeń, względnie wynagrodzeń bieżących, otrzymywanych zarówno w pieniądzu, jak i naturze, obliczonych w stosunku rocznym.

Dochody te opodatkowuje się w całości, nie stosuje się do nich odliczeń z art. 10, tudzież zniżek i zwolnień podatkowych z art. 26, 27 i 29 ustawy niniejszej.

Wartość pieniężną dochodów w naturze oblicza się podług ceny w dniu 1 stycznia roku podatkowego.

Art. III. Podatek pobiera się podług następującej skali:

Dochód roczny od sumy 2500 wolny jest od podatku.

| L. p. | Wysokość wypłaconego wynagrodzenia,
obliczona w stosunku rocznym w złotych: | | | Stopa procentowa podatku: |
|-------|--|--------|----------|---------------------------------|
| 1 | ponad | 2,500 | do 2.600 | 1,5 ⁰ / ₀ |
| 2 | " | 2,600 | " 2.700 | 1,6 ⁰ / ₀ |
| 3 | " | 2,700 | " 2.800 | 1,7 ⁰ / ₀ |
| 4 | " | 2,800 | " 2.900 | 1,8 ⁰ / ₀ |
| 5 | " | 2,900 | " 3.000 | 1,9 ⁰ / ₀ |
| 6 | " | 3,000 | " 3.100 | 2 ⁰ / ₀ |
| 7 | " | 3,100 | " 3.200 | 2,1 ⁰ / ₀ |
| 8 | " | 3,200 | " 3.400 | 2,2 ⁰ / ₀ |
| 9 | " | 3,400 | " 3.600 | 2,3 ⁰ / ₀ |
| 10 | " | 3,600 | " 3.800 | 2,4 ⁰ / ₀ |
| 11 | " | 3,800 | " 4.000 | 2,5 ⁰ / ₀ |
| 12 | " | 4,000 | " 4.200 | 2,6 ⁰ / ₀ |
| 13 | " | 4,200 | " 4.400 | 2,9 ⁰ / ₀ |
| 14 | " | 4,400 | " 4.800 | 2,8 ⁰ / ₀ |
| 15 | " | 4,800 | " 5.200 | 2,9 ⁰ / ₀ |
| 16 | " | 5,200 | " 5.600 | 3 ⁰ / ₀ |
| 17 | " | 5,600 | " 6.000 | 3,1 ⁰ / ₀ |
| 18 | " | 6,000 | " 6.400 | 3,2 ⁰ / ₀ |
| 19 | " | 6,400 | " 6.800 | 3,3 ⁰ / ₀ |
| 20 | " | 6,800 | " 7.200 | 3,4 ⁰ / ₀ |
| 21 | " | 7,200 | " 7.600 | 3,5 ⁰ / ₀ |
| 22 | " | 7,600 | " 8.000 | 3,6 ⁰ / ₀ |
| 23 | " | 8,000 | " 8.800 | 3,9 ⁰ / ₀ |
| 24 | " | 8,800 | " 9.600 | 4,1 ⁰ / ₀ |
| 25 | " | 9,600 | " 10.400 | 4,8 ⁰ / ₀ |
| 26 | " | 10,400 | " 11.200 | 4,6 ⁰ / ₀ |
| 27 | " | 11,200 | " 12.000 | 4,9 ⁰ / ₀ |
| 28 | " | 12,000 | " 13.000 | 5,3 ⁰ / ₀ |
| 29 | " | 13,000 | " 14.000 | 5,7 ⁰ / ₀ |
| 30 | " | 14,000 | " 15.000 | 6,1 ⁰ / ₀ |

Podstawę do ustalenia stopy procentowej przypadającego do potrącenia podatku stanowi wysokość wypłaconego wynagrodzenia, obliczonego w stosunku rocznym.

W celu ustalenia stopy procentowej przy wypłacie jednorazowych wynagrodzeń dolicza się je do obliczonej w stosunku rocznym sumy ostatniego periodycznego wynagrodzenia.

Art. II2. Obowiązek potrącenia podatku ciąży na służbodawcach, wypłacających wszelkiego rodzaju wynagrodzenia.

Potrącone kwoty należy w terminie do 7 dni po dokonaniu potrącenia wpłacić do właściwej kasy skarbowej z dołączeniem wykazu potrąceń sporządzonego według przepisanej wzoru, względnie odpisu listy płacy, zawierającej dane, niezbędne do sprawdzenia prawidłowości dokonanych potrąceń.

Art. 116. Służbodawca, który nie spełni obowiązku wpłacenia podatku w myśl art. 112 ulegnie grzywnie od 5 do 250 złotych.

Państwowy podatek przemysłowy.

Ustawa z dn. 15/VII-1925 roku (D. U. R. P. 79 p. 550)

Art. 1. Państwowemu podatkowi przemysłowemu podlegają handlowe, przemysłowe i inne na zysk obliczone przedsiębiorstwa.

Art. 2. Podatkowi przemysłowemu nie podlegają:

1. gospodarstwa rolne i leśne oraz związane z nimi: hodowla inwentarza, mleczarstwo, sadownictwo, ogrodnictwo, pszczelnictwo i gospodarstwo rybne.

2. Sprzedaż i dostawa wytworów własnego lub dzierżawionego gospodarstwa rolnego, oraz własnego gospodarstwa leśnego, dokonywane bez utrzymywania w tym celu osobnych zakładów handlowych i oddzielnych składów poza obrębem własnych lub dzierżawionych gruntów.

Art. 3. Eksplorowanie i przeróbka w obrębie własnych lub dzierżawionych gruntów wszelkich kopalin (torf, kamień, cegła, wapno i t. p.) wyłącznie na potrzeby własnego gospodarstwa.

4. Młyny i tartaki, znajdujące się w obrębie własnych lub dzierżawionych gruntów, a zaopakowujące wyłącznie potrzeby gospodarcze właścicieli względnie dzierżawców tych gruntów.

U w a g a. Płacą jednak podatek wszelkie zakłady przemysłowe prowadzone na terenie własnych lub dzierżawionych gruntów jako przeważający lub wyłączny rodzaj gospodarstwa a wytwarzające na zbyt wewnętrzny lub przyjmujący do przeróbki materiały obcego gospodarstwa.

Na mocy powyższego paragrafu spółdzielnie, które prowadzą własne lub ożierżawione gospodarstwa rolne nie płać podatku od:

1. wartości produktów, osiągniętych z gospodarstwa rolnego w stanie surowym lub przerobionym (mąka przerobiona we własnym młynie, konserwy z własnych owoców przerobione we własnych zakładach i t. p.), a dostarczonych do centralnego magazynu spółdzielni.

Podatek od obrotu temi produktami będzie płacony w chwili sprzedaży takowych w sklepach spółdzielni, jako podatek od targu.

2. od wartości produktów surowych lub przerobionych pochodzących z własnego lub dzierżawionego gospodarstwa rolnego, sprzedanych członkom lub obcym, hurtowo lub detalicznie w obrębie gruntów tegoż gospodarstwa.

3. od eksploatacji i przeróbki wszelkich bogactw na terenie własnych lub dzierżawionych gruntów dla potrzeb własnego gospodarstwa rolnego (przykład drzewo i cegła dla budynków rolnych).

4. produktów rolnych zakupionych, a następnie przerobionych w zakładach, znajdujących się w obrębie własnych lub dzierżawionych gruntów, jeżeli produkty te po przerobieniu zostaną oddane do centralnego magazynu dla detalicznej rozsprzedaży w sklepach spółdzielni. Podatek w tym wypadku będzie normalnie obliczony od sumy sprzedaży w sklepach (przykład: mąka dla własnej piekarni i dla sklepów przerobiona we własnym młynie z zakupionego zboża).

Natomiast spółdzielnie obowiązane są płać podatek, jeżeli:

1. eksploatowane bogactwa gospodarstwa rolnego używają dla własnej potrzeby lecz poza gruntem tegoż gospodarstwa. (np. z cegły, wyrobionej we własnej cegielni na wsi, buduje się własne domy w mieście). Podatek oblicza się od wartości czerpanego materiału.

2. przyjmują do przerabiania w zakładach, dołożonych w obrębie własnych lub dzierżawionych gruntów, płody obce, które po przerobieniu w całości,

zwracają, otrzymując tylko zapłatę za przerób (przykład: przemiał czyjegoś zboża we własnym młynie). W tym wypadku podatek oblicza się od sumy otrzymanego wynagrodzenia za przerób (nie od wartości przerobionych produktów).

3) przerabiają płody rolne zakupione w zakładach położonych w obrębie własnego gospodarstwa, a następnie otrzymane produkty sprzedają na miejscu obcym lub członkom.

Art. 3. Od państwowego podatku przemysłowego są zwolnione:

4) kasy pomocy (emerytalne, oszczędnościowe, pogrzebowe i t. p.) pracowników instytucji państwowych, komunalnych i społecznych, pracowników handlowych, przemysłowych i rolnych, tudzież inteligencji zawodowej;

5) związki pracownicze mające na celu dostarczanie odpowiednich pracowników;

6) zakłady naukowe tak publiczne jak i prywatne;

7) zakładane lub utrzymywane przy pomocy Państwa, związków samorządowych lub instytucji społecznych, oświatowych i dobroczynnych, zakłady wychowawcze i poprawcze, przytulki i schroniska noclegowe, biblioteki, czytelnie, muzea, galerje i wystawy, warsztaty szkolne, wzorowe ogrody i sady, mające na celu podniesienie ogrodnictwa i sadownictwa, oraz utrzymane przez stowarzyszenia sportowe i przeznaczone wyłącznie dla członków stowarzyszenia tak gimnastyczne lub szermiercze, boiska, cyklodromy i ślizgawki.

8) nieobliczone na zysk stałe i ruchome przedsiębiorstwa kinematograficzne, prowadzone we własnym zarządzie i na własny rachunek przez instytucje państwowe, samorządowe i społeczne w celach kulturalno-oświatowych.

10) urządzane w celach filantropijnych i oświatowo-kulturalnych, widowiska, zabawy, kiermasze i t.p.

11) wykonywanie przez przedsiębiorców robót i dostaw, tak samo i przez spółdzielnie pracy, jeżeli ogólny obrót roczny (art. 5 p. 4) nie przekracza 2.000 złotych.

14) operacje kredytu długoterminowego.

15) eksport wszelkiego rodzaju półfabrykatów i gotowych wyrobów oraz transakcje z firmami zagranicznymi, wynikające z obrotu uszlachetniającego.

Na podstawie powyższego artykułu spółdzielnie nie płacą podatku przemysłowego od wszelkich wpływów z racji prowadzonej przez spółdzielnię działalności opieki społecznej, pracy kulturalno-oświatowej i społeczno-wychowawczej, o ile wpływy te wyłączone są od ogólnych dochodów gospodarczych, przekazywane na powiększenie budżetu wydziału społeczno-wychowawczego i użyte są dla celów kulturalno-oświatowych lub społecznych.

P. 12 i 15 powyższego artykułu dotyczy spółdzielni pracy.

Podstawa opodatkowania.

Art. 4. Za podstawę do obliczenia podatku przemysłowego od wszystkich przedsiębiorstw i zajęć, z wyjątkiem wymienionych w art. 8 służy obrót, osiągnięty przez przedsiębiorstwo względnie zajęcie w każdym roku podatkowym. Rokiem podatkowym jest bieżący rok kalendarzowy.

Do sumy obrotu zalicza się przychód brutto uzyskany zarówno ze sprzedaży bezpośredniej, jako też ze sprzedaży za pośrednictwem komisantów. (Rozporządzenie Ministra Skarbu z dn. 8/VIII-5 r D. U. R. P. 8 p. 560).

Art. 5. Za obrót, podlegający opodatkowaniu uważa się:

1) w przedsiębiorstwach handlu towarowego, względnie skupu zawodowego w celach odsprzedaży wewnątrz Państwa — sumę przychodu brutto za towary: sprzedane za gotówkę, wymienione lub sprzedane na kredyt, łącznie z przychodem brutto, uzyskanym z handlu na jarmarkach, względnie targach oraz z wykonania dostaw;

2) w instytucjach kredytu krótkoterminowego, jak też w domach bankowych i kantorach wymiany — sumę pobranych i należnych procentów, pro-

wizji, komisowego, tudzież innych tym podobnych wynagrodzeń za świadczenia oraz zysk brutto z operacji obcemi walutami, dewizami, czekami zagranicznymi, tudzież wszelkiego rodzaju papierami wartościowymi;

4) dla robót i dostaw, wykonywanych jako samoistne przedsiębiorstwa, sumę przychodu brutto za roboty, względnie dostawy;

za obrót uważa się sumy faktycznie otrzymane w danym okresie wymiarowym.

(§ 13 Rozporz. Min. Skarbu 8/VIII-25 D.U.R. P. 82 p. 560).

5) w przedsiębiorstwach komisowych, pośrednictwa handlowego, w przedsiębiorstwach ekspedycyjnych oraz w przedsiębiorstwach przewozowych i komunalnych — sumę prowizji, komisowego oraz wszelkich innych wynagrodzeń za wykonane świadczenie i usługi.

Za komisowe uważa się tylko takie przedsiębiorstwa, które udowodnią stosunek komisowego.

Dowód stosunku komisowego stanowi umowa, zawarta między komisantem i komutentem, wyrażona określającą cenę towarów oraz wysokość wynagrodzenia komisowego.

Suma prowizji oraz innych wynagrodzeń, otrzymanych przez komisanta winna być wykazana prawidłowo prowadzonymi księgami handlowymi.

(§ 16 Rozp. Min. Skarbu z dn. 8/VIII-25 D. U. R. 82 p. 560).

Nie uważa się za komisowe sprzedaży towarów na rachunek firm, nie opłacających podatku przemysłowego w myśl niniejszej ustawy.

Podlegający opodatkowaniu obrót przedsiębiorstw handlowych, osiągnięty ze sprzedaży wyrobów państwowego monopolu tytoniowego i spirytusowego ustala się w myśl punktu 5 art. 5 ustawy, przyjmując jako zarobek brutto sumy, stanowiącą różnicę między ceną pobraną przez państwowy monopol a wyznaczoną przez tenże monopol ceną sprzedażną.

(§ 15 Rozp. Min. Skarbu z dn. 8/VIII-25 r. D. U. R. P. 82 p. 560).

6. We wszystkich innych przedsiębiorstwach handlowych — sumę przychodu brutto.

7. W przedsiębiorstwach przemysłowych, wydobywających lub przetwarzających surowce, albo produkujących wyroby z wydobytych lub zakupionych na własny rachunek materiałów — sumę przychodu brutto za surowce, półfabrykaty i gotowe wyroby tak sprzedane za gotówkę, jak i wymienione lub sprzedane na kredyt, oraz użycie do wykonania umów o roboty i dostawy, łącznie z przychodem brutto, uzyskanym ze sprzedaży na jarmarkach, względnie targach.

8. W przedsiębiorstwach przemysłowych, wytwarzających wyroby z cudzych materiałów — zarobek brutto, t. j. całkowitą sumę wynagrodzenia, potrąconego za przerób.

9. Obrót wewnętrzny przedsiębiorstw przemysłowych i handlowych t. j. wydania jakiegokolwiek artykułu z jednego oddziału do drugiego, należącego do tego samego przedsiębiorstwa nie uważa się za obrót.

Na zasadzie powyższego punktu wartość wyeksportowanych towarów z magazynu do sklepów i z piekarni (lub innych działów wytwórczych) do sklepów nie uważa się za obrót, podlegający podatkowi. Od tych towarów płaci się podatek dopiero po ich sprzedaży w sklepach (od targów). Sprzedaż towarów bezpośrednio z magazynu lub z działów wytwórczych stanowi obrót, podlegający opodatkowaniu.

Wylacza się od podstaw opodatkowania po należytem udowodnieniu koszty przewozu i ubezpieczenia towarów, wyłożone za nabywcę, zwroty towarów, bonifikacje i skonta.

Na podstawie powyższego ustępu wylacza się od obrotu, podlegającego opodatkowania, wartość towarów, zwróconych dostawcom oraz sumy bonifikat wypłaconych, lub przyznawanych odbiorcom. Zwroty od zakupów członków uważać należy jako bonifikaty w zrozumieniu ustawy. Bonifikaty te i zwroty muszą być udowodnione prawidłowo prowadzonymi ksiązkami handlowymi.

Art. 6. Podatek pobiera się w formie świadectwa przemysłowego i podatku od obrotu.

Art. 7. Podatek od obrotu wynosi zasadniczo 2⁰/₀ z następującymi wyjątkami:

a) 1⁰/₀ od obrotów ustalonych w myśl punktu 7 art. 5, a osiągniętych przez przedsiębiorstwa przemysłowe ze sprzedaży wydobytych surowców lub wyprodukowanych towarów, o ile artykuły te zostały nabyte również przez przedsiębiorstwa przemysłowe, przerabiające je, względnie zużywające, w prowadzonym przemyśle;

b) 1/2⁰/₀ od obrotów, wymienionych w punktach 1 i 4 art. 5, a dokonanych artykułami pierwszej potrzeby oraz surowcami, niezbędnymi do rozwoju rolnictwa i przemysłu krajowego przez przedsiębiorstwa handlowe przy sprzedaży hurtowej przez przedsiębiorstwa skupu zawodowego, jak również przez przedsiębiorstwa wykonywania dostaw;

c) 1⁰/₀ od obrotów przedsiębiorstw prowadzących detaliczną lub drobną sprzedaż artykułów spożywczych pierwszej potrzeby; wykaz artykułów pierwszej potrzeby patrz załącznik I.

Stawki przewidziane w p. b. i c. odnoszą się tylko do przedsiębiorstw handlowych, przedsiębiorstwa przemysłowe wytwarzając taki sam artykuł płacą 2⁰/₀ podatku z wyjątkiem wypadków, przewidzianych w p. 1 niniejszego artykułu.

(§ 23 Rozp. Min. Skarbu z dn. 8/VIII-25 r. D. U. R. P. 82 p. 560).

d) 5⁰/₀ od obrotu przedsiębiorstw przemysłowych i pośrednictwa handlowego (p. 5 art. 5);

e) 5⁰/₀ od obrotu pośredników handlowych.

Sprzedaż hurtowa winna być wykazana prawidłowo prowadzonymi książkami handlowymi.

Art. 119. Na rzecz związków samorządowych pobiera się dodatek do podatku państwowego od obrotu w wysokości czwartej części 25⁰/₀ tegoż podatku.

Art. 10. Świadcstwa przemysłowe winny być wykupywane:

1. przez przedsiębiorstwa handlowe i przemysłowe dla każdego przez nie prowadzonego oddzielnego zakładu handlowego względnie przemysłowego;

2) przez każde przedsiębiorstwa na zysk obliczone, a wykonywane bez utrzymania oddzielnego zakładu.

Spółdzielnie jednosklepowe wykupują 1 świadectwo III kategorii dla każdego sklepu. Jeżeli biuro i magazyn główny nie jest w bezpośrednim sąsiedztwie (w jednej pozycji) z którymkolwiek ze sklepów, to i na biuro trzeba wykupić 1 świadectwo III kategorii. Dla każdego prowadzonego zakładu przemysłowego wykupuje się odpowiedniej kategorii świadectwo.

Art. 23. Cena świadectwa zależy od kategorii, do jakiej zalicza się przedsiębiorstwo ze względu na jego rodzaj działalności oraz od klasy miejscowości, w której wykonywa się zajęcie.

Podział miejscowości na klasy zał. II. Podział przedsiębiorstw na kategorie załącznik III.

Art. 24. W tych wypadkach, gdzie w jednym zakładzie przemysłowym są wykonywane różne, związane ze sobą gałęzie fabrykacji, zakład taki winien być zaopatrzony w świadectwo przemysłowe kategorii najwyższej pod względem rodzaju przemysłu. Jeżeli dla poszczególnych rodzajów fabrykacji wykupuje się świadectwo przemysłowe, a świadectwo to wykupione dla całości fabrykacji podług ogólnej ilości robotników zatrudnionych wypadłoby niższe, to należy wykupić to ostatnie nie przyjmując pod uwagę różnicy fabrykacji.

Art. 25. Dla przedsiębiorstwa lub zajęcia, wykonywanego w kilku miejscowościach, zaliczonych do różnych klas, nabywa się świadectwa przemysłowe według ceny, odpowiadającej miejscowości, zaliczonej do najwyższej klasy.

Art. 22. Na należące do przedsiębiorstwa oddzielne składy, służące do przechowywania towarów, wykupuje się karty rejestracyjne.

Art. 23. Cena za kartę rejestracyjną wynosi 10 złotych.

Art. 27 i 30. Świadectwo przemysłowe i karty rejestracyjne nabywa się w listopadzie i grudniu na następny rok podatkowy (art. 30), od władzy skar-

bowej I instancji w kasie skarbowej w okręgu której znajduje się przedsiębiorstwo.

Art. 31. Gdy działalność przedsiębiorstwa rozpoczyna się od 1 lipca lub po tym terminie, nabywa się świadectwa przemysłowe i karty rejestracyjne półroczne.

Art. 32. Dla przedsiębiorstw handlowych wykonywanych sezonowo, można nabywać świadectwa przemysłowe półroczne, ważność których upływa po 6 miesiącach od daty wykupienia.

Art. 34. Dla uzyskania świadectwa przemysłowego należy złożyć piśmienną deklarację na szemie, który nabywa się w urzędzie skarbowym, oddzielną dla każdego zakładu handlowego i przemysłowego, oraz dla każdego innego przedsiębiorstwa, na zysk obliczonego.

Tak samo należy postąpić przy wykupywaniu kart rejestracyjnych. Przy składaniu deklaracji dla uzyskania świadectw przemysłowych dla zakładów handlowych, należących do spółdzielni, trzeba na deklaracji zaznaczyć, iż bez względu na rodzaj i rozmiary przedsiębiorstwa (rubryka 3 deklaracji) spółdzielni przysługuje prawo wykupywania świadectw przemysłowych III kategorii.

Art. 36. Zmiany w siedzibie zakładu, dokonane przed upływem ważności świadectwa, muszą być komunikowane władzy skarbowej celem uzyskania odpowiedniej adnotacji na świadectwie, a to pod rygorem jego nieważności.

Art. 38. Świadectwa przemysłowe oraz karty rejestracyjne na oddzielne składy winny być umieszczone w zakładach, względnie w składach na widocznym miejscu i stale się tam znajdować.

Art. 39. W razie zgubienia świadectwa przemysłowego, przedsiębiorca obowiązany jest wnieść podanie do urzędu skarbowego o wydanie dublikatu.

Art. 119. Na rzecz związków samorządowych mogą być pobierane dodatki do wysokości 30% ceny świadectw przemysłowych i kart rejestracyjnych.

Art. 120. Ponadto mogą być pobierane dodatki.

a) do 15⁰/₀ ceny świadectw przemysł. i kart rejestracyjnych na rzecz izb handlowych, przemysłowych i rzemieślniczych oraz instytucji zastępczych.

b) do 25⁰/₀ ceny świadectw i kart na rzecz szkół zawodowych.

Obliczanie i uiszczanie podatku od obrotu.

Po upływie każdego roku kalendarzowego w terminie do 15/II roku następnego w urzędzie skarbowym, w którego okręgu znajduje się zarząd przedsiębiorstwa należy złożyć zeznanie o obrocie.

Art. 52. Składanie zeznań o obrocie obowiązkowe jest dla przedsiębiorstw handlowych I i II kategorii oraz dla przedsiębiorstw przemysłowych pierwszych pięciu kategorii.

Spółdzielnie jednak powinny przedstawiać zeznania o obrocie co do każdego swego oddzielnego zakładu względnie przedsiębiorstwa. Wtedy zyskują one prawo, zastrzeżone w art. 3, art. 76 ustawy, który brzmi:

„Jeżeli na poparcie wykazanego w zeznaniu obrotu płatnik wyraził gotowość przedstawienia ksiąg handlowych wraz z dokumentami i rachunkami, to władze podatkowe względnie komisje szacunkowe, nie mogą ustalić obrotu odmiennie od zeznania, o ile księgi nie zostały uznane przez komisję za nieprawidłowe lub za nierzetelne. Przy badaniu ksiąg ma prawo być obecny płatnik lub jego zastępca.

Nieprzyjęcie obrotu, wykazanego w księgach, powinno być proto-ularnie stwierdzone i uzasadnione.

Miarodajnymi do poparcia wykazanego w zeznaniu obrotu są księgi handlowe, prowadzone w myśl przepisów kodeksu handlowego obowiązującego w danej dzielnicy. (§ 78 Rozp. Ministra Skarbu z dn. 8/VIII 25 r. Dz. U. R. P. 82 p. 500).

Książki główne lub książki kasowe niepoświadczone, komisja będzie miała prawo nie przyjąć jako dowód ustalenia obrotu.

Art. 53. Zeznanie o obrocie składa się na formularzu, ustalonym przez władze skarbowe (do nabycia w kasie skarbowej). W zeznaniu należy wymienić:

1. statutową nazwę spółdzielni,
2. jej siedzibę (adres),
3. rodzaj prowadzonego przedsiębiorstwa,
4. sumy obrotów podatkowych, osiągniętych w każdym miesiącu oraz łączną sumę obrotu w roku, oraz wypełnić inne zeznania, objęte formularzem.

Jeżeli przedsiębiorstwo przemysłowe, względnie handlowe, przekazuje częściowo lub w całości swe wytwory lub towary do innych zakładów przemysłowych, względnie handlowych, utrzymywanych we własnym zarządzie i na własny rachunek, to w zeznaniu o obrocie należy wykazać tylko sumę obrotu, bezpośrednio osiągniętego (p. 1 i 7 art. 3) z jednoczesnem podaniem, do jakich mianowicie zakładów i w jakich mianowicie ilościach przekazało resztę wytworów względnie towarów.

Przedsiębiorstwa, które osiągają obroty podlegające w myśl art. 7 ustawy różnym stawkom podatkowym, winny te obroty wykazać w zeznaniu oddzielnie. (Rozporządzenie Min. Skarbu z dn. 8/VIII 25 r. Dz. U. R. P., 8^o p. 56)

Prawo korzystania przedsiębiorstwa ze zniżonych stawek podatku musi być udowodnione ściśle prowadzoną kontrolą. Spółdzielnie w tym celu powinny prowadzić szczegółową kontrolę zakupionych towarów każdego gatunku według wzorów, jakie wyda Związek. Spółdzielnie, które kontroli takiej prowadzić nie będą, tracą prawo do ulgowego obliczenia podatku i będą musiały płacić 10% podatku od całego obrotu.

Art. 56. Spółdzielnie obowiązane są do 15 każdego miesiąca wpłacić zaliczkę na podatek obrotowy, w wysokości podatku, przypadającego od obrotu, osiągniętego w ubiegłym miesiącu. Równorzednie z zaliczką trzeba wpłacać dodatek podatku komunalnego.

Dowody wpłat zarówno miesięcznych, jak i

kwartalnych, należy w oryginałach lub odpisach, dołączyć do zeznania o obrocie.

Od niewpłaconych w terminie kwot zaliczek potrącane będą kary za zwłokę, jak od zaległości podatkowych.

Art. 57. Dla spółdzielni, władzą, wymierzającą podatek w pierwszej instancji jest urząd skarbowy—w drugiej instancji izba skarbowa.

Ustawa obowiązuje od dn. 1/I 26 r. na całym obszarze Rzeczy.

Art. 85. Od ustalonych sum obrotów i obliczonych kwot podatku, mogą być umorzone odwołania w terminie dni 14 od dnia następnego po doręczeniu wezwania.

Wniesienie odwołania nie wstrzymuje obowiązku uiszczenia podatku w przepisany terminie.

Spóźnione odwołania pozostają bez rozpatrzenia.

Odwołania składają się za pośrednictwem urzędów skarbowych.

Art. 86. Prawo odwołania nie przysługuje tym płatnikom, którzy nie złożyli zeznania o obrocie, lub złożyli je po terminie.

Odwołania rozpatrują w II instancji komisje odwoławcze przy izbach skarbowych.

Art. 89. Księgi handlowe i inne zapiski, dotyczące obrotu, mogą być jednak rozpatrywane w drugiej instancji tylko w tym wypadku, gdy płatnik powołał się na nie w zeznaniu o obrocie i oświadczył gotowość przedstawienia ich.

Komisja odwoławcza powinna powziąć decyzję w ciągu 7 miesięcy od daty odwołania.

Art. 91. Płatnikowi przysługuje prawo składania komisji ustnych wyjaśnień. W tym wypadku musi być zawiadomiony o zebraniu komisji na 8 dni naprzód.

Art. 91. Od decyzji instancji odwoławczej przysługuje płatnikom prawo wniesienia skargi do Najwyższego Trybunału Administracyjnego.

Zwroty ulgi.

Art. 93. Nadpłacone sumy podatku powinny

być zwrócone płatnikom w ciągu 2 miesięcy od daty wniesienia podania.

Art. 94. W wyjątkowych wypadkach zasługujących na szczególne uwzględnienie, gdyby uiszczenie podatku mogło narazić egzystencję gospodarczą płatnika, służy Ministrowi Skarbu prawo odraczania, rozkładania na raty, jak też częściowego lub całkowitego umarzania zaległych kwot podatku przemysłowego, wreszcie darowania skutków niedotrzymania wszystkich przewidzianych w ustawie niniejszej terminów.

Ministrowi Skarbu przysługuje również prawo:

- 1) zniżenia, względnie zawieszenia podatku, przypadającego od transakcji eksportowych co do surowców krajowych w wypadkach, w których pobór tego podatku okazałby się istotną przeszkodą dla rozwoju eksportu;

- 2) udzielania przedsiębiorcom przemysłowym, eksportującym wyroby własne względnie organizacjom eksportowym tych przedsiębiorstw, bonifikacji podatku, uiszczonego z obrotów pochodzących z dostawy części składowych oraz materiałów pomocniczych i innych, użytych do wytworzenia wywiezionych zagranicę towarów;

- 3) zniżenia podatku od obrotów ze sprzedaży na rachunek firm, nieopłacających podatku przemysłowego (art. 5 p. 5 ust. ostatni).

Art. 95. Spółdzielnie, należące do związków rewizyjnych, korzystają z następujących ulg:

- 1) jeżeli statutowo i faktycznie działają wśród swych członków, lub jeżeli rozszerzają wprawdzie działalność swoją i na osoby, nie będące członkami, ale przelewają przypadające od nieczłonków nadpłaty i zwroty w całości do funduszków, nie podlegających według statutu podziałowi między członków:

- a) zwalnia się od podatku przemysłowego spółdzielnie mieszkaniowe dla budowy nowych domów oraz spółdzielcze instytucje drobnego kredytu;

- b) w spółdzielniach, prowadzących handel towarowy lub przedsiębiorstwa przemysłowe, za obrót przyjmuje się jedną czwartą część sum, określonych w art. 5 p. 1, 7 i 8.

Warunek należenia do Związku Rewizyjnego nie dotyczy spółdzielni, zorganizowanych w myśl art. 70 wyżej podanej ustawy o spółdzielniach, a posiadających przyznane im przez Radę Spółdzielczą prawo rewizji;

2) w innych spółdzielniach za obrót przyjmuje się połowę sum, określonych w art. 5 punktach 1, 2, 7 i 8.

Spółdzielnie, które do Związku Rewizyjnego przystępują po dniu ogłoszenia ustawy niniejszej, korzystają z ulg podatkowych od 1 dnia najbliższego miesiąca, następującego po zapadnięciu decyzji związku o przyjęciu ich w poczet członków związku, a tracą ulgę od 1 dnia najbliższego miesiąca po ich wykreśleniu ze Związku.

Stwierdzenie przynależności spółdzielni do związku rewizyjnego należy do związku, który przysłał izbom skarbowym wykazy należących doń spółdzielni w miesiącu styczniu każdego roku, z oznaczeniem daty przyjęcia każdej z nich do Związku.

(Rozp. Min. Skarbu z dn. 8/VIII 25. D. U. R. P. 82 p. 560).

W celu umożliwienia sprawdzenia, czy spółdzielnie odpowiadają warunkom, (zastrzeżonym w p. 1 ust. 6) niniejszego artykułu, spółdzielnie obowiązane są przysłać sprawozdania, sporządzone na formularzu związku przed 1/V każdego roku. Spółdzielnie, które w terminie tym sprawozdania nie nadesłały, traktowane będą jako nieodpowiadające warunkom ustawy i na mocy p. 2 wspomnianego artykułu opłacać będą podatek 2 razy większy (od połowy obrotu).

Załącznik I do art. 7 ustawy, ustęp ostatni § 26 rozporządzenia wykonawczego.

W Y K A Z

artykułów, do których mają zastosowanie stawki artykułów wymienione pod lit. b i c art. 7 ustawy.

A. Artykuły spożywcze pierwszej potrzeby art. 7 ustawy, lit. c):

1) Zboże, ziemiopłody, oraz jadalne produkty spożywcze pochodzenia krajowego (mąka, pieczywo, kasza, sól, cukier, nabiał, mięso, tłuszcze jadalne, roślinne i zwierzęce, wyroby masarskie, kawa zbożowa i t. p.) z wyjątkiem ryb, drobiu, dziczyzny, wszelkiego rodzaju konserw, pasztetów i majonezów oraz wyrobów cukierniczych i trunków z zawartością alkoholu.

2) Śledzie solone, wędzone i opiekane, tak krajowe, jak i zagraniczne, wymienione pod lit. b i c, punkt 4. pozycja 37 taryfy celnej z dn. 26 czerwca 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 54, poz. 540).

B. Artykuły pierwszej potrzeby oraz surowce niezbędne dla rozwoju rolnictwa i przemysłu krajowego (art. 7 ustawy, lit. b):

1) Artykuły spożywcze wymienione pod A. oraz bydło i nierogacizna.

2) Pasza wszelka: siano, słoma, otręby i mackuchy.

3) Artykuły opałowe, a mianowicie: drzewo opałowe i odpadki drewna (szczapy, wióry i opilki), węgiel kamienny, brykiety, koks, torf, nafta, gaz ziemny, węgiel drzewny i torfowy.

4) Mydło wyrobu krajowego z wyjątkiem toaletowego i leczniczego.

5) Surowce.

a) mineralne, a mianowicie: wszelkie rudy i piryty, wapień, dolomit, gliny, piasek, żwir, kamienie nieobrobione, wosk ziemny, żużle wszelkie, wypalaki piritowe, grafit, ropa naftowa i jej odpadki oraz wszelkie inne ciała kopalne;

b) roślinne, a mianowicie: drewno wszelkie nieobrobione, kora drzewna, bawełna, odpadki i wyczeski bawełniane, jutowe, len i konopie, wyczeski lniane i konopne, żywice naturalne; kauczuk, trzcina, wiklina, trawa morska, łyko lipowe, nasiona wszelkie;

c) zwierzęce, a mianowicie: skóry surowe, futra surowe, wełna, wyczeski i odpadki wełniane, włosie, szczecina, sierść, puch, pierze, kości surowe, rogi i kopyta, żołądki i jelita, krew i inne zwierzęce surowce organy i produkty odpadkowe.

6) Artykuły zastępujące surowce i odpadki: szmelc (wszelkiego rodzaju złom żelazny), stłuczki szklane, guma używana i odpadki gumowe, szmaty i makulatura, melasa.

Załącznik II do art 23.

CZĘŚĆ I.

PODZIAŁ MIEJSCOWOŚCI NA KLASY

A. M. st. Warszawa.

B. Klasa I: Miasta: Bydgoszcz, Katowice, Kraków, Królewska Huta, Lublin, Lwów, Łódź, Poznań, Sosnowiec.

C. Klasa II. Miasta: Biała (woj. krakowskie), Białystok, Bielsk, Boryslaw, Chrzanów, Czechowice, Częstochowa, Drohobycz, Dziedzice, Gniezno, Grodno, Grudziądz, Inowrocław, Jarosław, Jasło, Kalisz, Kamienica, Kielce, Kołomyja, Krosno, Lipnik, Lubliniec, Mysłowice, Nowy Sącz, Pabjanice, Piotrków, Przemyśl, Pszczyna, Radom, Równo, Rzeszów, Rybnik, Siedlce Stanisławów z Knihininem wsią i Knihininem kolonją, Stryj, Tarnów, Tarnopol, Tarnowskie Góry, Tomaszów (woj. łódzkie), Toruń, Wilno, Włocławek, Zgierz.

Powiaty: będziński, drohobycki, katowicki z wyłączeniem gmin: Kończyc, Makosзовych i Pawłowa, krakowski, lwowski, świętochłowicki (woj. śląskie), poznański, warszawski.

Gminy i obszary dworskie: Pszczyński Zamek Radzionków, Tychy (woj. śląskie).

D. Klasa III: Na obszarze izb skarbowych:

Białostockiej: Miasta i miasteczka: Augustów, Łomża, Ostrów, Suwałki, Wołkowysk.

Powiat białostocki.

Brzeskiej: Miasta i miasteczka: Brześć, Baranowicze, Kobryń, Lida, Łuniniec, Nieśwież, Nowogródek, Pińsk, Prużany, Sarny, Słonim, Stolpce.

Kieleckiej: Miasta i miasteczka: Busk, Końskie, Miechów, Opatów, Opoczno, Ostrowiec, Sandomierz, Szydłowiec.

Powiaty: częstochowski, olkuski, radomski.

Krakowskiej: Miasta i miasteczka: Antrychów, Bochnia, Dębica, Gorlice, Kęty, Limanowa, Mielec, Myślenice, Nowy Targ, Oświęcim, Poronin, Rabka, Ropczyce, Szczawnica Wyżna, Szczawnica Niżna, (pow. nowotarski), Wadowice, Wieliczka, Wilamowice, Zakopane, Żywiec z Zabłociem.

Powiaty: chrzanowski, gorlicki, nowosądecki, oraz gminy: Helenów, Komorowice, Mikuszowice, powiatu bialskiego.

Lubelskiej: Miasta i miasteczka: Biała podłaska, Chełm, Hrubieszów, Krasnystaw, Lubartów, Łuków, Międzyrzec, Puławy, Radzyń, Sokół, Tomaszów, Węgrów, Włodawa, Zamość.

Powiat lubelski.

Lwowskiej: Miasta: Borszczów, Brody, Brzeżany, Buczacz, Czortków, Dolina, Gródek Jagielloński, Jaworów, Kalusz, Kamionka Strumiłowa, Łańcut, Mościska, Podhajce, Przemyślany, Przeworsk, Rawa Ruska, Rohatyn, Rymanów, Sambor, Sanok, Śniatyn, Sokal, Trembowla, Zaleszczyki, Złoczów, Żółkiew.

Powiaty: krośnieński i rzeszowski.

Łódzkiej: Miasta: Koło, Konin, Łęczyca, Ozorków, Radomsko, Turek, Wieluń, Zduńska Wola.

Powiaty: brzeziński, kaliski, łódzki,

Łuckiej: Miasta: Dubno, Kowel, Krzemieniec, Łuck, Ostróg Włodzimierz Wołyński, Zdobunowo.

Pomorskiej: Miasta: Brodnica, Chełmno, Chojnice, Działdowo, Gdynia, Gniew, Kartuzy, Kościerzyna, Nowe Miasto, Puck, Sępólno, Starogard, Świecie, Tczew, Tuchola, Wąbrzeźno, Wejherowo.

Poznańskiej: Miasta: Chodzież, Czarnków, Gosyń, Grodzisk, Jarocin, Kępno, Koźmin, Kościan, Leszno, Międzychód, Mogilno, Nakło, Nowytomyśl, Oborniki, Odolanów, Ostrów, Ostrzeszów, Pleszew, Rawicz, Śmigiel, Śrem, Środa, Strzelno, Szamotuły, Szubin, Węgrowiec, Witkowo, Wolsztyn, Września, Wyżysk, Zbąszyn, Żnin.

Powiat bydgoski.

Warszawskiej: Miastn: Ciechanów, Ciechocinek, Góra Kalwarja, Grójec, Kałuszyn, Łowicz, Mława, Mińsk Mazowiecki, Płock, Płońsk, Pułtusk, Rawa, Radzymin, Sierpc, Skierniewice.

Powiaty: Błoński, kutnowski, włocławski.
Wileńskiej: Miasta i miasteczka: Głębokie, Hol-
szany, Mejszagola, Oszmiana, Święciany, Swir, Troki.
Na obszarze województwa śląskiego: Miasta:
Aleksandrowicze Bobrek, Cieszyn, Chybi, Goleszów,
Jasienica, Jaworze, Komorowice, Mikołów, Mikusz-
owice, Olszówka Dolna, Skoczów, Stare Bielsko, Ustroń,
Wapienica, Wodzisław, Żory.

Gminy i obszary dworskie: Kończyce, Ligota
Pszczynska, Łaziska Górne, Łaziska Średnie, Mako-
szowy, Murcki, Paniów, Pawłów.

Powiaty: rybnicki, z wyłączeniem Rybnika, tar-
nogórski, z wyłączeniem Tarnowskich Gór i Radzion-
kowa.

E. Klasa IV. Wszystkie inne miejscowości
i powiaty.

Uwaga: Miasta i miasteczka, nie wymienione
osobno w powyższej klasyfikacji, zalicza się do tej
samej klasy, do której zaliczono odnośny powiat.

* * *

Załącznik III do art. 23.

A. Przedsiębiorstwa handlowe.

Kategoria III.

2) zakłady handlu towarowego, należące do
spółdzielni, bez względu na rodzaj prowadzonego
handlu.

V. Roboty i dostawy.

| | |
|---------------------------------|-------------|
| Na sumę ponad 400.000 zł. | kategoria I |
| " " " 80.000 zł. do 400.000 zł. | II |
| " " " 20.000 zł. " 80.000 zł. | III |
| " " " 2.000 zł. " 20.000 zł. | IV |

VII. Jadłodajnie: zatrudniające ponad 20 osób
kategoria I, zatrudniające ponad 10 osób do 20 osób
kategoria II;

wszystkie inne zakłady, z wyszynkiem trunków
bez względu na ilość pracowników kategoria III;

IX. Zakłady, sprzedające wyłącznie napoje
chłodzące kategoria IV.

X. Księgarnie:

zatrudniające ponad 5 pracowników kategoria II;
inne księgarnie kategoria III.

C. Przedsiębiorstwa przemysłowe.

IV. Młyny mączne.

| Młyny | o sumie | średnio wszystkich | par | żaren powyżej 150 m. | kat. | I |
|------------|---------|--------------------|-----|----------------------|------|------|
| " | " | " | " | 100 m. do 150 m. | " | II |
| " | " | " | " | 50 „ do 100 „ | " | III |
| " | " | " | " | 15 „ do 50 „ | " | IV |
| " | " | " | " | 8 „ do 15 „ | " | V |
| " | " | " | " | 4 „ do 8 „ | " | VI |
| " | " | " | " | 1 1/2 „ do 4 „ | " | VII |
| inne młyny | | | | | " | VIII |

Uwaga: O ile w młynach używane są do mielenia walce wyłącznie lub łącznie z żarnami to 1 cm. długości pary walców liczy się za trzy ctm. średniej pary żaren, a zespół trzech walców liczy się za dwie pary walców.

XIX. Wszelkie inne przedsiębiorstwa:

| zatrudnia-robot-
jące | robot-
ników | ponad 1.000 robotników | kat. | I |
|--------------------------|-----------------|---|------|------|
| " | " | 500 do 1000 robotn. | " | II |
| " | " | 200 do 500 | " | III |
| " | " | przy fabryk. ręcznej ponad 50 do 200 przy stosowaniu sil-
ników mechanicznych ponad 250 do 200 | " | IV |
| " | " | przy fabryk. ręcznej ponad 15 do 50 przy stosunku sil-
ników mechanicznych po-
nad 10 do 25 | " | V |
| " | " | przy fabryk. ręcznej ponad 9 do 15 przy stosunku sil-
ników mechanicznych po-
nad 7 do 10 | " | VI |
| " | " | przy fabryk. ręcznej ponad 4 do 9 przy stosunku silni-
ków mechanicznych ponad 4 do 7 | " | VII |
| inne zakłady | | | " | VIII |

CENY ŚWIADCZEŃ PRZEMYSŁOWYCH.

A. Dla przedsiębiorstw handlowych.

| Kategoria | | We wszystkich miejscowościach | | | | |
|-----------|-------------------------|-------------------------------|-----|-------------------------|----|-----|
| | | W Warszawie | | W miejscowościach klasy | | |
| | | I | II | III | IV | |
| I | Dla zakładów handlowych | 2.000 | — | — | — | — |
| II | " | — | 400 | 330 | — | 130 |
| III | " | — | 80 | 65 | 70 | 25 |
| IV | " | — | 30 | 25 | 20 | 15 |
| V-a | " handlu rozwojnego | 50 | — | — | — | — |
| V-b | " obnośnego | 15 | — | — | — | — |

B. Dla przedsiębiorstw przemysłowych.

| Kategoria | Z i o t y c h | | | |
|-----------|-------------------------|--|--|--|
| | W War-
szawie | | | |
| | W miejscowościach klasy | | | |
| I | II | | | |
| | III | | | |
| II | IV | | | |
| | | | | |
| III | | | | |
| | | | | |
| IV | | | | |
| | | | | |
| V | | | | |
| | | | | |
| VI | | | | |
| | | | | |
| VII | | | | |
| | | | | |
| VIII | | | | |
| | | | | |

Podatek Majątkowy.

Na zasadzie art. 3 ustawy z dn. 11/VII 1923 r. (Dz. U. R. P. 94 p. 746) oraz na zasadzie § 4 p. 2 Rozporządzenia IV Ministra Skarbu z dn. 1/1 1924 r. (Dz. U. R. P. 4 poz. 32) spółdzielnie spożywców, należące do Związków Rewizyjnych zasilanych drogą pożyczek przez Skarb Państwa zwolnione są od podatku.

Zwolnienie przysługuje wszystkim spółdzielniom należącym do Zw. S. S. R. P.

Okólnikiem z dn. 10/X 24 r. L. D. P. O. 65 17/V. Ministerstwo Skarbu zarządziło, że:

1) Spółdzielnie spożywcze, którym przysługuje uwolnienie podatku, jeżeli zapłaciły pełne kwoty zaliczek na tenże podatek.

oraz

2) Spółdzielnie, podlegające podatkowi majątkowemu, których wpłacone zaliczki przewyższały podatek majątkowy,

aby nadpłaty te na skutek indywidualnych próśb płatników natychmiast zaliczone zostały na podatek przemysłowy odnośnych spółdzielni bądź też przekazane im do zwrotu w gotówce.

Podatek mieszkaniowy.

Postanowienia podatkowe do ustawy o Rozbudowie Miast (Dz. U. R. P. 51 poz. 346, z dn. 29/IV).

Art. 16 ustawy jako ogólne źródła dochodu państwowego funduszu rozbudowy miast ustanawia podatek od lokali i państwowy podatek od placów budowlanych, niezabudowanych lub niedostatecznie zabudowanych, o ile place te, położone są na terenach, przygotowanych do budowy pod względem regulacji ulic.

Art. 16.

a) Państwowy podatek od lokali pobiera się na obszarze gmin miejskich od wszelkiego rodzaju lokali.

Wyjątek stanowią lokale następujące:

§ 4 Rozporządzenie Ministra Skarbu z dn. 25-V-25 D. U. R. P. 57, poz. 407.

1. lokale w domach nowowynbudowanych, nadbudowanych lub odbudowanych po dn. 1-I-1919 roku przez lat dziesięć od wprowadzenia lokatorów. Za domy odbudowane uważa się także domy, przeistoczone z budynków nie mieszkalnych na domy mieszkalne, lub z domów, niezdatnych do zamieszkania; w domach nadbudowanych wolne są od podatku lokale w częściach nadbudowanych;

2) lokale zamieszkane przez inwalidów, wdowy, sieroty po tychże, pobierających rentę inwalidzką, oraz emerytów, pobierających wsparcie na starość i niemoc (z wyjątkiem tych, którzy pobierają zwykłą emeryturę lub pobierają dochody z innych źródeł);

3) czasowo niezamieszkałe lub nieużytkowane na cele przemysłowo-handlowe i t. p.

4) sady i parki.

b) Podstawę wymiaru podatku stanowi przedwojenne komorne, płacone w czerwcu 1914 roku a przerachowane na złote, stosownie do postanowienia art. 16 p. 4 ustawy o ochronie lokatorów (D. U. R. P. Nr. 39, poz. 406), względnie wartość czynszowa z czerwca 1914 roku lokali, nieoddanych wówczas w najem, lub odstąpionych do bezpłatnego użytku, w ten sam sposób przerachowana.

(§ 10 Rozporządzenia M. Skarbu z dn. 25-V r. b.).

Wartość czynszowa lokali, których suma nie została ustalona określa się na 50% wartości nieruchomości, w której lokal się znajduje, jako roczny czynsz, przyjmując — odpowiednią część rzeczywiście zajętą przez lokal, względnie przyjmuje się taką wartość, jaka stanowiła podstawę wymiaru podatku państwowego od nieruchomości miejskich.

c) Stopa państwowego podatku od lokali wynosi 60% podstawy wymiaru:

d) Państwowy podatek od lokali płatny jest zgóry w ciągu miesięcy: stycznia, kwietnia, lipca i października każdego roku.

e) Do zapłaty podatku od lokali obowiązane są osoby fizyczne i prawne, zajmujące lokale, podlegające opodatkowaniu.

Państwowy podatek od placów budowlanych niezabudowanych, lub niedostatecznie zabudowanych wynosi:

10% od wartości szacunkowej placów, położonych w śródmieściu, lub przy ulicach głównych miast wojewódzkich i powiatowych.

1/20% od wartości szacunkowej placów innych.

§ 18 Rozporządzenie M. Skarbu z dn. 25-V. r. b.

Kwoty podatku, nieuiszczone przez płatników w przepisanych terminach płatności, stają się zaległością, która będzie ściągnięta przymusowo z karami za zwłokę w wysokości 4% miesięcznie oraz kosztami egzekucji.

§ 19 Rozporządzenia Ministra Skarbu z dn. 25-V r. b.

Państwowy podatek od lokali, tudzież podatek od placów budowlanych w roku 1925 będzie pobrany za czas, poczynając od 1.VII. 1925 roku.

Podatek przypadający od lokali za kwartał III 1925 roku jest płatny w ciągu września 1925 roku, za kwartał IV w ciągu listopada 1925 roku, natomiast podatek od placów za III kwartał 1925 roku, w ciągu października 1925; za IV-ty kwartał 1925 roku w ciągu grudnia 1925 r.

Podatek od nieruchomości.

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17 czerwca 1924 r. (D. U. R. P. § 51 poz. 523) uzupełnione ustawą z dn. 1/IV 25 r. (D. U. R. P. 43).

Przedmiot podatku.

Podatek państwowy od nieruchomości w gminach miejskich oraz od niektórych budynków w gminach wiejskich pobiera się:

A. W gminach miejskich:

1) od domów mieszkalnych wraz z należącymi do nich zabudowaniami gospodarczymi, podwórzami,

osrodami i sadami; od fabryk, teatrów, łaźni i wogóle od wszelkiego rodzaju budowli, położonych na gruntach miejskich i

2) od placów zajętych na przedsiębiorstwa handlowe i składy towarowe.

B. W gminach wiejskich:

Od budynków o charakterze dochodowym lub zarobkowym, a nie związanych z produkcją rolną, zarówno od domów mieszkalnych, jak od budowli przeznaczonych na pomieszczenie zakładów przemysłowych i handlowych (§ 1).

Wolne są od podatku: nieruchomości w gminach miejskich i budynki w gminach wiejskich, gdy komorne względnie wartość czynszowa nieruchomości nie przekracza rocznie 25 złotych; dochód ten dla nieruchomości, podpadających pod przepisy o ochronie lokatorów, będzie obliczony według norm art. 6 ustawy o ochronie lokatorów zgodnie ze stawkami obowiązującymi w dniu 1 czerwca 1914 r.; budynki z powodu ich złego stanu niezamieszkałe, względnie nieużytkowane na zakład przemysłowy lub handlowy. (§ 2 p. 6 i 7).

Podstawę wymiaru podatku od nieruchomości, względnie od części oznaczonych w § 3 p. 1 stanowi ogólna suma komornego, ustalona w myśl art. 3 względnie w myśl art. 5 i 6 ustawy o ochronie lokatorów, z włączeniem opłat dodatkowych (art. 7 i 8 wspomnianej ustawy), względnie ustalona w taki sam sposób wartość czynszowa nieoddawanych w najem nieruchomości lub części (§ 4).

Podstawę wymiaru podatku od nieruchomości względnie ich części, oznaczonych w § 3 p. 2 stanowi pewne umowne komorne (czynsz) lub pełna wartość czynszowa nieruchomości albo ich części, nieoddanych w najem (§ 5).

Jeśli za podstawę wymiaru podatku od pewnej kategorii niewynajmowanych nieruchomości (fabryk, teatrów, willi, łaźni i t. p.) nie może być przyjęta suma czynszu z powodu niemożności jej ustalenia, to wartość czynszowa oblicza się w wysokości 50/0 od obiegowej wartości takiej nieruchomości. Wartość obiegowa ustala się na zasadzie cen placów

nych w miarodajnym okresie czasu za takie same lub podobne nieruchomości, położone w tej samej miejscowości i znajdujące się w analogicznych warunkach, ewentualnie przy pomocy rzeczoznawców (§ 6).

Stawka podatku wynosi:

| | | | |
|----|--------|------|--------------------------------|
| 1) | na rok | 1925 | 12 ⁰ / ₀ |
| 2) | „ | 1926 | 10 ⁰ / ₀ |
| 3) | „ | 1927 | 8 ⁰ / ₀ |
| 4) | „ | 1928 | 7 ⁰ / ₀ |

Podstawę wymiaru, jakoteż wysokość podatku należy określać corocznie, oddzielnie jednak za każdy kwartał kalendarzowy, opierając się przytem na danych, zebranych i sprawdzonych przy wymiarowaniu podatku na rok 1924. (Lokale nowozbudowane od podatku są zwolnione).

Zmiany w wysokości czynszów najmu nieruchomości lub ich części, niepodlegających przepisom ustawy o ochronie lokatorów, zaszłe w ciągu roku 1924, względnie w latach następnych, powinny być uwzględnione przy wymiarze podatku już za rok kalendarzowy, bezpośrednio następujący po zaszłej zmianie.

O zmianach powyższych powinni właściciele nieruchomości zawiadamiać władze wymiarowe w ciągu 30 dni po zaszłej zmianie.

Podatek, przypadający na każdy kwartał kalendarzowy, płatny jest w końcu drugiego miesiąca następnego kwartału.

W wyjątkowych wypadkach, zasługujących na szczególne uwzględnienie, gdyby uiszczenie podatku w przepisanych terminach mogło narazić egzystencję gospodarczą płatnika, służy Ministrowi Skarbu prawo odraczania podatku, jako też rozkładania na raty.

Odwołanie.

Od wymiaru podatku oznaczonego w nakazach płatniczych, przysługuje płatnikowi prawo odwołania się w terminie 14-dniowym od dnia następnego po doręczeniu nakazu płatniczego.

Odwołanie winno być wniesione do izby skarbowej za pośrednictwem władzy wymiarowej.

Odwolanie spóźnione pozostawia izba skarbo-
wa bez rozpatrzenia.

Wniesienie odwołania nie wstrzymuje obo-
wiązku uiszczenia podatku w przepisanych termi-
nach (§ 19).

Ułgi.

Jeżeli wskutek pożaru, powodzi lub innych
nadzwyczajnych wydarzeń nastąpi całkowite lub czę-
ściowe zniszczenie nieruchomości, wtedy na prośb-
ę śladnika, wniesioną w ciągu 30 dni po wypadku
piorzą podatek władze wymiarowe (§ 8) całkowicie
lub częściowo stosownie do stopnia zniszczenia po-
ldokonaniu sprawdzenia szkód na miejscu (§ 21).

Oplaty stemplowe.

Mocą rozporządzenia Ministra Skarbu w dniu
28/IV r. b. ustanowione zostały następujące opłaty
stemplowe w złotych:

Rachunki za towary podlegają opłacie stemplo-
wej w ilości 10 groszy od każdego nawet niepełnych
50 złotych.

Duplikaty i odpisy rachunków podlegają do-
datkowej opłacie w wysokości 20 groszy o ile na
oryginale została uiszczona właściwa opłata. W prze-
ciwnym wypadku opłata wynosi tyleż co od rachun-
ków oryginalnych.

Nie podlegają opłacie rachunki na należności
nie przekraczające 15 złotych.

Poświadczenia odbioru gotówki lub papierów
wartościowych, przewyższające wartość 15 zł. podle-
gają opłacie w wysokości 10 groszy od każdego 20 zł.

Poświadczenia odbioru sum wpłaconych do in-
stytucji kredytowych na rachunek bieżący oraz jako
wkłady oszczędnościowe lub wydane za złożone pod
zastaw rachunku bieżącego — papiery i przedmioty
wartościowe podlegają następującej opłacie:

przy sumie wartości do 50 zł. 1 grosz.

| | | | | | | | |
|---|---|---|---|------|---|----|---|
| " | " | " | " | 500 | " | 10 | " |
| " | " | " | " | 1000 | " | 20 | " |

oraz od każdego dalszego pełnego lub rozpoczętego 1000 — gr. 20.

Oplaty, przypadające od jednego rachunku lub potwierdzenia odbioru w kwocie wyższej niż 50 zł, można uiścić także w gotówce przez wniesienie ich do kasy skarbowej. Od czeków opłata wynosi 5 groszy bez względu na sumę, na jaką czek opiewa.

Oplaty stemplowe od podań i od świadectw zostały ustalone w następującym stosunku:

a) od podania o zezwolenia i od zezwolenia na prowadzenie przedsiębiorstwa handlowego przez spółdzielnie po zł. 7.—

b) od podania w sprawie zmiany podatku:

1) jeżeli suma sporna nie przewyższa zł. 20 20 gr.

2) jeżeli suma sporna nie przewyższa zł. 140 40 „

3) jeżeli suma sporna nie przewyższa zł. 1400. zł. 2.— „

c) od wszelkiego rodzaju innych podań, wystosowanych do władz i od świadectw wydanych przez władze. . . zł. 2.—

d) od załączników do podań, wymienionych w p. 1—2 ustępu b po . . . 10 „

od załączników do wszelkich innych podań po 40 „

Oplaty stemplowe od kolejowych przesylek wynoszą:

od ładunków całowagonowych . . zł. 1.40 „

„ „ półwagonowych. . . 70 „

„ przesylek pojedynczych, kwitów bagażowych, dokumentów przewozowych poza koleją, listu przewozowego, kwitu bagażowego po 10 „

Od duplikatów (t. j. drugi lub dalszy egzemplarz dokumentu urzędowego wydany przez ten sam urząd, od którego pochodzi egzemplarz pierwszy, zaopatrzony w podpis równorzędny) opłata stemplowa wynosi 1 złoty każdej całej lub zaczętej stronicy.

Od odpisów lub wyciągów, sporządzonych przez urząd, bez względu na to, czy urząd zaświadczył

zgodność z pierwszym czy nie—opłata wynosi 1 złoty od każdej całej lub zaczętej stronicy.

Od odpisów lub wyciągów, sporządzonych przez stronę a zaopatrzonych przez urząd w poświadczenie zgodności z pierwszym opłata wynosi od całej lub zaczętej stronicy 40 gr.

Od poświadczenia własnoręczności podpisu:

a) zasadniczo — opłata stempl. 30 groszy od podpisu,

b) w razie równorzędnego poświadczenia własnoręczności więcej niż dwóch podpisów, umieszczonych na tym samym dokumencie — opłata 1 złoty za wszystkie podpisy.

Od wszystkich innych świadectw opłata wynosi 2 złote od pierwszego arkusza i 40 groszy od każdego następnego arkusza.

Najniższe stałe opłaty stemplowe nie wyszczególnione w specjalnych przepisach wynoszą 20 groszy.

Opłata od pokwitowania z przyjęcia podania oraz od świadectw urzędowych wynosi 20 groszy.

Opłaty stemplowe do 10 złotych obowiązkowo należy uiszczać znaczkami.

Zwolnienia od opłat stemplowych.

Stosownie do ustawy z dn. 29 marca 1923 roku (Dz. Ust. R. P. № 44) zwolnieniu od opłat stemplowych podlegają:

1. Wszelkie podania dotyczące:

a) zgromadzeń lub wykładów publicznych;

b) przedstawień amatorskich, koncertów i t. p.

o ile dochód jest przeznaczony na cele oświatowe i kulturalne;

c) spraw podległych działalności Ministerstw Oświaty, Pracy i Opieki Społecznej, więc ochron, szkół zawodowych i t. p.

2. Wtórnik listów przewozowych.

2. Bilety za przewóz mleka.

4. Upoważnienia do odbioru przesyłek pocztowych.

W stosunku do spółdzielni obowiązuje specjalna ustawa o opłatach.

Opłaty w postępowaniu rejestrowem.

Rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dn. 25/II 24 r. (Dz. U. R. P. № 9, poz. 209) zostały ustalone stawki opłat przy rejestrowaniu w sądzie okręgowym statutów spółdzielni.

Stawki te wynoszą:

- a) za pierwszy wpis 4 zł.
- b) za wpis o zmianę statutu i za wykreślenie firmy 2 "
- c) za każdy inny wpis 1 "

W kosztach sądowych p. p. 2 zł. każde 50.

Przepisy prawne i rozporządzenia władz.

Opłaty stemplowe od spółdzielni.

Od 1/IV r. b. obowiązuje ustawa z dn. 11/XII 24 r. (D. U. R. P. № 1 poz. 2), mocą której w znacznej ilości wypadków, spółdzielnie zwolnione są od opłat stemplowych.

Ważniejsze przepisy ustawy są następujące:

Opłata od umów o przystąpienie do spółdzielni lub o zwiększenie udziału.

Art. 1. Spółdzielnie (art. 1 ustawy z dnia 29 października 1920 r. o spółdzielniach, Dz. U. R. P. № 111, poz. 733) obowiązane są uiszczać corocznie w ciągu dwóch miesięcy po zatwierdzeniu sprawozdania rocznego przez walne zgromadzenie (art. 46 punkt 4 powołanej ustawy — lub przez zebranie przedstawicieli (art. 51) opłatę stemplową w wysokości 20% od sumy wpłat na udziały (art. 16 i 21), dokonanych w ubiegłym roku obrachunkowym (art. 53). Za wpłaty na udziały uważa się również kwoty, przypadające członkowi z tytułu podziału zysków, a zaliczone na poczet jego niepełnych udziałów (art. 57 ustęp czwarty, zdanie pierwsze).

Jeśli walne zgromadzenie (zebranie przedstawicieli) nie odbyło się w terminie, przez statut oznaczonym (ustęp drugi art. 47), to powyższą opłatę stemplową należy uiszczyć w ciągu dwóch miesięcy po upływie owego terminu.

Spółdzielnie obliczają opłatę i wnoszą ją do kas skarbowych bez uprzedniego wymiaru urzędowego.

Uwolnienie od opłaty, przewidzianej w art. 1.

Art. 2. Spółdzielnia nie podlega opłacie, wymienionej w art. 1, jeśli według swego statutu może tylko ze swymi członkami zawierać umowy, wchodzące w zakres jej działalności podstawowej, lub wprowadzić rozciąga swą działalność również na osoby, nie będące członkami, ale przypadające na nieczłonków nadpłaty i zwroty przekazuje w całości do funduszu zasobowego (art. 56 ustawy o spółdzielniach) lub innego funduszu, który według statutu nie podlega podziałowi między członków.

Zawieranie umów z nieczłonkami nie uchyla prawa do uwolnienia, jeśli umowy te są działaniami pomocniczymi, bez których nie dałyby się spełnić zadania podstawowe; nie wykluczają zatem uwolnienia np.: zakupywanie towarów przez spółdzielnię spożywców lub przez spółdzielnię, której zadaniem jest dostarczenie członkom surowców, narzędzi i t. p.; zakupywanie materiałów budowlanych przez spółdzielnię budowlaną; sprzedawanie nieczłonkom towarów, dostarczanych spółdzielni rolniczej lub magazynowej przez jej członków, albo towarów, wytworzonych przez spółdzielnię przemysłowo-wytwórczą; przyjmowanie od nieczłonków wkładów pieniężnych lub lokowanie w bankach funduszy zbędnych.

Spółdzielnia nie traci uwolnienia na skutek czynności, które wykonywa jako pełnomocnik innej osoby np. na skutek zajmowania się sprzedażą obligacji Państwa Polskiego, realizacji przekazów, wyjednywania pożyczek w bankach państwowych, oraz wyłaczania w ich imieniu sum pożyczkowych dłużnikom i t. p.

Art. 3. Uwolnienie od opłaty, przewidziane w art. 2, ustaje z dniem, w którym zarejestrowano zmianę statutu (ustęp trzeci art. 71 ustawy o spółdzielniach), na której skutek spółdzielnia nie posiada już warunków uwolnienia, jak również z dniem,

w którym, nie zmieniawszy statutu, rozpoczęła wykonywać czynności, przekraczające zakres, określony w art. 2.

Dokumenty, nie podlegające opłacie.

Art. 4. Nie podlegają opłatom bez względu na to, czy spółdzielnia jest wolna od opłaty, przewidzianej w art. 1, czy nie:

a) dokumenty, stwierdzające stosunki prawne między spółdzielnią a jej członkami, o ile te stosunki mieszczą się w granicach działalności, określonej statutem; uwolnienie to nie dotyczy jednak obligów i weksli; uwolnienie nie dotyczy rachunków w przedmiocie należności za towary dostarczone przez związek spółdzielni—spółdzielniom-członkom, ani też rachunków w przedmiocie należności spółdzielni-członka za towary, dostarczone związkowi spółdzielni;

b) poręczenia i prolongacie przy pożyczkach, których spółdzielnia udziela swoim członkom;

c) poświadczenia odbioru w przedmiocie przyjęcia przez spółdzielnię wkładów oszczędnościowych lub wkładów na rachunek bieżący oraz w przedmiocie zwrotu tych wkładów tudzież procentów od nich;

d) wydane przez spółdzielnię wyciągi z rachunków bieżących;

e) dokumenty manipulacyjne, t. j. takie, które się sporządza wyłącznie ze względu na zaprowadzony w spółdzielni tok urzędowania, a które stwierdzają stan rzeczy, ustalony pozatem dokumentem innym;

f) podania, wnoszone przez spółdzielnię do Rady Spółdzielczej w zakresie jej właściwości.

Spółdzielnie, określone w art. 2, są wolne od opłat za rachunki w przedmiocie należności za towary, kupione przez spółdzielnie od producentów, o ile kupno mieści się w granicach podstawowej działalności spółdzielni, określonej statutem.

Artykuł niniejszy stosuje się odpowiednio do Centralnej Kasy Spółek Rolniczych w Warszawie (Dz. P.P.P. z 1919 r. Nr. 15 poz. 2 2 i 213).

Oplaty od obligów i weksli.

Art. 5. Oplata od obligów, stwierdzających otrzymanie pożyczki od spółdzielni, wynosi 10/0 sumy pożyczki.

Jeżeli pożyczki udzieliła instytucja drobnego kredytu, opłata od obligu wynosi 0,3%. Za instytucję taką uważa się spółdzielnię, której podstawowym zadaniem statutowym jest udzielanie członkom pożyczek oraz przyjmowanie wkładów pieniężnych, dopóki wysokość kredytu, udzielonego jednej osobie, nie przewyższa kwoty, którą określi rozporządzenie.

Minister Skarbu może zezwolić poszczególnym spółdzielniom, celem uiszczenia opłaty od obligów, jak również opłaty, przewidzianej w art. 1 ustawy z dnia 26 października 1921 r. (Dz. U. R. P. z 1922 r. Nr. 38, poz. 313), na kasowanie znaczków stemplowych na obligach, na wekslach przekazowych, wystawionych przez spółdzielnię, oraz na wekslach własnych, płatnych na rzecz spółdzielni lub na jej zlecenie; Minister Skarbu określi, w jakim terminie i w jaki sposób kasowanie ma być dokonane. Zezwolenie takie może być każdego czasu odwołane.

Rachunki w przedmiocie należności spółdzielni za towary, dostarczone centrali handlowej.

Art. 6. Jeśli opłaty od rachunku, którym spółdzielnia stwierdziła swą należność za towary, dostarczone centrali handlowej, nie uiszczone przed doręczeniem rachunku centrali, to centrala obowiązana jest solidarnie ze spółdzielnią, która rachunek wystawiła, do uiszczenia opłaty. Podwyżka z powodu nieuiszczenia opłaty lub uiszczenia spóźnionego (art. 13) będzie jednak wymierzona tylko w razie nieuiszczenia w ciągu dni czternastu po doręczeniu rachunku centrali.

Za centralę handlową uważa się organizację, której zadaniem podstawowym, wyrażonem w statucie, jest pośrednictwo handlowe w interesie spółdzielni lub innego rodzaju zrzeszeń, również na zysk nie obliczonych.

Przepisy, dotyczące związków rewizyjnych.

Art. 7. Nie podlegają opłacie:

a) rachunki, któremi związek rewizyjny (art. 68 i 70 ustawy o spółdzielniach) stwierdza swą należność, wynikłą z działalności związkowej (art. 60 ustawy o spółdzielniach), oraz poświadczenia odbioru takich należności;

b) podania, wnoszone przez związek rewizyjny do Rady Spółdzielczej w zakresie jej właściwości, oraz podania do innych władz państwowych, wnoszone przez związek w sprawach spółdzielni, do niego należących.

Art. 8. Minister Skarbu może na wniosek związku rewizyjnego zezwolić, aby spółdzielnie, które do niego należą, uiszczały za pośrednictwem związku:

a) opłatę, przewidzianą w art. 1;

b) opłaty od obligów, stwierdzających otrzymanie pożyczki od spółdzielni (art. 5), o ile spółdzielnia może według statutu udzielać pożyczek tylko swym członkom.

Zezwolenie to może być każdego czasu odwołane.

Opłatę od obligów (punkt b) oblicza się w wysokości 1⁰/₀ względnie 0,3⁰/₀, od sumy pożyczek, udzielonych w okresie, za który następuje uiszczenie.

Minister Skarbu ustali termin uiszczenia oraz określi, jakich danych ma związek dostarczyć władzy skarbowej, celem sprawdzenia obliczeń.

Minister Skarbu może na wniosek związku rewizyjnego zwolnić go od obowiązku uiszczenia opłat za te spółdzielnie, które nie dostarczyły związkowi odnośnych kwot w ciągu terminu im wyznaczonego. O ile związek skorzysta z takiego zezwolenia, winien złożyć władzy skarbowej wykaz spółdzielni opieszających.

Środki prawne.

Przepisy wykonawcze wydane przez Ministra Skarbu z dn. 26.II r. b., L. O. P. O. 1403/VII, podają do tejże ustawy następujące wyjaśnienia:

W myśl art. 4. punktu a), tej ustawy uwolnione są od opłat stemplowych w szczególności następujące dokumenty

1) oświadczenia (deklaracje) w przedmiocie przystąpienia do spółdzielni oraz deklaracje co do dalszych udziałów (art. 17 ustawy z dnia 29 października 1920 r. o spółdzielniach Dz. U. R. P. Nr. 111 poz. 733).

2) przyjęcie do spółdzielni (art. 20 ustawy o spółdzielniach).

3) rachunki stwierdzające należności spółdzielni za towary, dostarczone członkowi (w szczególności też wpisy w książeczkach zakupów), o ile nie są wystawione przez związek spółdzielni dla spółdzielni — członka.

4) rachunki, stwierdzające należność członka za towary sprzedane spółdzielni lub oddane jej do komisowej sprzedaży, o ile nie są wystawione dla związku spółdzielni przez spółdzielnię, będącą członkiem tegoż związku:

5) poświadczenia odbioru w przedmiocie:

a) wpłat na udział (art. 16 i 21 ustawy o spółdzielniach).

b) zwroty udziału (art. 27 tejże ustawy).

c) dopłat i ich zwrotu (ustępy 2 i 5 art. 58 tejże ustawy),

d) wypłaconego udziału w zyskach (art. 57 tejże ustawy),

e) należności spółdzielni za towary, dostarczone lub dostarczyć się mające członkowi albo należności członka za towary, oddane spółdzielni do komisowej sprzedaży (choćby członek był spółdzielnią), w szczególności znaczki, wydawane przez spółdzielnię celem kontroli zakupów członkowskich.

f) sum wypłaconych przez spółdzielnię członkowi w zamian za towar jej zwrócony,

g) poświadczenia odbioru, które spółdzielnia kredytowa wydaje członkom w przedmiocie całkowitej lub częściowej spłaty pożyczki lub w przedmiocie uiszczenia odsetek;

h) w przedmiocie zastawu, danego spółdziel-

ni kredytowej przez jej członka na zabezpieczenie udzielonej mu pożyczki.

Przepisy, zawarte w punktach 3 i 4, oraz w punkcie 5 pod lit. o, dotyczą tylko przypadków, w których sprzedaż lub zakup towaru przez spółdzielnię, mieści się w granicach jej działalności określonej statutem.

Działalność związkowa, o której mowa w art. 7 ustawy, polega między innymi — na doskonaleniu urządzeń spółdzielni i przejawia się w dostarczaniu spółdzielni przez związek ksiąg i formularzy do prowadzenia rachunków, plakatów propagandystycznych, czasopism i broszur treści spółdzielczej i t. p. Wynikające stąd rachunki i pokwitowania są od opłaty stemplowej zwolnione.

Nadto na podstawie art. 22 powołanej ustawy i w związku z okólnikiem z dnia 17 listopada 1924 r. L.D.P.O. 6678/VI, Ministerstwo Skarbu poleca zaniechać wymiaru opłat i kar stemplowych (podwyżek), w wypadkach, kiedy opłaty i kary miałyby być wymierzone spółdzielniom, ich członkom lub związkom, oraz zrzeszeniom, wymienionym w art. 117 ustawy z dn. 29 października 1920 r. w spółdzielniach (Dz. U. R. P. Nr. 111 poz. 733), z powodu naruszenia przez nie przepisów obowiązujących do dnia 31 marca 1925 r., o ile te opłaty i kary przypadają bądź od umów o przystąpienie do spółdzielni lub o zwiększenie udziałów, bądź od dokumentów wymienionych w art. 4 i 7 nowej ustawy; niniejsze zarządzenie zaniechania wymiaru nie dotyczy jednak obligów i weksli. Niebawem zostanie wydane rozporządzenie wykonawcze do art. 5, 19 i 21 powyższej ustawy.

Przepisy pocztowo-telegraficzne.

Taryfa pocztowa.

| | | |
|---------------|-------------------------------|--------|
| Za listy | do 20 g. w kraju i do Gdańska | 15 gr. |
| " " od 20 g. | " 250 g. " " " | 30 " |
| " " od 250 g. | " 500 g. " " " | 60 " |
| " " | do 20 g. zagranicę | 30 " |

| | | |
|---|--------|-----|
| Za listy za każde dalsze 20 g. zagranicę | 15 | gr. |
| Za karty pocztowe w kraju | 10 | " |
| " " " " " z odpowiedzią | 20 | " |
| " " " " zagranicę | 20 | " |
| Za polecenie listów w kraju dopłaca się | 30 | " |
| " " " " za granicę | 30 | " |
| Za expres dopłaca się do listów w kraju | 50 | " |
| " " " " zagranicę | 50 | " |
| Za druki wagi " do 50 g. w kraju | 5 | " |
| " " " od 50 g. " 100 " " " | 10 | " |
| " " " " 100 g. " 250 " " " | 15 | " |
| " " " " 250 g. " 500 " " " | 30 | " |
| " " " " 500 g. " 1000 " " " | 40 | " |
| Za druki każde 50 g. zagranicę płaci się | 6 | " |
| Za próby towarów do wagi 250 gr. w kraju | 15 | " |
| " " " od wagi 250 do 500 gr. " | 30 | " |
| Za papiery handlowe do wagi 250 gr. | 15 | " |
| " " " " 500 " " | 30 | " |
| " " " " 1000 " " | 40 | " |
| Za przesyłki mieszane do wagi 200 gr. | 15 | " |
| " " " " 500 " " | 30 | " |
| " " " " 1000 " " | 40 | " |
| Za listy wartościowe, opłata jak za listy polecane odpowiedniej wagi i należność od deklarowanej wartości za każde 100 zł. lub część tychże | 0.10 | gr. |
| Najwyższa suma listu wartościowego | 10.000 | zł. |
| Za paczki (zwykle) do wagi 1 kilogr. | 50 | gr. |
| " " " " 5 " " | 120 | " |
| " " " " 10 " " | 200 | " |
| " " " " 15 " " | 300 | " |
| " " " " 20 " " | 400 | " |
| Za paczki ochronne od wagi opłata o 50% wyższa. Najwyższa kwota deklarowania wartości | 1000 | zł. |
| Za paczki wartościowe prywatne oprócz należności od wagi, należność asekuracyjna za każde 100 zł. podanej wartości 10 groszy i należności manipulacyjnej ponad 100 zł. wartości | 5 | gr. |

| | |
|-----------------------------------|--------|
| skła owe od paczki za każdy dzień | |
| zwłoki | 40 gr. |
| najwyżej | 80 „ |

| | |
|---|--------|
| Za nadanie przesyłki za pobraniem lub zlece-
niem należności manipulacyjne . . . | 30 gr. |
| Za nadanie lub doręczenie przez listonosza
przesyłki lub telegramu | 5 gr. |
| Za nadanie lub doręczenie przez listonosza
paczki od każdych 5 kilogramów . . | 25 gr. |
| Za przekazy zwykłe do 10 zł. | 10 gr. |
| „ „ „ „ 25 „ | 25 „ |
| „ „ „ „ 50 „ | 40 „ |
| „ „ „ „ 100 „ | 60 „ |
| „ „ „ „ 200 „ | 80 „ |
| „ „ „ „ 500 „ | 120 „ |
| „ „ „ „ 750 „ | 160 „ |
| „ „ „ „ 1000 „ | 200 „ |
| „ „ „ „ za każde 1000 zł. | 200 „ |

Najwyższa kwota przekazu 10.000 zł.

Taryfa telegraficzna.

Za przekazy telegraficzne do powyższego do-
chodzi koszt sporządzenia telegramu
przekazowego 3 gr.

Dopuszcza się przekazy pocztowe i telegraficz-
ne do kwoty 1000 zł. za jeden przekaz jak również
obciążenie pobraniem przesyłki listowej, listu wartoś-
ciowego lub paczki do 1000 zł.

Odszkodowanie za zgubienie przesyłki poleco-
nej w obrocie wewnętrznym wynosi 10 zł.

Odszkodowanie za paczki bez podanej wartości
w razie zaginięcia, ubytku lub uszkodzenia zawartości
paczki wypłaca się według zwyczajnej wartości, jaką
zaginione, brakujące lub uszkodzone przedmioty posia-
dały w chwili i w miejscu nadania, nie może jednak
przekraczać 1 zł. 50 gr. za kilogram wagi brutto,
przyczem część kilograma liczy się za cały.

| | |
|---|---------|
| Za telegramy zwykłe zamiejscowe i miejscowe państwowe i prywatne od wyrazu | 10 gr. |
| Najmniejsza opłata | 100 gr. |
| Za telegramy pilne zamiejscowe od wyrazu | 30 gr. |
| Najmniej | 300 „ |
| Za telegramy, nadawane telefonem przez abonentów za każde 100 słów lub część tychże | 20 „ |
| Za telegramy nadesłane, odtelefonowane abonentom za każde 100 słów lub część tychże | 10 „ |
| Za skrócony adres telegraficzny: | |
| w Warszawie i Łodzi kwartalnie | 10 zł. |
| w innych miejscowościach kwartalnie | 6 „ |

Taryfa telefoniczna.

Za rozmowy telefoniczne międzymiastowe.

| | |
|---|--------|
| Za każde 3 minuty rozmowy przy odległości: | |
| do 25 kilometrów | 40 gr. |
| „ 50 „ | 80 „ |
| „ 100 „ | 120 „ |
| „ 200 „ | 2 0 „ |
| za każde dalsze 100 kilometrów po | 50 „ |

Za rozmowy pilne pobiera się opłatę potrójną.

Za cofnięte rozmowy pobiera się również $\frac{1}{5}$ część opłaty, przypadającej za jednostkę zwykłej rozmowy w danej relacji.

Zamawiający rozmowę może wzywać do telefonu osoby nie posiadające własnych aparatów; za przesłanie wezwania płaci się $\frac{1}{5}$ część opłaty, przypadającą za jednostkę rozmowy (3 min.) o danej relacji. Przy rozmowach pilnych należność oblicza się potrójnie. Ponadto za posłańca w obrębie miejscowego okręgu doręczeń płaci się 60 groszy.

Jeżeli wzywający lub wezwany nie stawia się do rozmowy, rozmowę uważa się za cofniętą i pobiera się opłatę jak za cofnięcie rozmowy.

Za rozmowy miejscowe prowadzone z rozmównic płaci się 20 groszy za każde 3 minuty rozmowy.

Weksle i ich użycie*).

(Prawo wekslowe z dn. 14/XI.29.14 r. Dz. Ustaw № 100.

Forma wekslu.

Weksel jest to zobowiązanie piśmienne, terminowe, sporządzone w sposób wymagany przez prawo, a wystawione wierzycielowi przez dłużnika, wzamian za otrzymane dobro w postaci pieniędzy lub towarów. W dokumencie tym dłużnik zobowiązuje się uiścić w określonym czasie całą sumę, wymienioną na obiegu.

Prócz weksli zwykłych, t. zn. mających daty wystawienia i płatności, są w częstym użyciu weksle gwarancyjne składane wierzycielowi na zabezpieczenie uzyskanego kredytu. Różnią się one od weksli zwykłych tym, że są one wystawiane na blankietach 18 złotych, że nie mają wymienionej sumy i że niema daty płatności. Posiadacz takiego wekslu może wypełnić go na sumę wyższą, niż zł. 6. 00 (opłata skarbową zł. 18 — na 3 mies.), o ile do wekslu dołączona jest deklaracja wystawcy upoważniająca posiadacza do wystawienia sumy, którą on uzna za wskazaną, lub która się należy od dłużnika. W takim wypadku posiadacz wekslu obowiązany jest zgłosić się do kasy skarbowej i tam uiścić różnicę opłaty stemplowej. Potym postępuje się tak jak z wekslem zwykłym.

Weksle zwykle wystawia się na okres 3—6 miesięcy. W dzisiejszych warunkach znajdują się w obiegu z terminem krótszym (4—6 tygodni); weksel musi odpowiadać następującym warunkom:

- 1) imię i wymienioną nazwę „weksel” w tekście dokumentu;
- 2) zobowiązanie zapłacenia w terminie oznaczonej sumy;
- 3) nazwisko osoby, która ma zapłacić (jeżeli weksel jest trasowany), względnie na której zlecenie zapłata ma być dokonana;

*) W wyjaśnieniach poniższych podajemy jedynie wiadomości obchodzące władzę spółdzielni.

4) oznaczenie miejsca wystawienia i płatności;

5) podpis wystawcy.

Są w użyciu 2 rodzaje weksli: trasowane i proste.

Weksle trasowane są takie, gdy prócz wystawcy (i żyranta) wchodzi akceptant, który weksel ma wykupić.

Treść jego jest taka:

(Pieczętka Stow.
„Siła” w Zrębie)

Warszawa, dnia 1 listopada 1925 r.
na zł. 500.— W dniu 1 stycznia 1926 r.
zapłaci(cie) Pan(owie) za ten nasz
weksel na zlecenie Michała Muchy
sumę złotych pięćset.

Podpisy
akceptanta

Do Stow. „Siła” w Zrębie (Pieczętka)
Starostwo Mińskie.
Płatny w Warszawie (Podpisy
wystawcy)
ul. Sienkiewicza 160

Jest to więc najprostsze polecenie zapłacenia pewnej sumy w pewnym terminie posiadaczowi wekslu. Ten kto ma weksel wykupić musi swym podpisem akceptować to polecenie (akceptant). Podpis kładzie się zwykle z boku (v. wzór).

Weksel prosty (własny) wystawia się jak następuje:

Warszawa, dn. 1 listopada 1925 r. Na zł. 500.—
W dniu 1 stycznia 1926 r. zapłacimy za ten nasz
weksel na zlecenie Michała Muchy sumę złotych
pięćset.

Akceptujemy sami na siebie.

Płatny w Warszawie (Pieczętka)
ul. Sienkiewicza 160 (Podpisy wystawcy)

Ten rodzaj zobowiązania różni się od poprzedniego tem, że wykucienie wekslu należy do wystawcy. Żyrant pod względem prawnym występuje jako wierzyciel, w naszych jednak stosunkach jest on raczej poręczycielem, gdyż sam gotówki lub innego dobra za swój podpis nie otrzymuje, a jedynie wzmacnia podpis wystawcy.

Ustąpienie wekslu innej osobie (Przeniesienie prawa własności), odbywa się w ten sposób, że osta-

tni żyrant (posiadacz weksłu) kładzie swój podpis na odwrotnej stronie weksłu pisząc przed tym: ustępuję na zlecenie Związku Spółdzielni etc.

Podpisy na wekslach umieszcza się raz jeden. Jeżeli podpisy są nieczytelne — banki wymagają powtórzenia ich ołówkiem.

Treść weksłu musi być czytelna.

Daty wystawia się cyframi arabskimi. Miesiące literami.

Miejsce płatności zasadniczo może być oznaczone w każdej miejscowości, jednakże banki przyjmują głównie weksle tylko na miejscowości gdzie są oddziały lub zastępstwa Banku Polskiego.

Weksli poprawionych lub podskrobywanych banki nie przyjmują.

Wierzyciel wypłacając wystawcy weksła pożyczoną kwotę, potrąca sobie z góry umówiony procent. Manipulacja ta zowie się dyskontowaniem weksła, a pobrane procenty kosztami dyskonta. Stopa dyskontowa Banku Polskiego wynosi 12⁰/₀ rocznie, bankowa zaś dochodzi do 36⁰/₀ rocznie.

Przepisy prawne.

Weksel powinien być przedstawiony do zapłaty w miejscu płatności, jednakże banki żądają wykupywania ich w swoich lokalach, wystawca zaś lub akceptant są używani do zapłacenia przez doręczenie im zawiadomienia.

Weksel musi być wykupiony w dniu płatności. Jeżeli na ten dzień przypada święto, płatność przenosi się na dzień poprzedzający święto.

Adres wystawcy, niekoniecznie może być miejscem płatności, t. zn. wystawca może mieszkać w Będzinie, a płatność może być oznaczona w Sosnowcu.

W razie niewykupienia weksłu w terminie, posiadacz takowego żąda od rejenta sporządzenia protestu. Protest sporządza się albo nazajutrz po terminie płatności po godz. 3 pp. albo w jednym z 2-ch dni następnych. To ostatnie uchylenie pochodzi stąd, że weksel na mocy ustawy może być wykupiony

albo w dniu płatności albo w jednym z 2-ch dni następnych: Banki tego przywileju nie uznają.

Niesporządzenie protestu w terminie, udaremnienia uproszczone poszukiwanie zapłaty weksłu u żyranta względnie u wystawcy, posiadacz jednak nie traci tym samym praw swoich do dłużnika.

O sporządzeniu protestu winien być zawiadomiony ostatni żyrant. Ten z kolei w terminie 2-dniowym obowiązany jest zawiadomić następnego żyranta it.d. dalej, aż do wystawcy.

Posiadacz weksłu protestowanego mocen jest po otrzymaniu wyroku sądowego dokonać przedwstępnego zajęcia majątku wystawcy lub poręczycieli.

Prawo zwrócenia się wierzyciela o zapłatę do żyrantów lub wystawców gaśnie po upływie 1 roku od daty protestu. Względem akceptanta czas ten przedłużony jest do 3-ch lat, roszczenia zaś żyrantów między sobą i przeciwko wystawcy przedawniają się w 6 miesięcy od dnia w którym żyrant wykupił weksel.

Wrazie odroczenia układow lub spłacenia części weksłu — okresy powyższe liczą się od tych dat na nowo. Gdy weksel zaginął, posiadacz może zażądać od sądu pokoju w tej miejscowości, gdzie miał być płatny weksel, uznania zaginionego weksłu za umorzony. Sąd ogłasza postępowanie, weksel w ten sposób traci swą wartość w 60 dni od daty płatności, względnie od daty ogłoszenia.

Weksel może wystawić każda osoba dorosła. Weksle w imieniu spółdzielni podpisują członkowie zarządu zgodnie z wymaganiami statutu. Jeżeli ktoś nie będąc upoważnionym podpisał weksel za kogoś — odpowiada za niego osobiście.

Sfalszowanie jakiegokolwiek podpisu, nawet wystawcy lub akceptanta, nie uchybia ważności innych podpisów.

W wypadku nie przedstawienia weksłu do zapłaty w terminie płatności, dłużnik może złożyć sumę wekslową do depozytu sądu miejsca płatności na koszt posiadacza. Unika się wtedy skutków protestu.

Oplaty stemplowe wynoszą 3 zł. od 1000 zł. przy terminie weksłu 3 miesięcznego i zł. 6.— od 1.000 zł. przy terminie weksłu 6 miesięcznego.

Weksel podpisany bez daty wystawienia i sumy jest nieformalny i władza skarbowa może nałożyć na wystawcę karę w wysokości 5-krotnej opłaty stemplowej, wyjątek stanowią weksle gwarancyjne na blankietach 18 złotych.

Spółdzielnia wystawiająca weksle winna zapisywać je w specjalnej księdze i pamiętać o terminach płatności.

W Dzienniku Główny powinien być rk. weksli. Po stronie „ma” zapisuje się weksle które się wystawia a po stronie „winien” — które się wykupuje.

Streszczenie kolejowych przepisów przewozowych i postanowień taryfowych w zastosowaniu do potrzeb Spółdz. Spożywców.

Przepisy przewozowe.

Liść przewozowy. Na liście przewozowym powinien być umieszczony stempel kolejowy z datą przyjęcia przesyłki do przewozu. Niezależnie od stempla z datą nadawca powinien doilnować, aby kolej stwierdziła także drugim stemlem ilość sztuk i wagę przesyłki, niedopatrzanie bowiem tego powoduje, że w razie braków lub uszkodzeń podczas przewozu, kolei nie jest za nie odpowiedzialna. Wszelkie dane wyszczególnione w liście przewozowym przez nadawcę muszą być zgodne z prawdą. Za fałsz odpowiada on przeł koleją i ponosi wszelkie wynikające z tego skutki.

Opakowanie. Dostarczane kolei do przewozu towary muszą być odpowiednio opakowane i zaopatrzone w czytelne cechy i numery.

Przyjmowanie przesyłek. Stosownie do art. 5, 53 i 63 kolej obowiązana jest przyjmować do przewozu towary od i do wszystkich stacji otwartych dla ruchu towarowego, jeżeli warunki eksploatacji kolejowej lub inne względy wyjątkowe nie stoją temu na przeszkodzie. Dla przesyłek całowagonowych należy zamawiać wagony co najmniej na 24 godzin na rzd

W zamówieniu musi być wskazana ilość i nośność potrzebnych wagonów. Otrzymane wagony nadawca obowiązany jest załadować w ciągu 6 godzin od chwili podstawienia.

Oplaty przewozowe jako też wszystkie inne kolej jest obowiązana kwitować na liście przewozowym, Bez odpowiedniego pokwitowania nie należy robić żadnych wpłat. Opłacenia przewozu zgóry kolej może wymagać, jeżeli towar jest źle opakowany, lub łatwo psujący się, albo też wartość jego nie pokryłaby kosztów przewozu (art. 68 i 69).

Omyłek w obliczeniu na swoją niekorzyść może kolej dochodzić na tym, kto uskutecznił zapłatę w ciągu 12 miesięcy od daty uiszczenia opłaty. Pobrane nadwyżki zwraca kolej w takim samym terminie. Sprawdzanie najlepiej winni robić sobie sami zainteresowani. Reklamacje z tego tytułu należy wnosić do „Wydziału Przewozowo-Taryfowego” tej Dyrekcji P. K. P., w której znajduje się stacja, która pobrała nadpłatę*). Przy reklamowaniu należy powołać się na art. Nr. 70 i 71, wymienić sumę nadpłaty i załączyć list przewozowy oryginalny.

Reklamacje należy wnosić w terminie 14 dniowym od nadejścia towaru.

Zaliczenia. Nadawca przesyłki może obciążyć ją zaliczeniem do wysokości faktycznej wartości. W wypadkach wątpliwych kolej może żądać dowodów, stwierdzających wartość przesyłki (art. 72).

Termin dostawy określa art. 75. Jest on obliczany tak: dla przesyłek pośpiesznych: przyjęcie do przewozu—1 doba i na przewóz na każde rozpoczęte 250 klm.—1 doba; dla przesyłek zwyczajnych zaś po dwie doby. Przy przekroczeniu terminu dostawy kolej winna uiszczać odszkodowanie za udowodnioną stratę, a mianowicie: jeżeli dostawa nie była ubezpieczona—

*) Reklamacje na podstawie wymienionych dokumentów układa na żądanie Wydział ubezpieczeń Związku Sp. Spoż. Rzecz. Polsk. za specjalną opłatą.

do wysokości przewoźnego, jeżeli dostawa była ubezpieczona — do wysokości ubezpieczenia.

Reklamacje z tytułu przekroczenia terminu dostawy, należy wносить w ciągu dni 14 od daty odbioru przesyłki.

Wydanie przesyłki. Za upoważnionego do odbioru przesyłki stacja może uważać każdego kto okaże jej zawiadomienie o przybyciu przesyłki, zaopatrzone w pokwitowanie z odbioru. Kolej nie jest obowiązana sprawdzać ani tożsamości osoby, ani własnoręczności podpisu. Jednocześnie z przesyłką kolej obowiązana jest wydać oryginał listu przewozowego (art. 76). Termin zabrania przesyłki przez odbiorcę określa się (art. 80): przy przesyłkach drobnych na 24 godziny, a przy przesyłkach wagonowych na 6 godzin od daty nadejścia towaru lub podstawienia wagonu, z wyjątkiem nafty, dla wyładowania której kolej pozostawia termin 8 godzin.

Sprawdzanie ilości i wagi przesyłki. Stosownie do art. 77 odbiorca może przy wydaniu przesyłki wymagać, aby w jego obecności na stacji kolejowej sprawdzona była ilość, zawartość i waga przesyłki. Za dokonanie tych czynności kolej pobiera opłaty dodatkowe. Jeżeli żądanie sprawdzenia będzie przez kolej uchylone już to dla braku odpowiednich urządzeń wagonowych, już to dlatego, że charakter przesyłki lub warunki przewozowe na to nie pozwalają, odbiorcy przysługuje prawo żądania dokonania sprawdzenia na innej najbliższej stacji kolejowej, która posiada urządzenia umożliwiające takie sprawdzanie. Braki wszelkie, uszkodzenia lub zaginięcia przesyłki obowiązana jest kolej stwierdzać protokularynie. Odpis protokołu obowiązana jest kolej na żądanie doręczyć odbiorcy (art. 82). Przy protokulowaniu braków lub uszkodzeń przesyłki powinni być obecni dwaj bezstronni świadkowie lub rzeczoznawcy. Wszystkie protokoły prywatne, nawet z podpisami przedstawicieli policji, o ile ich kolej urzędowo nie potwierdzi, przy dochodzeniu strat na kolei nie mają znaczenia. Kolej nie odpowiada za różnicę wagi do wysokości 2⁰/₀ przy przewozie towarów płynnych, wilgotnych oraz nastę-

pujących suchych: korzeni, tytoniu, owoców i ryb suszonych. Różnica przy wszystkich innych (w zakresie prow. przez Stow.) nie może przekraczać 10% (art. 87).

Odpowiedzialność kolei. Kolej ponosi odpowiedzialność za straty wynikłe wskutek zaginięcia, braku wagi lub uszkodzenia przesyłki, powstałe od chwili przyjęcia przez kolej przesyłki do przewozu aż do czasu jej wydania, o ile straty te nie powstały wskutek winy nadawcy lub odbiorcy, wskutek siły wyższej, wadliwego opakowania, nie dającego się zauważyć zewnątrz, albo wskutek właściwości towaru, mianowicie z powodu zepsucia się, ułatniania lub wyciekania (art. 84). Jeżeli kolej na podstawie umowy o przewóz zmuszona jest uiścić odszkodowanie, to oblicza je ona na podstawie zwyczajnych cen handlowych. Jednocześnie podlegają zwrotowi sumy nadpłacone za przewóz przesyłki oraz wszelkie inne w stosunku do wysokości stwierdzonego braku (art. 88).

Reklamacje o odszkodowanie za powstałe podczas przewozu uszkodzenia, braki lub zaginione całkowicie przesyłki należy wnosić w terminie dwunastomiesięcznym — przy brakach i uszkodzeniach — od daty wydania przesyłki, przy zaginięciach, od daty upływu terminu dostawy. Za całkowicie zaginione przesyłki uważa się takie, których stacja odbiorcza nie może wydać w ciągu dni 30 od daty upływu terminu dostawy. Reklamacje należy wnosić do „Wydziału Przewozowo-Taryfowego“ tej Dyrekcji kolei państwowej, w odrębnie której znajduje się stacja odbiorcza lub nadawcza*). Do reklamacji należy dołączyć: 1) list przewozowy oryginalny, 2) odpis protokołu kolejowego, 3) rachunek na przewożony towar i 4) ewentualnie inne dowody, jeżeli takowe były.

*) Reklamacje na podstawie wymienionych dokumentów układa na żądanie Wydział Ubezpieczeń Związku Sp. Spoż. Rzecz. Polsk. za specjalną opłatą.

Postanowienia taryfowe.

Zasady obliczania przewoźnego. Przesyłki dzielą się na pośpieszne i zwyczajne, w zależności zaś od wagi — na drobne — do 5.000 kg., na pół-wagonowe — 5.000 kg. i wyżej i wagonowe — 10.000 kg. i wyżej. Przewoźne przy przesyłkach drobnych oblicza się za wagę rzeczywistą, nieinnej jednak niż: przy przesyłkach pośp.—za 10 kg. i przy przesyłkach zwycz. — za 20 kg. Wagę zaokrągla się: przy przesyłkach drobnych do 10 kg., a przy pół i całowagonowych do 100 kg. wwyż. Za odległość mniejszą niż 5 km. przewoźne obliczane jest za 6 km. Oplaty za przewóz na odległości od 6 km. do 50 km. obliczane są za rzeczywistą ilość kilometrów, od 51 do 100 km. strefami po 5 km., zaś powyżej stu km. — strefami po 10 km. Przesyłki wagonowe zbiorowe (kasza, mąka, ryż lub cukier w jednym wagonie) obliczane są według tego towaru, który opłaca najwyższą stawkę przewozową.

Zwroty opakowań. Beczki, skrzynie próżne, butle i gąsiory szklane mogą być zwracane nadawcy przesyłkami zwyczajnymi na warunkach następujących: a) zwrot powinien nastąpić przed upływem 90 dni od chwili przybycia przesyłki na stację od iorczą, b) przy wysyłaniu opakowania zwrotnego odbiorca powinien żądać w liście przewozowym opłaty zniżkowej i jednocześnie przedstawiać list przewozowy do ostepłowania. Zwroty takie mogą być uskuteczniiane częściowo. Przy zachowaniu powyższych warunków opakowania zwracane przewoźne jest w/g klasy VII taryfy normalnej.

Klasyfikacja towarów według taryfy kolejowej.

| Liczba porząd. | Nazwa towaru | Jednostka hurtowa | | Klasa taryfy dla przesyłek | |
|-------------------------------------|-------------------------|-------------------|------------------------|----------------------------|-----------------|
| | | Rodzaj opakowania | Waga przybliżona w kg. | drobnych | pół i cało wag. |
| | | | | do 5000 kg. | od 5000 kg. |
| Towary pierwszej potrzeby i masowe. | | | | | |
| 1 | Cukier | worki | 100 | I | III |
| 2 | Mąka | " | 100 | II | V |
| 3 | Ryż | " | 100 | II | V |
| 4 | Kasza | " | 100 | II | V |
| 5 | Groch | " | 100 | III | VI |
| 6 | Fasola | " | 100 | III | VI |
| 7 | Sól jad. miel. i kruch. | luzem | 50 | II | VII |
| 8 | " " " " | worki | 100 | | |
| 9 | Śledzie | beczki | 150 | III | VII |
| 10 | Mydło do prania . . | skrzyn. | 100 | II | IV |
| 11 | Bielidło i soda kryst. | worki | 100 | II | V |
| 12 | Herbata luzem . . | skrz. | 50 | I | III |
| 13 | " w opakowaniu | paczk. | 5 | | |
| 14 | Kawa surowa . . . | worki | 60 | | |
| 15 | " palona | " | 40 | II | V |
| 16 | Cykorja | skrz. | 100 | | |
| 17 | Kakao | skrz.becz. | 100 | I | III |
| 18 | Kawa zbożowa . . | skrz. | 100 | | |
| 19 | Makaron | " | 20 | | |
| 20 | Pieprz i ziele ang. | worki | 60 | II | IV |
| 21 | Zapałki | skrz. | 5000 | | |
| 22 | Łwiece | " | 80 | | |
| Korzenie. | | | | | |
| 23 | Badjan | skrz. | 80 | I | III |
| 24 | Cynamon | " | 35 | | |
| 25 | Gałka muszkatułowa | " | 40 | | |
| 26 | Gwoździki | bele | 75 | II | IV |
| 27 | Imbir zwyczajny . . | worki | 100 | | |
| 28 | Kwiat muszkatułowy | skrz. | 80 | | |
| 29 | Kolender | worki | 100 | | |

| Liczba porząd. | Nazwa towaru | Jednostka hurtowa | | Klasa taryfy dla przesyłek | |
|---------------------|--|-------------------|------------------------|----------------------------|-----------------|
| | | Rodzaj opakowania | Waga przybliżona w kg. | drobnych | pół i cało wag. |
| | | | | do 5000 kg. | od 5000 kg. |
| 30 | Liście bobkowe . . | bele | 100 | I | III |
| 31 | Wanilja | blachy | 3—8 | | |
| Przyprawy. | | | | | |
| 32 | Drożdże | skrz. | 10 | II | V |
| 33 | Bulj. „Maggi” wkost. | blachy | 1000s. | | |
| 34 | Esencja octowa . . | balony | 60 | I | III |
| 35 | Grzyby suszone . . | worki | 40 | | |
| 36 | Kwasek win. w krysz. | beczki | 50 | | |
| 37 | Miód | „ | 100 | | |
| 38 | Musztarda luzem . | „ | 10 | I | III |
| 39 | „ w szkl. różn. wielkości . | skrz. | 20 tuz. | | |
| 40 | Ocet w butelkach . | „ | 20 but. | II | V |
| 41 | „ różnej mocy w beczkach . . | beczki | 100 | | |
| 42 | Soda do picia . . | worki | 100 | I | III |
| 43 | Saletra jadalna . . | beczki | 250 | | |
| 44 | Żelatyna | skrz. | 50 | I | III |
| Cukiernicze wyroby. | | | | | |
| 45 | Cukierki ang. (landr.) | blachy | 5—10 | I | III |
| 46 | Czekolada | skrz. | 50 | | |
| 47 | Herbatn. w skrz. 5 kg. | „ | 5 | I | III |
| 48 | „ w pudełkach ¹ / ₂ i ¹ / ₄ kg. i paczk. | „ | 20 | | |
| 49 | Karmelkitwar. i nadz. | „ | 40 | I | III |
| 50 | „ w czekoladzie luzem i w paczk. | „ | 20 | | |
| Mydlarskie. | | | | | |
| 51 | Błyszcz do bielizny | skrz. | 50 p. | II | IV |
| 52 | Boraks | worki | 100 | II | V |

| Liczba porząd. | Nazwa towaru | Jednostka hurtowa | | Klasa taryfy dla przesyłek | |
|----------------|---|-------------------|------------------------|----------------------------|-----------------|
| | | Rodzaj opakowania | Waga przybliżona w kg. | drobnych | pół i cało wag. |
| | | | | do 5000 kg. | od 5000 kg. |
| 53 | Farbka do bielizny „Indygo i Karmin” | skrz. | gros | I | III |
| 54 | Krochmal ryżowy . | ” | 25 | II | IV |
| 55 | ” pszenny . | ” | 50 | | |
| 56 | Mydło toaletowe . | ” | 50 tuz. | | |
| 57 | Ultramaryna do bielizny w kopertach | ” | 100 p. | | |
| 58 | Ultramaryna w blasz. po 25 gr. pud., tuz. | ” | 100 t. | | |
| 59 | Ultramaryna w blasz. po 30 gr. pud., tuz. | ” | 50 t. | | |
| 60 | Do wapna luzem w baryłkach | beczki | 50 | I | III |
| 61 | Do wapna luzem w paczkach 1 kg. . | skrz. | 50 | | |
| 62 | Pasta do obuwia czarna i kolorowa | ” | 50 t. | | |
| 63 | Pomadka do metali | ” | 50 t. | | |
| 64 | Szuwaks w pudełkach mniejsz. i większ. | ” | 100 t. | | |
| Piśmienne. | | | | | |
| 65 | Atrament w butelkach | skrz. | 5 t. | | |
| 66 | ” w kałamarz. | ” | 100 t. | | |
| 67 | Guma arabska w płyn. | ” | 100 t. | | |
| 68 | Guma do wycierania ołówka | pudełka | 400 gr. | | |
| 69 | Koperty | ” | 1000 s. | II | IV |
| 70 | Ołówki i obsadki . | ” | gros | | |
| 71 | Papier kancelaryjny | paczki | 1/2 ryz. | | |
| 72 | ” format handl. | ” | 120 ar. | | |
| 73 | Stalówki | ” | 10 gr. | | |
| 74 | Zeszyty szkolne . . | ” | 10 t. | | |

| Liczba porząd. | Nazwa towaru | Jednostka hurtowa | | Klasy taryfy dla przesyłek | |
|----------------|---|-------------------|------------------------|----------------------------|-----------------|
| | | Rodzaj opakowania | Waga przybliżona w kg. | drobnych | poł i cało wag. |
| | | | | do 5000 kg. | od 5000 kg. |
| | Norymberszczyzna | | | | |
| 75 | Agrafki | pudel. | 12 t. | | |
| 76 | Bawełna do cerowania | " | 1 t. | | |
| 77 | " " znaczenia | " | 2 t. | | |
| 78 | " " robót szydelkowych . . . | szf. | 10 kl. | | |
| 79 | Guma na podwiązki | pap. | 10 mt. | | |
| 80 | Guziki niciane . . | " | 4 t. | | |
| 81 | Haftki | " | gros | | |
| 82 | Igły ręczne do cerowania worków . | pacz. | 40 p. | I | III |
| 83 | Igły maszynowe . . | " | 1 t. | | |
| 84 | Naparstki stal., mosiężne i aluminiowe | pudel. | gros | | |
| 85 | Nici | pacz. | 1 t. | | |
| 86 | Pończochy i skarpety | " | 1 t. | | |
| 87 | Sznurowadła czarne i żółte | " | gros | | |
| 88 | Szpilki pojedyncze . | pudel. | 1/2 kg. | | |
| 89 | " podwójne stal. | " | gros | | |
| 90 | Zatrząsk czar. i białe | " | " | | |
| | Szczotki. | | | | |
| 91 | Do ubrania i pasty, szorowania i zamiatania | skrz. | 10 tuz. | I | III |
| 92 | Pędzle mularskie . | " | " | | |
| | Wyroby tytuńowe. | | | | |
| 93 | Papierosy i tytonie | skrz. | 50 kg. lub 5000 sztuk | I | III |
| 94 | Gilzy do wyrobu papierosów | " | 50.000 sztuk | | |

| Liczba porząd. | Nazwa towaru | Jednostka hurtowa | | Klasy taryfy dla przesyłek | |
|-------------------------|------------------------------------|-------------------|------------------------|----------------------------|-----------------|
| | | Rodzaj opakowania | Waga przybliżona w kg. | drobnych | poł i cało wag. |
| | | | | do 5000 kg | od 5000 kg. |
| 95 | Bibuła w książeczk. | skrz. | 100 pd. | I | III |
| 96 | " " paczkach (arkusze) . . . | bele | 288 p. | | |
| Wyroby metalowe. | | | | | |
| 97 | Gwoździe budulcowe | skrz. | 16 kg. | | |
| 98 | Naczynia emaljow. | " | 50 " | | |
| 99 | Wagi stołowe i dzieśietne. | luzem | — | II | IV |
| 100 | Odważniki mosiężne i żelazne . . . | wiązki | — | | |
| Różne. | | | | | |
| 101 | Nafta | cystern | 15000 kg | II | IV |
| 102 | Papier pakowy . . | bele | 120 kg. | II | VI |
| 103 | Torby papierowe . | " | 50 " | II | V |
| 104 | Szpagał | skrz. | 120 " | I | III |
| 105 | Szkła do lamp . . | pacz. | 20 szt. | I | III |
| 106 | Knoty do lamp . . | " | 200 gr. | | |
| 07 | Oleje maszynowe, smary do osi . . | becz. | 100 kg. | II | IV |
| 108 | Cement | " | " | II | VIII |
| 109 | Wapno | luzem | — | II | IX |
| 110 | Węgiel | " | — | III | VII |
| 111 | Otręby | " | — | III | VIII |

Statystyka Polski.

Zaludnienie i stosunek narodowościowy.

Ogółem w Polsce — 27.192.674 ludności; w tem kobiet — 14.058.612 i mężczyzn 13.134.062.

Polaków w stosunku do ogółu ludności — 69,2 proc. Rusinów (i białorusinów) 18,2 proc., żydów 11,3 proc., Niemców 7,3 proc., Rosjan 5,8 proc., Litwinów 0,9 proc.

Przyrost naturalny: na 1000 ludności 15.

Podział zawodowy: według obliczeń (Ekonomisty) — rolnictwo 61,8⁰/₀, przemysł — 15,41⁰/₀, handel — 8,32⁰/₀, służba domowa 5,58⁰/₀, służba publiczna — 4,63⁰/₀ inne zawodowe — 4,26⁰/₀.

Obszar Polski.

Ogółem powierzchni — 388.328 km². Granice w obwodzie wynoszą 3.960 km. W tem granice lądu 3.823 km. i morskich 137 km.

Gruntów ornych wypada 57 proc. = 18.300.000 ha, lasów — 23 proc. = 8.952.000 ha, łąk i pastwisk — 15 proc. = 6.300.000 ha, nieużytków — 5 proc. = 3.900.000 ha.

Lasów państwowych — 8.066.094 ha.

Na wielką własność prywatną, kościelną i publiczną liczącą 18.906 majątków przypada 10.104.000 ha, t. j. 26⁰/₀ ogólnego obszaru; w tem gruntów ornych 3.858.000 ha i lasów 3.852.000 ha.

Mała własność wykazuje 1.153.682 gospodarstw obszaru do 2 ha, 985.286 gospodarstw obszaru od 3 do 5 ha i 944.330 gospodarstw od 5—20 ha.

Ogółem gospodarstw 3.260.822, w tem 85,4⁰/₀ własnych 2,7⁰/₀ dzierżawnych i t. d.

Gęstość zaludnienia: na 1 km² ogólnie wypada 70 mieszkańców.

Podział administracyjny.

Województw 17, powiatów 275, miast 641, gmin wiejskich 12.622.

Największe miasta: Warszawa — 936.046 ludności, Łódź — 452.079, Lwów — 219.318, Kraków — 181.700, Poznań — 169.793, Wilno — 128.954, Lublin — 94.422, Bydgoszcz — 87.848, Sosnowiec — 86.492, Częstochowa — 80.474, Białystok — 76.793, Królewska Huta — 74.811, Radom 61.594.

Bogactwa naturalne.

Węgiel kamienny. Produkcja 1924 r. wszechświatowa = 1.167,5 milionów ton (3,9 proc. jeszcze mniej niż w r. 1923). W Polsce: produkcja — 32,22 miliona ton (pod względem produkcji w stosunkach wszechświatowych jest to miejsce piąte); w stosunku do produkcji roku 1913 stanowi to 79,12 procent; wywóz zagranicę — 11.532.225 ton czyli 35,8 proc. wydobycia. Spożycie krajowe — 53 proc. Kopalń czynnych — 106; robotników zatrudnionych 150.250—193.009.

Produkcja węgla brunatnego — 84.000.000 ton. Za pierwsze półrocze r. 1925 produkcja wynosi — 12.000.000 ton, wywóz 4.770.000 ton.

Spożycie w Polsce — 0,53 tony na głowę.

Rudy żelazne; kopalń 18, robotników zatrudnionych — 3,354, wydobycie rudy — 317.820 ton, przywóz rud i żużli — 4.140. Wyprodukowano w 25 czynnych różnych zakładach hutniczych w tem 9 hut żelaza i stali zatrudniających razem 45.745 robotników — wytwor. walców. 472.010 ton i surówki 336.000 ton. Stali wyprodukowano 683.000 ton. Wielkich pieców czynnych od 19 do 9 na 33. Wywóz wyr. hutniczych żelaznych — 105.625 ton = 22,2 proc. wytwórczości ogólnej. Produkcja surówki odlewniczej za pół roku 1925 — 158.600 ton, stali 349.500 ton, pieców wielkich czynnych 11, wywóz 40.957 ton wszelkiego żelaza.

Spożycie żelaza w Polsce 17 kgr. na głowę.

Cynkowe; kopalni czynnych 5, robotników zatrudnionych 9.178, wydobycie 829.452 ton.

Huty: czynnych 24, robotników zatrudnionych 110.000, produkcja cynku surowego 93.037 ton. Wywóz cynku surowego 50.307 ton = 79,5 proc. wytwórczości.

Rudy ołowiane i srebrne: kopalń 2, robotników 703, wytwórczość ogólna 16.256 ton, srebra wyprodukowano około 100.000 kgr.

Wywieziono ołowiu 9.476 kgr.

Sól kamienna, Kopalń 13, produkcja 146.000 ton, robotników 3.730.

Sól potasowa. Kopalń 2, robotników około 500, wytwórczość 4.050.000 ton.

Nafta. Kopalń ropy — 476, robotników — 10.940. Rafinerij 30 przerobiły 694.284 ton ropy. Przerobiono produktów łącznie — 610.336 ton netto; w tem nafty 197.290, smarów — 119.231, oleju gazowego — 113.340, benzyny — 91.295, półproduktów 54.694, parafiny — 34.012, koksu — 9.038, asfaltu — 7.836, świec — 511, wazeliny — 311. (Robotników — 6.300.

Spożycie wewnętrzne: nafty — 99.885 ton, smarów — 42.100, półproduktów — 44.082, oleju gazowego — 30.249, benzyny — 15.797, parafiny 7.670, stałych smarów 975, świec — 549, wazeliny — 308 ton.

Wywóz: nafty — 101.919 ton, oleju gazowego — 83.536, smarów — 71.523, półproduktów — 34.139, parafiny — 25.544, koksu — 6.180, asfaltu — 3.553.

W I kwartale 1925 r. przerobiono 194.465 ton ropy i wytworzono — 175.939 ton produktów, w tem nafty — 53.953 ton benzyny 25.774 i t. d.; spożycie 70.800 ton, wywóz — 99.558 ton.

Przemysł fabryczny.

Przemysł włókienniczy.

a) Bawełniany: fabryk 47, czynnych wrzecion cienkoprzędnych 1.167.340, odpadkowych 66.640 i krosien mechanicznych 22.089; stan pracy w styczniu — 55.263 robotników. W czerwcu 1925 r. czynnych wrzecion cienkoprzędnych 1.069.400, odpadkowych — 67.400 i krosien mechanicznych 22.400, stan zatrudnienia 58.200, robotnikogodzin — 2.514.940.

Wywieziono w 1924 r. tkanin bawełnianych — 5.259 ton za 60 milion. zł.

b) Wełniane: fabryk 44, wrzecion czesankowych 274.553, wrzecion zgrzebnych 104.360, krosien mechanicznych 2.018, robotników (styczeń) — 16.688. W czerwcu 1925 r. wrzecion czesankowych 214.000, wrzecion zgrzebnych 91.600, krosien mech. 3.600, robotników 16.477, robotnikogodzin 729.237.

Wywieziono w 1924 r. tkanin wełnianych — 677 ton za 18.500 zł.

c) Lniane — 3.845 wrzecion 1.408 krosien jutowy — 10.686 wrzecion 1.966 krosien w fabrykach lnianych robotników — 1.779 i w jutowych — 4.272.

Inne ważniejsze gałęzie przemysłu.

Papier. Fabryk 19, maszyn 32, robotników 5.670, produkcja 48.800 ton, import — 11.426 ton, spożycie na głowę ludności 4 kgr., w pierwszym półroczu r. 1925 produkcja 34.610 ton.

Przemysł chemiczny: superfosfat — wyprodukowano 145.000 ton, nawozy azotowe — wyprodukowano — 60.000 ton, środki potasowe — wyprodukowano — 84.000 ton, kwas siarkowy — wyprodukowano 150.000 ton, soda — wyprodukowano 60.000 ton, kwas solny — wyprodukowano 800 ton, smoła węglowa — w koksniarniach 55.000 ton, w gazowniach — 25.000 ton.

Przemysł chemiczno-farmaceutyczny, produkty chemiczno-techniczne 100.000 kgr., środki dezynfekcyjne — 500.000 kgr. art. galenowe i specyfiki — 200.000 kgr. salwarsau — 950 kgr.

Sztuczny jedwab — wyprodukowano 465.000 kgr., wywóz 73.000 kgr. Mąki kostnej z odpadków zwierzęcych — 6.000 ton.

Cukier. Obszar plantacji buraków wynosił w 1924 r. 168.347 ha, w tem wielkorolnych 66,20%, małorolnych 31,00% i fabrycznych — 2,80%. Zebrano 31.376.760 ctn.

Czynnych cukrowni 76. Produkcje: rafinady 46.344 ton, białego kryształu 277.311 ton i cukru surowego — 128.650 ton; ogółem wyprodukowano

w przeliczeniu na biały kryształ — 439.021 ton. Z tych ilości wywieziono zagranicę 180.000 ton. Na spożycie wewnętrzne wypadło 7,5 kgr. na głowę ludności.

Obszar plantacji w r. 1925 — 176,709 ha, w stosunku do okresu przedwojennego stanowi to 102,14 proc.

Cement — zakładów 14, produkcja 440.000 ton.

Szkło — 14 fabryk szkła szybowego zatrudniających 3.000 robotników. wyprodukowało 4 miliony metrów kw. szyb.

Drzewo. Z ogólnego obszaru lasów wyłobyto 21.336.590 metr. wywieziono zagranicę — za 150 milionów zł.

Drożdże: fabryk 13; produkcja — 6.103.147 kgr. spirytusu sur. 18.439 hl.

Spirytus: produkcja 82.535.000 hl. czynnych gorzeln 1.286. Spożycie na głowę 3,3 litra.

Piwo. Browarów 127 — produkcja 500.000 hl.

Ogólny stan zatrudnienia.

We wszystkich gałęziach przemysłu średnia liczba dni pracy w tygoniu 1924 r. na jednego robotnika — wypadła 5,50, w czerwcu w 1925 — 5,81. Ogólny stan zatrudnienia w czerwcu 1925 r. około 580.000 robotników, w przemyśle górniczym 151.425, włókienniczym 124.500 metalowym — 70.209, hutniczym 49.322, drzewnym 42.000. Bezrobocie — grudzień 1924 r. — 159.060 bezrobotnych, marzec 185.400, czerwiec 171.340, sierpień 180.050, październik 200.000.

Ogólna ilość zakładów czynnych zatrudniających 20 i wyżej robotników — wynosi 3.986.

Wytwórczość rolna.

Zbiory 1924 r. w tys. cntn.: pszenicy — 8.844, żyta 35.548, jęczmienia — 12.081, owsa — 24.120, ziemniaków — 268.696, buraków — 32.108.

Przypuszczalne zbiory 1924/1925 r. w cntn. pszenicy — 15.939.000, żyta 67.765.400, jęczmienia — 16.630.900, owsa — 34.520.000, buraków — 3.458.000.

Stan hodowlany.

Bydła rog. — 8.216.600, koni — 3.321.000, owiec 2.178.200, trzody chlewnej — 5.170.600, na 1 klm² wypada bydła — 21,35, koni — 8,62.

Handel zagraniczny.

Przywóz i wywóz w Polsce, w 1924 r. W roku 1924 wywieziono z Polski za 1.263.400.000 zł. a przywieziono za 1.480.200.000 zł.

Wywieziono: żyta 106,456 ton za 16.511.000 zł. (1,3⁰/₀ ogólnej wartości wywiez. art.): jęczmienia — 127.601 ton za 21.351.000 zł. (1,7⁰/₀ wartości ogólnej; bydła rogatego, 39.539 sztuk za 10.440.000 zł. (0,8⁰/₀ wartości ogólnej; trzody chlewnej — 336.468 sztuk za 24.687.000 zł. (1,9⁰/₀ wartości ogólnej); cukru 246.319 ton za 163.056.000 zł. (12,9⁰/₀ wart. og.); jaj — 10.420 ton za 16.177.000 zł. (1,3⁰/₀ wart. og.) spirytusu — 3.570 ton za 2.343.000 zł. (0,2⁰/₀ wart. og.); następnie węgla — 20,4⁰/₀ wartości; drzewa — 9,4⁰/₀ i t. d.

Przywieziono: ryżu — 9.488 ton za 17.079 zł. (1,1⁰/₀ og. wart.) maki pszennej — 116.268 ton za 42.859.000 zł. (2,9⁰/₀ og. wart.) owoców świeżych i suszonych 66.964 ton za 43.715.000 zł. (2,9⁰/₀ og. wart.) tłuszczu — 20.819 ton za 32.460 zł. (2,2⁰/₀ og. wart.); obuwia — 1.263 ton za 35.005 zł. (2,4⁰/₀ og. wart.) następnie najwięcej — przędzy bawełnianej, 10,3⁰/₀ og. wart. później wełnianej, rudy i t. p.

Zboże wywożono: do Niemiec 52 proc., dalej do Szwecji, Danji, Austrii, Holandji Belgji i Finlandji. Bydło i trzodę przede wszystkim do Czechosłowacji, później do Austrii.

Żelazo głównie do Niemiec.

Tkaniny przeważnie do Rumunji i krajów bałtyckich.

Przywóz za I półrocze 1925 r. — ogółem za 1.047.469.000 zł., wywóz — 630.085.000 zł.. Przywieziono bawełny i odpadków za 100 milionów, maki pszennej za 87 zł. milionów, wełny i odpadków za 63 miliony zł. tytoniu za 28 milion., futer wypr. za 20 milion.

odzieży za 22 milion. saletry za 14 m. ryżu za 17 m., kukurydzy za 15 m. i t. d.

Wywieziono: węgla za 82 miliony, drzewa za 60 milionów, mięsa świeżego i solonego za 41 milion, jaj za 21 milion, trzody chlewnej za 31 milion, cukru 48 milionów, nafty za 3,5 milion. i t. d.

Komunikacja.

Kolei normalnotorowych długości — 16.968 klm. wąskotorowych — 2.864, dróg bitych 45.836 klm., sieci wodnej 9.030 klm. W sieci wodnej mamy 4.250 klm, rzek żeglowych, 3,799 klm., spławnych 1.981 klm. sztucznych.

Stan taboru: parowozów 5.087, w tem 935 parowozów obsługiwało ruch osobowy, 1.191 towarowy, reszta rezerwa.

Przeciętny przebieg parowozów wynosił 342.174 parowozokilometrów. Wagonów towarowych 126.930, z tej liczby czynnych — 91.420; przeciętny dzienny przebieg jednego czynnego wagonu wynosił 40 klm, przeciętny dzienny przebieg pociągów ruchu towarowego wynosił 97.808 klm.

Przeciętny dzienny przewóz 12.691 wagonów, w tem 11.368 z ładunkiem krajowym i 1.696 z zagranicznym.

Wagonów osobowych 11.579, czynnych — 8.449. Miesięczny przewóz pasażerów — 16.000.000 osób. Przewieziono w roku — 208.582.000 osób.

Linij telegraficznych — 42.000 klm, telefonicznej 16.000 klm.

Oświata.

Szkoły wyższe: 6 uniwersytetów, 2 politechniki, 1 akademja górnicza, 1 akademja sztuk pięknych, 1 akademja weterynarii, 1 instytut pedagogiczny, 1 instytut dentystyczny, 1 wyższa szkoła handlowa i szkoła gospodarstwa wiejskiego, 1 wyższa szkoła dla handlu zagranicznego, słuchaczy 27.501, słuchaczek 7.871.

Seminarja naucz.: Seminarjów 194, uczniów — 29.000.

Szkoły średnie: szkół 787, uczniów 227.000 na 1000 ludności wypada 83 dzieci w szkole średniej.

Szkoły powszechne. Szkół powszechnych — 28.000, nauczycieli 62.620, uczniów — 3.247.000 (na 1000 ludności uczniów 118).

Szkoły zawodowe 546, w tem rolniczych 90 — 291 nauczycieli i 2.830 uczn.

Ochrony — 1.711.

Czasopisma — 810.

Skarbowość.

Wpływy z podatków, danin i monopolu za r. 1924 w tys. zł.

Podatki bezpośrednie 293.052, w tem grun-
towe 48.262, przemysłowe 177.070, dochodowy—40.370.

Podatki pośrednie 233.262, w tem od spirytusu 133.080, cukru — 54.007 i t. d.

P. nadzwyczajny — 199.025.

Cła 226.168, opłaty wywozowe 10.745, opłaty
stemplowe 79.333, monopol celny — 16.466, tytu-
niowy — 133.505, inne monopole 3.603.

Wszystko — $1.195.59 = 111,5$ proc. prelimino-
wanych.

Obciążenie na głowę ludności wynosiło — 44,90
zł. (w 1923 r. wynosiło — 9 zł).

Majątek narodowy na głowę wynosi w Polsce
3.250 zł.

Podatek gruntowy na 1 mieszkańca ludności
wiejskiej wynosił 2,5 zł, a na hektar ziemi rolni-
ków — 1.55 zł.

Podatek obrotowy na 1 mieszkańca ludności
miejskiej 27,1 zł.

Podatek majątkowy na głowę ludności — 7 zł.

Ilość płatników pod. majątkowego 921.525.
Szacunek ich majątku 11.939 milionów zł. Na 1000
mieszkańców płatników 34.

Budżet na 1925 r. Dochody i wydatki z I pół-
rocza r. 1925. Dochody — 990.941 tys. zł., wydatki
952.479 zł.

Statystyka międzynarodowej kooperacji. r. 1923

| | Ilość spół-
dzielni | Ilość
członków | Kapitał | Obrót ze
sprzedaży | Ilość za-
trudn. pra-
cowników |
|--|------------------------|-------------------|-------------------|-----------------------|--------------------------------------|
| 1. Anglja, Szkocja.
Irlandja. | | | Funty szterl. | | |
| a) Unja Spółdziel.,
Manchester . . . | 1,436 | 4.565.906 | 94.076.961 | 176.890.308 | 140.379 |
| b) Hurtownia Spół-
dzielcza Angiel. | 1,195 | — | 35.448.177 | 65.904.812 | 31.018 |
| c) Hurt. Spółdziel-
cza Szkocka . . | 271 | — | 7.619.227 | 16.8.6.188 | 9.473 |
| d) Rolnicza Hurt.
Spół. Irlandzka. | 684 | — | 298.613 | 686.486 | 172 |
| 2. Austria. | | | Tys. koron | | |
| Zw. Niem. Austr.
Spółdziel. Spoż.
Wiedeń. . . . | 173 | 512.017 | 13.074.329 | 272.921.985 | 4.106 |
| 3. Azerbejdżan. | | | Tys. azerb. rubli | | |
| Związek Spółdziel.
„Azsojuz” Baku. | 172 | 97.532 | — | 3.959.728 | — |
| 4. Belgja. | | | Franki belgijskie | | |
| a) Office Coopéra-
tif Belge. Bruk-
sella (ideowy) . | | | | 289.303.978 | |
| b) Fédération des
Sociétés Belge.
Antwerpja (hur-
townia) . . . | 88 | 249.617 | 164.957.708 | 88.903.229 | 7.415 |
| 5. Bułgarja. | | | L e w y | | |
| a) Centr. „Napred”
Sofja (hurtow.). | 91 | 52.968 | 12.468.939 | 191.803.070 | 34 |
| b) Spółdzielnia Ro-
botnicza „Oswo-
bożdenje” . . . | 115 | 64.007 | 32.733.722 | 93.464.886 | 450 |

| | Ilość spół-
dzielni | Ilość
członków | Kapitał | Obrót ze
sprzedaży | Ilość za-
trudn. pra-
cowników |
|--|------------------------|-------------------|-----------------|-----------------------|--------------------------------------|
| 6. Czechosłowacja. | | | Korony czeskie | | |
| a) Ustřední Svaz.
Praga (ideowy) | 1.373 | 556.749 | 256.394.567 | 1.326.315.043 | 8.913 |
| b) Velkonakukni.
Praga (hurtow.). | 674 | — | 37.238.246 | 589.687.448 | 700 |
| c) Verb. deutscher
wirtsch. Genos.
Praga (ideowy) | 259 | 301.253 | 178.938.394 | 731.710.227 | 2.000 |
| d) G. E. G. Praga
(Hurt. niem.) | 182 | — | 28.134.143 | 301.739.340 | 437 |
| 7. Danja. | | | Korony duńskie | | |
| Fallesforeningen for
Denmark Brugs-
foreningen (Hurt.) | 1.805 | 337.535 | 36.098.151 | 123.410.344 | 2.076 |
| 8. Estonja. | | | Marki estońskie | | |
| Eesti Tarvitaja teü-
hisuste Kesku-
hisus (Hurtow.) | 255 | 91.732 | 41.419.100 | 1.538.887.479 | 210 |
| 9. Finlandja. | | | Marki fińskie | | |
| a) „Pellervo” Hel-
singfors (Ogól-
ny Zw. Ideowy) | 495 | 90.000 | — | — | 30 |
| b) „Suomen Osus-
kuapojen Kes-
kuskunta” (Hur-
townia) | 470 | 176.500 | 125.395.475 | 416.599.251 | 1.281 |
| c) „Vleinen Osusk.”
(Zw. Ogólny) | — | — | — | — | 42 |
| d) Kulutus Keskus-
lilito (Związek
miejsk. sp.) | 113 | 160.618 | 713.307 | 3.741.594 | 25 |
| e) Osuustukkuka-
uppa (Hurtow.
miejsk. sp.) | — | — | 34.639.141 | 318.401.410 | 137 |
| 10. Francja. | | | Franki fr. | | |
| a) Federation Na-
tionale des Coop.
de Consom Pa-
ryż | 1.937 | 1.399.132 | — | — | — |

| | Ilość spół-
dzielni | Ilość
członków | Kapitał | Obrót ze
sprzedaży | Ilość za-
trudn. pra-
cowników |
|--|--------------------------|-------------------|--------------------------|-----------------------|--------------------------------------|
| b) Magasin de Gros
Paryż | — | — | Franki fr.
44.594.972 | 217.947.418 | 1.469 |
| c) Chambre Con-
sultative des As-
sociations Ou-
vrières de Pro-
duction (wytw.) | 345 | 22.000 | 25.000.000 | 150.000.000 | 45.000 |
| d) Fédération de la
Mutualité, et de
la Coopération
Agricole. Paryż
(rolnicza) . . . | 10.000 | 1.000.000 | — | — | — |
| 11. Gruzja. | | | | | |
| Centralny Związek
Spółdz. Tyflis . | 659 | 296.143 | — | — | — |
| 12. Holandia. | | | | | |
| a) Centr. Zw. St.
Spoz. Haga . . . | 141 | 137.000 | — | — | — |
| b) Hurtow. Spółdz.
Rotterdam . . . | — | — | — | — | — |
| 13. Japonja. | | | | | |
| Sangiokumiai Chi-
nokai. Tokio
(Centr. Związek
Spółdzielni) . . | 10.237 | 2.500.000 | — | — | — |
| 14. Jugosławja. | | | | | |
| Federacja Związk.
Spółdz. w Król.
Serbsko - Chor-
wacko - Słow.
Belgrad . . . | 11 zw.
4.421
stow. | 509.637 | 216.515.900 | 2.835.100.000 | 486 |
| 15. Litwa. | | | | | |
| Lietuvos Koopera-
cions. Kowno . | 242 | 51.375 | 518.107 | 3.741.645 | 87 |

| | Ilość spół-
dzielni | Ilość
członków | Kapitał | Obrót ze
sprzedaży | Ilość za-
trudn. pra-
cowników |
|--|------------------------|--------------------|----------------------|----------------------------|--------------------------------------|
| 16. Łotwa. | | | Tys. rubli łot. | | |
| Centrala Saveeni-
ba „Konsums”,
Ryga (Związek
Stow. Spoż. | 300 | 73.000 | 166.032 | 364.185 | 266 |
| 17. Niemcy. | | | Tys. marek niem. | | |
| a) Zentralverb. D.
Konsumvereine,
Hamburg | 1.300 | 3.161.744 | 1.624.794 | 13.889.314 | 43.526 |
| b) Grosseinkauts-
gesellschaft,
Hamburg | — | — | 3.169.382 | 35.708.000 | 3.333 |
| 18. Norwegja. | | | Korony norw. | | |
| Norges Kooperati-
va Ladsforening.
Christiania (Zw.
i Hurtownia). . . . | 411 | 93.189 | 3.920.382 | 20.745.181 | 206 |
| 19. Polska. | | | Tys. marek polsk. | | |
| a) Związek P. S. S.
b) Zw. Rob. Spół.
Spoż. | 762
123 | 264.723
130.859 | 4.106.132
338.633 | 9.583.466
(?) 8.656.000 | 350
55 |
| c) Krajowyj Sojuz
Kred. Lwów | 515 | — | 93.312 | 2.253.791 | — |
| 20. Rosja. | | | Złot. rubli | | |
| a) „Centrosojuz”,
Moskwa | 22.494 | 1.400.000 | 76.356.024 | 821.271.000 | 113.881 |
| b) „Wsekokbank”,
Moskwa | 1.524 | — | 14.442.510 | 3.024.418.575 | 1.007 |
| 21 Rumunja. | | | Leje | | |
| „Hangya” Nagye-
neyd (?) | 574 | 149.965 | 13.834.833 | 63.400.000 | 182 |
| 22. Stany Zjed.
Amer. Północnej. | | | D o l a r y | | |
| Cooperative Lea-
que, N.-York | 338 | 135.450 | 4.000.000 | 20.000.000 | 3.000 |

| | ilość spół-
dzielni | ilość
członków | Kapitał | Obrót ze
sprzedaży | ilość za-
trudn. pra-
cowników |
|---|--------------------------|-------------------|-----------------------------|----------------------------|--------------------------------------|
| 23. Szwajcaria. | | | Fr. szwajc. | | |
| a) Verband Schweiz.
Konsumvereine,
Bazylea (Zwią-
zek i Hurtow.) | 519 | 363.418 | 107.798.004
32.199.423 | 274.129.268
118.421.506 | 7.771
737 |
| b) „Konkordja” (Z.
i Hurt. katol.) | 89 | 7.876 | 1.787.832
955.900 | 10.527.188
6.881.498 | —
48 |
| 24. Szwecja. | | | Koron. szw. | | |
| „Kooperativa För-
bundet” Sztok-
holm | 898 | 259.388 | 20.771.271 | 63.824.499 | 365 |
| 26. Ukraina. | | | Złote ruble | | |
| „Wukospilka”,
Charków . . . | 46 zw.
4.592
stow. | 1.493.000 | 1.720.546 | 2.423.760 | 320 |
| 26. Węgry. | | | Tys. kor. węg. | | |
| a) „Hangia”, Buda-
peszt | 1.970 | 800.000 | 5.147.265 | 6.657.417 | 2.118 |
| b) Magyarorszag
Szövetkezetek
Szovetlege, Bu-
dapeszt (Zw.) | 3.919 | 1.965.265 | 37.694.798 | 486.384.763 | 16.992 |
| c) Centralny Zw.
Kredytowy, Bu-
dapeszt | 1.065 | 336.786 | 158.300 | 50.872.099 | 297 |
| d) Centr. Związek
Robot. Spółdz.,
Budapeszt . . | 18 | 190.855 | 384.890 | 2.143.552 | 1.276 |
| 27. Włochy. | | | Tys. lirów | | |
| Lega Nazionale del-
le Co-operative,
Medjolan . . . | 300 | 73.000 | 166.032 | 364.185 | — |
| Ogółem . . . | 79.616 | 24.115.599 | (cyfry niekompletne) | | 452.450 |

Cyfry podane w 2-ch ostatnich rubrykach czasem odnoszą się do Związku—Hurtowni, a czasem do Stowarzyszeń.

Warunki należenia do Związku S. S. R. P.

Do Związku mogą należeć wszystkie spółdzielnie spożywców, działające na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, które w swej działalności przestrzegają zasad ruchu spółdzielczego a w szczególności:

- a) nie zamykają dostępu nowym członkom;
- b) całą nadwyżkę od zakupów nieczłonków przelewają na fundusz społeczny, nie podlegający podziałowi między członków;
- c) nie prowadzą sprzedaży na kredyt, sprzedaży napojów alkoholowych, kart i biletów loteryjnych;
- d) wynagradzają swoich pracowników podług norm, ustanowionych przez ogólnokrajowe związki zawodowe;
- e) nie należą do innego Związku, mającego podobne cele co i Zw. S. S. R. P.
- f) działają na terenach, gdzie jeszcze niema stowarzyszeń związkowych, a stowarzyszenia spożywców wogóle mają rację istnienia i widoki rozwoju; wyjątek tutaj stanowią tereny wielkich miast i okręgów przemysłowych, z których, mimo istnienia tam już ewentualnie stowarzyszeń związkowych, mogą być przyjęte nowe, jeżeli w stosunku do tamtych nie posiadają charakteru instytucji konkurencyjnych;
- g) posiadają wprawna administrację i prowadzą rachunkowość według wzorów Związku.

Spółdzielnie, które odpowiadają powyższym warunkom i zechcą przystąpić do Związku powinni:

1. Sprawę przystąpienia do Związku wnieść na porządek obrad walnego zebrania. Na zebraniu tem po objaśnieniu Związku i statutu odczytać deklarację przystąpienia do Związku S. S. R. P. (w druki deklaracji zaopatrzyć się w biurze Wydziału Lustracyjnego — Nowogrodzka 21).

2. Po uchwaleniu przystąpienia do Związku deklarację podpisuje Zarząd.

3. Podpisaną deklarację należy wysłać do Wydziału Lustracyjnego Związku.

Do deklaracji dołączyć:

- a) jeden egzemplarz statutu stowarzyszenia po uwzględnieniu ostatnich obowiązujących zmian;
- b) wyciąg rejestru sądowego;
- c) odpis protokołu walnego zebrania, na którym uchwalono przystąpienie do Związku;
- d) sprawozdanie za ostatni rok sprawozdawczy sporządzone na formularzu Związku.

4. Jednocześnie z przesłaniem deklaracji należy zapłacić 40 złotych do Pocztowej Kasy Oszczędności konto № 8760 na rachunek kosztów lustracji, resztę kosztów lustracji, które wynoszą 25 złotych za dzień pobytu lustratora i koszty przejazdu stowarzyszenie wypłaca lustratorowi.

Po otrzymaniu deklaracji Związek zarządza lustrację spółdzielni dla zbadania jej stanu gospodarczego i organizacyjnego. Na mocy opinii lustracji Rada Nadzorcza Związku decyduje o przyjęciu. O decyzji Rady spółdzielnia jest powiadomiona przez Zarząd Związku.

Po otrzymaniu zawiadomienia o przyjęciu, spółdzielnia powinna wpłacić za pośrednictwem Pocztowej Kasy Oszczędności konto № 202 obowiązujący wniosek na udział, który wynosi 2 złote od członka. Przyjęta spółdzielnia uzyskuje prawo członka dopiero po wpłaceniu tej sumy.

Prawa i obowiązki spółdzielni Związkowych.

Spółdzielnia związkowa—stosownie do deklaracji, jaką składa, obowiązana jest poddać się wszelkim postanowieniom statutu Związku, w szczególności zaś:

- a) przestrzegać w działalności swej zasad uczciwości i porządku;
- b) stosować się do wszystkich uchwał Zjazdów Pełnomocników Związku;
- c) na powiększenie kapitału zakładowego zadeklarować tyle udziałów, ile spółdzielnia liczy członków. Corocznie w miarę powiększania się liczby członków deklarować dalsze udziały. Udział w Związku wynosi 10 zł.

od członka, przyczem spółdzielnia z chwilą przystąpienia wpłaca piątą część sumy zadeklarowanych udziałów (2 złote od członka). Pozostała część udziałów będzie uzupełniona przypadającymi spółdzielni procentami i zwrotami od zakupów dopóki udział nie zostanie uzupełniony do zadeklarowanej wysokości.

d) potrzeby swoje w miarę możliwości zaspokajać za pośrednictwem Związku;

e) przedstawiać corocznie do dn. 1 kwietnia sprawozdanie ze swej działalności według formularzy, ustanowionych przez Związek;

f) opłacać składkę roczną na wydatki Związku, połączone z jego instrukcyjno-rewizyjną działalnością w wysokości ustanowionej przez Radę Nadzorczą Związku;

Obecnie składka lustracyjna wynosi 3⁰/₀₀ (trzy od tysiąca) obrotu ze sprzedaży, wpłacane co miesiąc do 10 każdego następnego miesiąca, przytem najniższa składka roczna wynosi 40 złotych. Stowarzyszeniom nowoprzyjętym koszty lustracji opłacone przed przystąpieniem zalicza się na rachunek składki lustracyjnej za ten rok kalendarzowy, w którym przystąpienie nastąpiło;

g) prenumerować przynajmniej jeden egzemplarz dwutygodnika „Społem”, jako organu Związku i po jednym egzemplarzu na każdym 50 członków wydawanego przez Związek tygodnika „Spółnota”;

h) przedstawiać Zarządowi Związku lub osobom, przezeń do tego upoważnionym (lustratorom), wszystkie swoje książki i dokumenty, udzielać żądanych wyjaśnień oraz usuwać stwierdzone podczas lustracji braki;

i) zawiadamiać Związek o każdej zmianie statutu oraz składu zarządu i rady nadzorczej i odpowiadać szczegółowo, punktualnie i dokładnie na wszystkie pytania.

Każdej spółdzielni Związkowej przysługują następujące prawa:

- a) brać udział przez swych pełnomocników w obradach Zjazdu Pełnomocników Związku i w wyborach władz Związku, uskuteczni-
onych na tychże zjazdach;
- b) stawiać wnioski pod obrady zwyczajnego Zjazdu Pełnomocników — wnioski takie po-
winny być przedstawione Zarządowi na piś-
mie przed 1 kwietnia;
- c) korzystać ze wszystkich zakładów i instytu-
cyj Związku na zasadach, ustanowionych
przez Zjazd Pełnomocników;
- d) żądać odpowiednich wskazówek, rewizji
swej działalności i poparcia ze swej strony
Związku na zasadach ustanowionych przez
Zjazd Pełnomocników;
- e) stawiać wnioski na piśmie co do działalności
Zarządu i innych organów Związku, jak
również co do cen i jakości towarów oraz
żądać rozpatrzenia tych wniosków przez
Radę Nadzorczą. Decyzja Rady w takich
sprawach powinna być powzięta na najbliż-
szym jej posiedzeniu i zakomunikowana
zainteresowanej spółdzielni;
- f) uczestniczyć w podziale nadwyżki, osiągnię-
tej w ciągu roku działalności gospodarczej
Związku: — podział nadwyżki uskutecznia
się w stosunku do sum zakupionych towa-
rów przez każdą spółdzielnię ze składów
Związku.

Spółdzielniom, będącym członkami Związku Spółdzielni Spożywców Rzeczypospolitej Polskiej, jako należącym do związku rewizyjnego w myśl wymagań artykułu 60 ustawy o spółdzielniach przysługują na-
stępujące ulgi podatkowe:

1. Spółdzielnie związkowe całkowicie zwol-
nione są od opłacania podatku majątkowego.
2. Spółdzielnie związkowe opłacają podatek
przemysłowy (obrotowy) od czwartej części obrotu.
3. Spółdzielnie związkowe nie opłacają podat-
ku dochodowego od nadwyżki, pochodzącej z obrotów
z członkami.

Organizacje i podstawy prawne spółdzielni wojskowych.

Spółdzielnie wojskowe oparte są na ustawie o spółdzielniach z dnia 29.X.1920 r. Obowiązują je zatem wszelkie rozporządzenia i instrukcje Państwowej Rady Spółdzielczej, ustawy podatkowe, dotyczące spółdzielni i t. p. w takiej samej mierze i w ten sam zupełnie sposób, jak wszystkie inne spółdzielnie.

Stosunki zaś wojskowe służbowo-prawne i dostosowanie organizacji spółdzielczej w wojsku do ram ogólnej organizacji wojskowej są normowane w miarę potrzeby drogą rozkazów Ministerstwa Spraw Wojskowych.

Najważniejszy rozkaz, regulujący po raz pierwszy w sposób zasadniczy i w całości organizację spółdzielczą w wojsku ukazał się w r. 1921 w Dz. Rozk. Wojsk. № 14. Rozkaz ten został częściowo zmieniony i uzupełniony w Dz. Rozk. Wojsk. № 18/23, zaś w Dz. Rozk. Wojsk. № 37/23 poleciło M. S. Wojsk. wszystkim spółdzielniom wojskowym należeć do Związku Rewizyjnego Spółdzielni Wojskowych, którego Statut podano zarazem w tym samym rozkazie.

Pozatem władze wojskowe przyznały ostatnio spółdzielniom oddziałowym (pułkowym i t. p.) etatowo po 3 osoby personelu sklepowego.

Obecnie jest w toku praca nad reorganizacją stosunku służbowo-prawnego spółdzielni wojskowych do władz wojskowych.

Poza spółdzielniami spożywczymi istnieją jeszcze w wojsku spółdzielnie budowlano-mieszkaniowe. Spółdzielnie te są również członkami Związku Rewizyjnego Spółdz. Wojsk. i tworzą w łonie Związku Sekcję Spółdzielni Budowlano-Mieszkaniowych, przy czym posiadają, statutowo przewidziane, przedstawicielstwo w Radzie Nadzorczej Związku, wybrane na Walnym Zjeździe Przedstawicieli Związku.

Organem prasowym Związku Wojskowego Zjednoczenia Spożywczego jest „Społem — Wojskowy Przegląd Spółdzielczy”. Pismo to, kiedyś redakcyjnie samoistne, obecnie znajduje się w ścisłej federacji z pismem „Społem”, organem instrukcyj-

nym Związku Spółdzielni Spożywców Rzeczp. Polskiej w Warszawie, od którego przyjmuje m. in. tytuł „Społem” obok swego dawnogotytułu, jako dodatkowego.

Wojskowa spółdzielczość znajduje się w stałym kontakcie ideowym z powszechnymi organizacjami spółdzielczymi w kraju. W drugiej połowie 1924 r. rozszerzono w Związku Rewizyjnym Spółdzielni Wojskowych dział spółdzielczo-wychowawczy. Podajemy tu wynikające z zacytowanych rozkazów najważniejsze zasady dotyczące się organizacji spółdzielczej w wojsku oraz jej stosunku służbowo-prawnego w całokształcie służby wojskowej.

1. Wojskowi służby czynnej mają prawo organizować i należeć do wojskowych spółdzielni wymienionych w odpowiednich rozkazach, bądź dozwołonych przez M. S. Wojsk. indywidualnie.

2. Spółdzielnie wojskowe powinny dawać finansowe i ideowe oparcie akcji oświatowo-kulturalnej w wojsku.

3. Spółdzielnie wojskowe są samorządne, oparte na ustawie o spółdzielniach.

4. Spółdzielnie wojskowe podlegają rewizji organów Związku Rewizyjnego Spółdzielni Wojskowych.

5. Spółdzielnie wojskowe wzorują swoje statuty na ramowych statutach opracowanych przez Związek, a ogłoszonych przez M. S. Wojsk.

6. Spółdzielnie wojskowe dzielą się na trzy typy: sp. oddziałowe (pulkowe), garnizonowe i okręgowe.

7. Spółdzielnie wojskowe są agendą służbową w tem znaczeniu że:

a) nad ich funkcjonowaniem czuwa właściwy d-ca;

b) spółdz. spoż. korzystają w obrębie budynków wojskowych bezpłatnie z lokalu oraz światła i opalu;

c) spółdz. spoż. pulkowe otrzymują obsługę wojskową w myśl obowiązujących etatów (1 podoficer i 2 szeregowych).

d) spółdz. okręg. kontraktują i opłacają same swój personel.

8. Spółdzielnie wojskowe mogą tworzyć Związki gospodarcze.

9. Wyszkolenia wojskowego, etatowego personelu wykonawczego spółdzielni przeprowadza Związek Rewiz. Spółdz. Wojsk. w porozumieniu z władzami wojskowymi.

10. Naczelną organizacją spółdzielczą w wojsku jest Związek Rewizyjny Spółdzielni Wojskowych.

11. Wszystkie formy dotychczasowe, dotyczące zaspokajania potrzeb żołnierzy, jak: gospody stowarzyszeń społecznych, kantyny dzierżawne, sklepy własne dowództw powinny być przekształcone na spółdzielnie.

12. Organem M. S. Wojsk. dla spółdzielni spożywców jest Szef Departamentu VII. M. S. Wojsk.

Ruch spółdzielczy w wojsku mający na widoku przede wszystkim pracę dla wojskowych czynnych, dzięki swoim szerokim ramom organizacyjnym, dużej swobodzie opartej o samorządność, ściąga ku swym szeregom także liczne rzesze związane mniej ściśle z armią czynną, będące jednak z nią w pewnym kontakcie, jak oficerowie rezerwy, emeryci, weterani, inwalidzi wojskowi, wdowy i sieroty po wojskowych, pracownicy cywilni przy instytucjach wojskowych i t.p.

Najczynniejszy udział w pracy spółdzielczej biorą wojskowi czynni. Pozatem jednak angażują się w pracę tej w ten czy inny sposób jednostki z innych wyżej wymienionych grup członków.

Warunki należenia do Związku Rewizyjnego Spółdzielni Wojskowych.

(wyciąg ze Statutu).

§ 6.

Przy wstąpieniu do Związku każda spółdzielnia składa:

- a) odpis Uchwały kompetentnej swej władzy o przystąpieniu do Związku;
- b) deklarację, podpisaną przez Zarząd i mającą w myśl przepisów Statutu spółdzielni moc

prawną. Do deklaracji powinny być dołączone dwa egzemplarze statutu spółdzielni, z uwierzytelnionym przez Zarząd zaświadczeniem rejestracji sądowej, oraz wykaz liczby jej członków, wysokość kapitału udziałowego i wykaz obrotów w ostatnich trzech miesiącach.

Spółdzielnie istniejące dłużej niż rok powinny nadto przedstawić sprawozdanie i bilans za ostatni rok obrachunkowy.—W razie braku danych, wymaganych przez Związek, a niezbędnych dla oceny działalności spółdzielni, Sekretariat Związku może przeprowadzić przed uchwałą o przyjęciu, rewizję wstępną na koszt zgłaszającej się spółdzielni. Jednocześnie spółdzielnia wpłaca pierwszą składkę miesięczną od swego obrotu ze sprzedaży towarów wg. wysokości przeciętnej ostatnich trzech miesięcy, poprzedzających zgłoszenie spółdzielni do Związku w wymiarze:

1. Wojskowe Zjednoczenie Spożywcze Hurtownie, Spółdzielnie Okręgowe Spożywcze oraz Spółdzielnie oddziałowe (pułkowe, garnizonowe) spożywcze — $\frac{1}{20}/0$.

2. Spółdzielnie budowlano-mieszkaniowe, wytwórcze, pracy i rodzajów pokrewnych, sumę, odpowiadającą kwocie od każdego członka (osoby fizycznej), w wysokości oznaczonej przez Radę Nadzorczą.

Dalsze składki wg. tejże normy uiszcza się miesięcznie z dołu nie później do dni 10 po upływie odnośnego miesiąca.

Spółdzielnie, które zalegają ze składkami dłużej, niż miesiąc od terminu płatności składki, obowiązane są za każdy dalszy miesiąc zwłoki, wyjąwszy wypadek wykazania się niemożnością zapłaty i uznania przez Radę Nadzorczą, uiścić karę umowną w wysokości $50/0$ od sumy zaległej w stosunku miesięcznym.

Zrzeszone spółdzielnie nie ponoszą żadnej odpowiedzialności majątkowej za zobowiązania Związku.

DZIAŁ ADRESOWY.

Związek Spółdzielni Spożywców Rzeczypospolitej Polskiej.

(dawniej Związek Polskich Stowarzyszeń Spożywców)
założony w r. 1911.

Centrala — Warszawa — I Wydział Gospodarczy — Mokotów, ul. Grażyny 13, adres dla depesz: Warszawa Zetes, skrz. poczt. 38, II — Wydział Ubezpieczeń — Mokotów, ul. Grażyny 13, adres dla depesz: Warszawa Zetes, — skrzyn. poczt. 38, III — Wydział Społeczno-Wychowawczy, ul. Nowogrodzka 21, adres dla depesz: — Warszawa Zetesel, IV — Wydział Lustracyjny — ul. Nowogrodzka 21, adres dla depesz: Warszawa Zetesel.

Telefony: Zarząd: p. Mieczarski — 127-33, p. Rapacki — 257-30, p. Żerkowski 295-40. Dział zakupów 127-10, 134-93, Dział sprzedaży — 127-24, Magazyny 15-05, Buchalterja — 127-45, Wydział Ubezpieczeń — 188-73, Dział sprzedaży Wydawnictw — 22-62, Administracja Pism — 257-47, Redakcja Pism 257-30, Sekretariat Wydziału Lustracyjnego 257-47.

Oddziały:

1. Baranowicze, ul. Kolejowa 35.
2. Będzin, ul. Kościuszki 60, dom własny, tel. 66.
3. Chmielnik, starostwo stopnickie, ul. Bednarska.
4. Chełm, pl. Sienkiewicza 16, skrz. poczt. 4.
5. Częstochowa, ul. Stradomska 6, dom własny, tel. 2.
6. Kalisz, ul. Kilińskiego 2.
7. Katowice, ul. Stawowa 3.
8. Kielce, ul. Młynarska 20, dom własny, skrzyn. poczt. 39, tel. 16.

9. Końskie, woj. kieleckie, dom własny, tel. 20.
 10. Kutno, woj. warszawskie, ul. Zawadzka 15, dom własny.
 11. Lublin, ul. Wrołkowska 2, dom własny, skrz. poczt. 71, tel. 41.
 12. Lwów, Dworzec główny towarowy, tel. 14-56.
 13. Łódź, ul. Ogrodowa 74, skrz. poczt. 267, tel. 339, zewn. 7.
 14. Łomża, ul. Śniadowska 30, dom własny, skrz. poczt. 21, tel. 6.
 15. Łuck, ul. Kumowska na Jaronicy.
 16. Miechów, Charsznica, woj. kieleckie, skrz. poczt. 4.
 17. Ostrowiec, Al. 3 Maja 76, dom własny, tel. 31.
 18. Puławy, ul. Piłsudskiego 6, tel. 34.
 19. Radom, ul. Gołębiowska 2, dom własny, skrz. poczt. 13, tel. 61.
 20. Skierniewice, ul. Prymasowska, skrz. pocztowa 14, tel. 45.
 21. Siedlce, ul. Świętojańska 3, tel. 92.
 22. Włocławek, ul. Starodębska 39/41, dom własny, skrz. poczt. 105, tel. 11.
 23. Zamość, Wyjazd Szczepreszyński, tel. 33.
 24. Wilno, — ul. Mała Pohulanka 12, tel. 56.
- Adres dla depesz: dla Chmielnika, Lwowa, Łodzi Ostrowca i Wilna — Zetes, dla wszystkich pozostałych oddziałów: miejscowość, Związek Spółdzielni.

Zakłady Przemysłowe:

Wytwórnice: mydła, pasty i toreb — Kielce ul. Młynarska 21, dom własny, skrz. poczt. 39, tel. 16.

Młyn motorowy: Jeziorna pod Warszawą, poczta Skolimów.

Młyn Urbinowy: Rębków, poczta Garwolin.

Ajentyry:

Gdańsk, Hundegasse 105, tel. 59-40.

Londyn, 72 Mark Lane, London E. C. 3. The Union of Polish Consumers Co-operative Societies. London Representative: Leonard Dembiński. Telephone Royal 72-61.

Instytucje ogólnospółdzielcze:

1. Rada Spółdzielcza, Warszawa, ul. Elektoralna 3
2. Spółdzielczy Instytut Naukowy, Kraków ul. Mickiewicza.
3. Towarzystwo Kooperatystów, Warszawa, ul. Nowogrodzka 21.
4. Towarzystwo popierania kooperacji Wilno ul. Wileńska 36.
5. Unia Związków Spółdzielczych, Poznań, pl. Wolności 18.
6. Zjednoczenie Związków Spółdzielni Rolniczych w Polsce, Warszawa, ul. Mazowiecka 9.
7. Związek Pracowników Spółdzielczych Rzeczypospolitej Polskiej — Warszawa, ul. Nowogrodzka 21.

ZWIĄZKI SPÓŁDZIELCZE*).

I. Związki Spółdzielni Spożywców.

A. Centralne.

a) wyłącznie rewizyjne.

1. Związek Rewizyjny Spółdzielni Wojskowych — Warszawa, ul. Nalewki 2-a.
2. Związek Spółdzielni Zarobkowych i Gospodarczych, Oddział Spółdzielni Spożywców. Poznań, Plac Wolności 18.

b) mieszane.

1. Związek Spółdzielni Spożywców Rzeczypospolitej Polskiej — Warszawa, ul. Grażyny 13 i ul. Nowogrodzka 21.
2. Centrala Spożywczych Stowarzyszeń Spółdzielczych Robotników Chrześcijańskich. Warszawa — ul. Śniadeckich 5.

c) wyłącznie gospodarcze.

1. Centralna Spółdzielnia Wojskowa. Warszawa Nalewki 2-a.
2. Polska Centrala Spółdzielni Spożywców Pracowników Kolejowych, Warszawa, Śniadeckich 5.

*) Związki wydrukowane kamiennym drukiem, posiadają prawo rewizji urzędowej.

B. Dzielnicowe.

1. Związek Robotniczych Stowarzyszeń Spółdzielczych „Proletariat”. Kraków, ul. Lwowska 2.
2. „Zespół” — Urzędniczy Związek Spożywczy. Kraków, ul. Loretańska 5.
3. Spółdzielnia Związkowa Pracowników Kolejowych. Kraków pl. Matejki 6.
4. Zespół Urzędniczych Spółdzielni Gospodarczych woj. pomorskiego i poznańskiego. Poznań, ul. Fredry 7.

C. Powiatowe.

1. Biłgoraj — Hurtownia Spółdzielcza.
2. Dubno — Dubieński Powiatowy Związek Kooperatyw na Wołyniu.
3. Garwolin — Związek Okręgowy powiatu garwolińskiego.
4. Kobryń — Kobryński Związek Stowarzyszeń Spożywców.
5. Krasnystaw — Krasnystawski Związek Stowarzyszeń Spożywców.
6. Krzemieniec — Związek Kooperatyw pow. krzemienieckiego.
7. Lida — Związek Stowarzyszeń Spożywców pow. lidzkiego.
8. Lubartów — Okręgowy Związek Stowarzyszeń Spożywców.
9. Łęczycza — Okręgowy Związek Stowarzyszeń Spożywców.
10. Ostróg, Nowe-Miasto — Ostrogski Rejonowy Związek Stowarzyszeń Spożywców na Wołyniu.
11. Piotrków — Piotrkowski Okręgowy Związek Stowarzyszeń Spółdzielczych.
12. Płock — Płocki Okręgowy Związek Stowarzyszeń Spółdzielczych.
13. Wieluń — Związek Stowarzyszeń Spożywców.
14. Zdobunowo — Centralny Związek Ukraińskich Kooperatyw.

Adresy większych spółdzielni wojskowych.

a) Wojskowe Zjednoczenie Spożywcze

Spółdzielnia z ogr. odpow.

w Warszawie ul. Nalewki 2-a, telefon 306-01.

Warszawa.

Biura Zarządu i Hurtownia: ul. Nalewki 2-a, tel. 306-01,

Sklepy detaliczne: Nowy Świat № 69, tel. 316-6,

" " Żoliborz (oficerski) tel. 118-58,

" " Cytadela,

" " Rembertów,

" " ul. Ludna (Dyon Samochodowy),

Warsztaty: ul. Nalewki 2-a, tel. 248-81. Kra-
wieckie, Szewckie, Czapnicze, Rękawicznice, Ozdób
Wojskowych i Rymarskie.

Oddział w Poznaniu: ul. 27 Grudnia № 3.

Oddział w Wilnie: ul. Mickiewicza № 13.

b) Wojskowe Okręgowe Spółdzielnie Spożywców.

O. K. II Lublin — ul. Szpitalna 7.

O. K. III Grodno — ul. Piłsudskiego 3.

O. K. IV Łódź — ul. Zielna 12.

O. K. VI Lwów — ul. Czarnieckiego 7, II p.

O. K. VII Poznań — ul. Północna 8.

O. K. IX Brześć n/B — Twierdza.

O. K. X Przemyśl — ul. Smolki 13.

c) Garnizonowe.

Obóz Warowny Modlin.

" " Dęblin.

" " Ćwiczebny Jabłonna.

d) Wojskowe Spółdzielnie Związkowe Mieszkaniowe.

1. Mieszkaniowe Stowarzyszenie Spółdzielcze

Oficerów — Warszawa — Żoliborz Oficerski, ul. Mierosławskiego 2.

2. Spółdzielnia Mieszkaniowa „Sadyba” — Warszawa, Plac Saski, Sztab Generalny.

3. „Osiedle Wojskowe” Budowlano-Mieszkaniowe Towarzystwo Spółdzielcze — Warszawa, ul. Bagatela 8 — 1.

4. Oficerska Spółdzielnia Mieszkaniowa „Grochów” w Warszawie, ul. Nowowiejska gmach „H”. Redakcja „Sapera i inżyniera wojskowego”.

5. Oficerskie Stowarzyszenie Spółdzielcze Budowy Własnych Domów — Grodno ul. Piłsudskiego 3.

6. Spółdzielcze Towarzystwo Budowy Domów dla Oficerów — Łódź, ul. Kościuszki 4.

7. Oficerska Spółdzielnia Mieszkaniowa — Kraków, ul. św. Gertrudy 12.

8. Oficerska Spółdzielnia Mieszkaniowa O. K. VI — Lwów, ul. Sakramentek 14.

9. Oficerskie Stowarzyszenie Mieszkaniowo-Spółdzielcze „Osada Oficerska” Brześć n/B, D.O.K.IX.

10. Oficerskie Mieszkaniowe Stowarzyszenie Spółdzielcze — Poznań, Reduta Przemysłowa, Wojskowy Sąd Okręgowy Nr. VII.

11. Oficerska Spółdzielnia Mieszkaniowa O. K. X — Przemyśl, ul. Mickiewicza 40.

12. Oficerska Spółdzielnia Budowlana — Łuck, 24 pułk piechoty.

13. Oficerskie Stowarzyszenie Spółdzielcze Budowy Własnych Domów — Wilno ul. Mickiewicza 3.

14. Spółdzielnia Mieszkaniowa Wojskowego Instytutu Geograficznego w Warszawie.

„Schron” w Warszawie.

II. Inne związki spółdzielcze.

a) niegospodarcze.

1. Krajowy Patronat Spółdzielni Rolniczych, Lwów, Mickiewicza 3.

2. Krajowy Związek Rewiz. rusk. stow. gosp. pożyczek handl. i przemysł., Lwów, Dominikańska 11.

3. Małopolski Związek Rewizyjny Spółdzielni Rolniczych, Kraków, Reformacka 3.
4. Związek Spółdzielni Polskich, Warszawa, Jasna 8.
5. Powszechny Związek na własnej pomocy opartych galicyjskich stowarzyszeń zarobk. i gospod. (żydowsk.) Lwów, Sykstuska 31.
6. Ruski Związek Rewiz., Lwów, Ormiańska 3.
7. Związek Spółdzielni Zarobkowych i Gospodarczych, Poznań, Aleje Marcinkowskiego 26.
8. Związek Rewizyjny Spółdzielni Rolniczo-Handlowych, Lwów, Kopernika 20.
9. Związek polsko-śląskich spółdzielni Raiffeisenowskich, Katowice ul. Jana 10.
10. Związek Rewizyjny Spółdzielni Kółek Rolniczych, Kraków, Wiślna 8 i we Lwowie.
11. Związek Rewizyjny Polskich Spółdzielni Rolniczych, Warszawa, Kopernika 30.
12. Małopolski Związek Spółdzielczy, Lwów, Akademicka 4.
13. Związek Spółek niemieckich w Polsce, Łódź Al. Kościuszki 45/47.
14. Związek Spółdzielni niemieckich w Polsce Poznań, Wjazdowa 3.
15. Związek Spółdzielni Rolniczych na Wielkopolskę (niem.), Poznań, Zwierzyniecka 13.
16. Związek Rewizyjny Żydowskich Towarzystw Spółdzielczych, Warszawa, ul. Elekoralna 19.
17. Związek Spółdz. Rolniczych w Księstwie Cieszyńskim.
18. Związek Spółdz. Wiejskich Pomorza (niem.) Tczew, Kościuszki 14.

b) mieszane.

1. Związek Spółdzielni Budowlanych, Warszawa, Próżna 3.
2. Związek Niemiecki Spółdz. Roln. w Małopolsce, Lwów, Piekarska 59 A.
3. Spółdzielczy Związek Kredytowy Ewangelickich Spółdzielni, Warszawa, Kredytowa 2.

c) wyłącznie gospodarcze.

1. Centrala Spółdz. Stowarz. Rolniczo-Handlowych, Warszawa, ul. Mazowiecka 9.
2. Centrala Stowarzyszeń Roln. - Handlowych, Wilno, ul. Mickiewicza 25.
3. Centralna Kasa Spółek Rolniczych, Warszawa, ul. Kopernika 30, Lwów, Mickiewicza 3, Kraków, św. Anny 1.
4. Małopolski Związek Mleczarski, Kraków, pl. Jabłonowskiego 19, Lwów, Mickiewicza 26.
5. Spółdzielczy Związek Jajczarski, Lwów, Kopernika 20.
6. Syndykat Rolniczy, Kraków.
7. Spółdzielczy Związek Spółdzielni wikliniarskich „Łozina” we Lwowie.
8. Związek Spółdzielni Mleczarskich i Jajczarskich, Warszawa, Hoża 51.
9. Związek Spółdzielni jajczarskich „Jajo”, Kraków, Wolska 36.

Prasa spółdzielcza polska.

1. „Rzeczpospolita Spółdzielcza” — miesięcznik — wydaw. Związku Spółdzielni Spożywców Rzeczypospolitej Polskiej, Warszawa ul. Nowogrodzka 21.
2. „Społem” — dwutygodnik — organ Związku Spółdzielni Spożywców Rzeczypospolitej Polskiej, Warszawa, ul. Nowogrodzka 21.
Specjalne wydanie „Społem” jako Wojskowy Przegląd Spółdzielczy — Komitet Redakcyjny — Warszawa, ul. Nalewki 2a.
3. „Spółnota” — tygodnik ilustrowany, pismo spożywców — wyd. Związku Spółdzielni Spożywców Rzeczypospolitej Polskiej, Warszawa, ul. Nowogrodzka 21.
4. „Głos Spożywców” — miesięcznik — Organ Związku Spółdzielni Zarobkowych i Gospodarczych, Poznań, plac Wolności 18.
5. „Jedność” — dwutygodnik organ Stowarzyszenia Spółdzielczego „Jedność” Częstochowa, ul. Stradomska 6.

6. „Spółdzielca Lubelski”—dwutygodnik, organ Wydziału Społeczno-Wychowawczego Lubelskiej Spółdzielni Spożywców — Lublin, Zamojska 10.

7. „Ruch Spółdzielczy”—dwutyg.—organ Związku Rewiz. Żydowskich Tow. Spółdzielczych — Warszawa, ul. Elektoralna 19.

8. „Czasopismo Spółdzielni Rolniczych”—tygodnik — organ Zjednoczenia Związku Spółdzielni Rolniczych — Warszawa, ul. Mazowiecka 9.

9. „Pracownik Spółdzielczy”—miesięcznik organ Zw. Pracowników Spółdzielczych Rzp.P. — Warszawa, ul. Nowogrodzka 21.

Prasa spółdzielcza zagraniczna.

Anglia i Szkocja.

„Cooperative News” — tygodnik. Manchester Long Millgate.

„Scottish Co-operator”—tygodn. 71 King Street, Tradeston, Glasgow.

„The Producer”—miesięcznik. 118, Corporativa Street. Manchester.

„Millgate Monthly” — miesięcznik ilustrowany, Manchester, Long Millgate.

„Our Circle”—miesięcznik dla młodzieży. Manchester, Long Millgate.

„Co-operative Educator”—kwartalnik. Manchester, Holgoake House, Hanover Street.

„The New Dawn”—dwutygodnik. Oakley, Wilm-sow Road, Fallowfield, Manchester.

„International Co-operative Bulletin”—miesięcznik, Londyn S. W. 1, 4 Great Smith Street.

„The Wheatsheaf”—miesięcznik — 118 Corporation Street, Manchester.

„Coparhnership”—miesięcznik. Londyn, W. C., 6, Bloomsbury Sguare.

„The People's Year Book. 118 — Corporation Street, Manchester.

„Co-operative Official”—miesięcznik, Manchester, Holyoake House, Hanover Street.

„The Shop. Assistant” — tygodnik. 10, Felter Lane, Londyn E. C. 4.

Argentyna.

„La Coopération libre” — miesięcznik. Calle Martin Garcia 465 — Buenos Ayres.

Australia.

The Co-operative News. Miesięcznik. Daking House, Rawson Place, Sydney, N. S. W.

Austrja.

„Der Freie Genossenschafter” — dwutygodnik. Wiedeń II, Praterstr. 8.

„Die Genossenschaft.” — dwutygodnik. Wiedeń VII — Lindengasse 5.

Belgia.

„La Coopération Belge” — dwutygodnik. — Bruksela, 4—5, Pl. de la Justice.

Czecho-Słowacja.

„Družstevník” — dwutygodnik — i „Nas Rozvoj” — miesięcznik. Praga II, Myslikowa ul. 15.

„Konsumgenossenschaft” — dwutygodnik i „Konsumgenossenschaftliches Familienblatt” — miesięcznik — Fügnerowo nam. 4. Praga.

Danja.

„Andelsbladet” — tygodnik. Aarhus, Christiansgade 24.

Estonja.

„Uhistegelised Uudiset” — Tallin, Suur Karja tän 19.

Finlandja.

„Ihteishyva” — tygodnik, Helsingfors. Vilhonkatu 7.

„Samarbete” — tygodnik, Vilhemsgatan, Helsingfors.

„Kuluttajain Lehti” — tygodnik. Kirkkokatu 14. Helsingfors.

„Pellervo” — organ T-wa „Pellervo”. Helsingfors.

„Osnuskauppaletti”-Vilhonkatu 7, Helsingfors.

„Konsumentbladet” — miesięcznik, Kyrkogatan 14. Helsingfors.

Francja.

„L'Action Coopérative”—tygodnik. Paryż III, 85 rue Charlot.

„L'Emancipation”—miesięcznik—Nîmes, 10, rue Emile Jamais.

„L'Association, Ouvrière”—wychodzi dekadami. Paryż, 44 rue du Renard.

„Revue des Etudes Coopératives”—kwartalnik naukowy, 102—Avenue du Roule, Neuilly, Seine.

Hiszpanja.

„Acción Cooperatista”—dwutygodnik. Barcelona, Calle dela Aurora 11 bis.

„Cooperatismo”—miesięcznik. Bilbao, Plaza del Mercado del Ensanche 3.

„Boletín de la Cooperativa de Funcionarios de Madrid”—miesięcznik. Mariana Pineda 10.

Holandja.

„Het Coöperatieve Nieuws”—dwutygodnik. 1^c Swedinkstraat 29 — Haga.

„De Verbruiker” — miesięcznik 1^c Swedinckstraat 29 — Haga.

„Medeelingen”—dwumiesięcznik. Utrecht, Jansveld 25.

„Algemeene Nederlandsche Zuivelbond”—tygodnik. Haga — Hugo de Grootstraat 13.

Indje.

„Bengal, Behar and Orissa Co-operative Journal”—6, Dacre's Lane, Kalkuta.

„Bombay Co-operative News” — miesięcznik —
Sardar Buildings, Apollo Street, Bombay.

„Co-operative” — Patna.

„The Madras Bulletin of Co-operation” — mie-
sięcznik Royapettah, Madras.

„Bombay Co-operative Quarterly” — Bombay.

Irlandja.

„The Irish Economist” — kwartalnik. Dublin,
Plunkett House.

„The Irish Homestead” — tygodnik, — Dublin, 34,
Lower Abbey Street.

„The I. A. W. S. Bulletin” — miesięcznik — 151.
Thomas Street. Dublin.

Islandja.

„Timarit islenskra samvinnufelage” — kwartal-
nik. Reykjavik.

Japonja.

„Sangyo—Kumiai” (Kooperacja) — miesięcznik—
Tokio.

Kanada.

„Canadian Cooperation” — miesięcznik. Brant-
fort, Ontario 215. Nelson Street.

„Le Bulletin des Agriculteurs” — miesięcznik 63.
Rue William, Montreal.

Litwa.

„Talka”, Kowno, Laisves Aleja 62.

Łotwa.

„Kopdarbiba”, Dzirnawu cēla 68, Ryga.

Niemcy.

„Konsumgenossenschaftliche Rundschau” — ty-

godnik i „Konsumgenossenschaftliches Volksblatt” — dwutygodnik. Hamburg, Beim Strohhaue, 38.

„Blätter für Genossenschaftswesen” — tygodnik, Berlin.

„Landwirtschaftliches Genossenschaftsblatt” — dwutygodnik. Berlin.

„Deutsche Landwirtschaftliche Genossenschaftspresse”, tygodnik, Berlin.

„Der Genossenschafter” — Stuttgart, Königsstrasse 33.

„Gempcheinwirthaft” — miesięcznik, Oststrasse 82 Greciz i V.

„Deutsches Genossenschaftsblatt. Berlin.

Norwegja.

„Kooperatören” — miesięcznik. Christianja, Kirkegaten 4.

Nowa Zelandja.

„The New-Zeeland Co-operator” — miesięcznik. Ghuznee Street—Wellington.

Portugalja.

„A Acção Cooperativa” — miesięcznik. Lizbona, Rau Alves Correa, 32.

Rumunja.

„Furnica” — miesięcznik — Kiszyniów, Mogilewska 25.

Serbja.

„Srpski Zadrugar” — miesięcznik — organ Związku serbskich spółdzielni rolniczych. Serajewo, ul. Fiukowicza 9 a.

Stany Zjednoczone Ameryki Północnej.

„Co operation” — New-York City — 167. West. 12-th-Street.

„North West Co-operative News”—dwutygodnik.
Seattle

„National Co-operative News”—tygodnik, Chicago Ill, 342, River Street.

„American Co-operator”—miesięcznik. Llano
Leesville, Louisiana.

„National Equity News”—tygodnik, Madison
Wisconsin.

„The United Consumer”—tygodnik—1752 State
Street, East, St. Louis 1 11.

Szwajcaria.

„Schweiz Konsum-Verein”—tygodnik. Bazylea
Thiersteinallee 14.

„Gennossenschaftliches Volksblatt”. „La Coopération” i „La Cooperazione”—tygodnik. Bazylea.
Thiersteinallee 14.

„Samenkörner”—miesięcznik. Bazylea. Thiersteinallee 14.

„Le Coopérateur Suisse”—tygodnik. Bazylea
58. Tellstrasse.

„Genossenschaftsblatt Concordia”—dwutygodnik.
Zurych.

„Genosenschafter”. Winterthur.

Szwecja.

„Kooperatören”—dwutygodnik Sztokholm Sö,
Statsgarden 12.

„Konsumentbladet”—tygodnik. Sztokholm Sö,
Statsgarden 12.

Ukraina.

„Ukraińska Kooperacja”—miesięcznik. Charków.

„Kooperatiwnyj Biulleten' Wukopspilki”—tygodnik. Charków.

Węgry.

„Hangya”—tygodnik, Budapeszt.

„Szövetkereti Ertesito”—tygodnik, Budapeszt.

Włochy.

„La Cooperazione Italiana” — tygodnik. Medjolan, Via Pace 10.

„L'Idée Cooperativa” — Medjolan — Via Meravigli 9.

„La Rivista della Cooperazione” — miesięcznik. Medjolan, Via S. Radegonda 11.

„Cooperazione Popolare” — tygodnik, Rzym, Casella Postala 430.

„Rassegna mensile della cooperazione”, — miesięcznik. Rzym, Panetteria 5.

„Bolletino delli Cooperative Operaie di Trieste” — Tryest.

„Il Lavoro Co-operativo” — tygodnik. — Rzym via del Fritone.

Związek Socj. Sow. Republik.

„Sojuz Potriebitielej” — miesięcznik — Moskwa — B. Czerkaski Pereulok 17.

„Kooperatiwnoje Dielo” — dziennik — Moskwa — B. Czerkaski Pereulok 17.

Organizacje spółdzielcze zagranicą.

Międzynarodowy Związek Spółdzielczy (Alliance Coopérative Internationale — International Cooperative Alliance). Zał. 1895. Londyn S. W. I. 4. Great Smith Street, Westminster. Sekretarz H. J. May.

Anglja i Szkocja.

Unja Spółdzielcza. (The Co-operative Union, Ltd.). Zał. 1869. Manchester, Holyoake House, Hanover Street.

Hurtownia Spółdzielcza. (Co-operative Wholesale Society. Limited). Zał. 1864. Manchester, Balloon Street.

Szkocka Hurtownia Spółdzielcza. (Scottish Cooperative Wholesale Society, Limited). Zał. 1858. Glasgow, 95, Morrisson Street.

Unja Spółdzielcza — Co-operative Union, Holyoake House Hanover Street, Manchester.

Liga Kooperatystów — Mens Co-operative guild Manchester.

Liga Kooperatystek — 29 Winchester Road, Hampstead, Londyn, N. W. 3.

Szkocka Liga Kooperatystek. 71, King Street, Tradeston Glasgow.

Związek Organizacji Rolniczych. Westminster. Londyn. S. W. 1, 40 Broadway.

Szkocka Liga Kooperatystów. 13, Ivanhoe Crescent, Wishaw.

Szkocki Związek Organ. Rolnicz.—Edinburg. 5, St. Andrew's Square.

Spółdzielcze Towarzystwo Wydawnicze. (National Co-operative Publishing Society, Limited), Manchester 22, Long Millgate.

Federacja Spółdzielczo-Wytwórczych Stowarzyszeń. (Co-operative Productive Federation, Limited) Leicester, Horsefair Street.

Spółdzielcze Towarzystwo Ubezpieczeń. (Co-operative Insurance Society Limited) Manchester, 109, Corporation Street.

Argentyna.

Hurtownia Spółdzielcza. (Cooperativa al por Mayor) Buenos Ayres.

Armenja.

Związek Armeński Stow. Spółdz. (Hai-Coop) Erywań.

Austria.

Centralny Związek Austrjackich Stowarzyszeń Spożywców. (Zentralverband deutsch—österreichischer Konsumvereine). Zał. 1904 Wiedeń, Praterstrasse 8.

Hurtownia Austrijackich Stow. Spoż. (Grosseinkaufsgesellschaft Oesterreichischer Konsumvereine). Zał. 1904. Wiedeń, Praterstrasse 8.

Ogólny Związek na samopomocy opartych Stow. Zarobkowych i Gospodarczych. (Allgemeiner Verband der auf Selbsthilfe beruhenden Erwebs und Wirtschaftsgenossenschaften). Wiedeń, Lindengasse 5.

Liga Kooperatystek. (Genossenschaftlicher Frauenbund). Wiedeń, Praterstrasse 8.

Australia.

Unja Spółdzielcza Australijska. (Australian Cooperative Union), Daking House, Rawson Place, Sydney, N. S. W.

Hurtownia Spółdzielcza Nowej Południowej Waliji. (New South Wales Wholesale Society, Ltd.), Wickham, Newcastle N. S. W.

Południowo-Australijska Unja Spółdzielcza. (South Australian Co-operative Union). Box 77, Port Adelaide — Pol. Australia.

Federacja Spółdzielcza Zachodniej Australji. (Co-operative Federation of Western Australia). Western Farmers, Buildings Wellington Street, Perth Zach. Australia.

Azerbejdżan.

„Azsojuz” — (Związek Azerbejdżańskich Kooperatyw) w Baku.

Belgja.

Federacja Belgijskich Stow. Spółdz. (Fédération des Sociétés Coopératives belges) Hurtownia Spółdzielcza. Zał. 1901. Antwerpja, 48, rue du Rupel.

Biuro Spółdzielcze. (Office Coopératif belge). Propaganda i kierownictwo ideowe. Bruksela, Place de la Justice 4/5.

Liga Kooperatystek. (Ligue des coopérateices, Bruksela, Place de la Justice 4/5.

Bułgarja.

Centr. Spółdzielcza „Napred”. Sofja, ul. Veslec.

Spółdz. Robotn. „Oswoboźdzenie” — Sofja.

Spółdz. Spoż. „Bracki Trud” — Sofja.

Czecho-Słowacja.

Centralny Związek Czesko-Słowackich Stow. Spółdz. w Pradze. (Ústřední Svaz česko-slovanských družstev v Praze). Zał. 1907. Praga. Myšlikova 15.

Hurtownia Stow. Spoż. (Velkonàkupni Spolecnost konsumnich družstev v Praze). Zał. 1909. Praga. Palackeho 63.

Związek Niemieckich Stow. Gospodarczych. (Verband deutscher Wirtschaftgenossenschaften) Praga, Havlíckovo nám 32.

Hurtownia Niemieckich Stow. Gospodarczych. (Grosseinkaufsgesellschaft deutscher Wirtschaftgenossenschaften). Praga, Fügnerplatz 4.

Danja.

Hurtownia Duńskich Stow. Spoż. (Fallesforeningen for Danmarks Brugsforeninger). Zał. 1896. Kopenhaga, Njalsgade 15.

Centralna Izba Spółdzielcza. (Andelsudvalget) Aarhus, Christiansgade 24.

Skandynawska Hurtownia Spółdzielcza. (Nordisk Andelsforbund). Centralna hurtownia stow. duńskich, szwedzkich i norweskich). Kopengaga 15. Njalsgade.

Estonja.

Estoński Związek Spółdzielczy. (Eesti Ühistegeline Liit). Tallin Suur Roosikransi tän 15.

Estońska Hurtownia Spółdzielcza. (Eesti Tarvitajateühisuste Keskühisus). Tallin, Viruvärava puistee 15. Zał. 1917 r.

Estoński Bank Spółdzielczy — Suur Rosikrantsi 15. Zał. 1920 r. — Tallin.

Finlandja.

Ogólnokrajowy Związek Spółdzielczy. (Vlejen Osuuskkauppojen Liitto). Helsingfors. Zał. 1908.

Hurtownia Ogólno-Krajowego Związku Spółdzielczego. (Suomen Osuuskkauppojen Keskusosuskunta). Zał. 1904 r. Helsingfors.

Stow. „Pellervo Seura”. Propaganda. Zał. 1901 r. Helsingfors, Esplandelgatan 2.

Centralny Związek Stow. Spoż. (Kulutusu-suuskuntien Keskusliitto). Zał. w 1916 r. Helsingfors, Kirkkohatu 14.

Hurtownia Spółdzielcza Centralnego Związku. (Suomen Osuustukkukauppa). Zał. w 1917 r. Helsingfors, Vironkatu 5.

Francja.

Federacja Narodowa Stow. Spoż. (Fédération Nationale des Coopératives de Consommation). Zał. 1912 r. Paryż 3, 85, rue Charlot.

Hurtownia Spółdz. Stow. Francuskich. (Magasin de Gros des Coopératives de France). Zał. 1913 r. Paryż 29, Boulevard Bourdon.

Izba Porad Robotniczych Stow. Wytwórczych. (Chambre Consultative des Associations Ouvrières de Production). Paryż, 44, rue du Renard.

Bank Kooperatyw Francuskich. (Banque des Coopératives de France). Paryż, 29, Boulevard Bourdon.

Federacja Francuska Kooperatyw. (Fédération Française des Coopératives). 31, rue de Bellechasse, Paris.

Federacja Stowarzyszeń Wzajemnej Pomocy i Kooperatyw Rolnych. (Fédération de la Mutualité et de la Coopération agricole), Paris.

Gruzja.

Centralny Związek Spółdzielczy Republiki Gruzjińskiej. „Tsekavshiri” Tyflis, ul. Kooperacji 15.

Hiszpanja.

Federacja Narodowa Kooperatyw w Hiszpanji. (Federation Nacional de Cooperatives de Espana) Calle de la Aurora 11 bis. Barcelona.

Federacja Okręgowa Stow. Spółdz. Katalońskich. (Federacion Regional de Cooperativas de Cataluña). Zał. 1900 r. Barcelona: Calle de la Aurora 11 bis.

Związek Kooperatyw Hiszpanji Północnej

(Union de Cooperativas del Norte de Espana). Bilbao. Plaza del Mercade.

Federacja Kooperatyw Ludowych. (Federacion de los Cooperativas Integrales y Populares). Madryt.

Holandja.

Holenderski Związek Spółdzielczy. (Centrale Bond von Nederlandsche Verbruiks Coöperaties). Zał. 1889 r. Haga 1-e Sweelinckstrat 29.

Hurtownia Spółdzielcza. (Coöperatieve Groothandelsvereniging „De Handelskamer”). Zał. 1890. Rotterdam, Rulgeplaatweg 29.

Holenderski Związek Spółdzielczy Kobiet. (Nederlandsche Coöperatieve Vrouwenbond). Sekretarka Mej. Marg. Mejboom, Vesterbro, Rijswijk.

Indje.

Bengalskie Tow. Organ. Spółdz. (Bengal Co-operative Organisation Society) 6, Dacre's Lane, Kalkuta.

Bombajski Centralny Instytut Spółdzielczy. (Bombay Central Co-operative Institute). Apollo Street Bombay.

Prowincjonalny Związek Spółdz. w Madras. (Madras Prowincjal Co-operative Union). Rayopettah—Madras.

Irlandja.

Irlandzka Roln. Hurtownia Spółdz. (The Irish Agricultural Wholesale Society Ltd.). 151, Thomas Street. Dublin.

Irlandzka Liga Kooperatystek. 16 Reid Street. Belfast.

Irlandzki Związek Organizacji Roln. (Irish Agricultural Organisation Society Ltd.). The Plunkett House. Dublin.

Japonja.

Centralny Związek Stow. Spoż. i innych

Stow. Spółdz. (Sangyo-Kumiai Chuokai). Zał. 1903
Tokio, 21 Agebacho Ushigome.

Kanada.

Związek Spółdzielczy Kanadyjski. (Cooperative Union of Canada). 215, Nelson Street, Brantford, Ontario.

Litwa.

Związek Spółdzielczych Stowarzyszeń Litwy. (Lietuvos Kooperacijos Bėndroviu Sajunga). Laisves Aleja 62, Kowno.

Litewski Bank Spółdzielczy. (Lietuvos Kooperacijos Bankas). Laisves Aleja 32, Kowno.

Łotwa.

Centralny Związek Łotewskich Spółdzielni. (Centrālā Saveenība „Kosums”). Dzirnau eelā 68, Riga.

Łotewski Bank Spółdzielczy i Komunalny (Latvia's Tautas Banka). Terbataseelā 1/3, Riga.

Związek Robotniczych Stowarzyszeń Spółdzielczych. (Latvijas Strādnieku Kooperatīvu Saveenība). Nevos eelā 3/5, Riga.

Niemcy.

Centralny Związek Niemieckich Stow. Spoż. (Zentralverband deutscher Konsumvereine). Zał. 1903
Hamburg, Beim Strohhause 38.

Hurtownia Niemieckich Stow. Spoż. (Grosseinkaufsgesellschaft deutscher Konsumvereine). Zał. 1892. Hamburg-Besenbindehof 52.

Ogólny Związek na samopomocy opartych Stowarzyszeń Zarobkowych i Gospodarczych. (Allgemeiner Verband der auf Selbsthilfe beruhenden Erwerbs und Wirtschaftsgenossenschaften). Zał. 1864. (Schultze z. Delitsch). Berlin, Charlottenburg, Berlinerstrasse 102.

Związek Stowarzyszeń Rolniczych Rzeszy Niemieckiej. (Reichsverband der deutschen landwirtschaftlichen Genossenschaften). Zał. 1883. Berlin, Bernburgerstrasse 21.

Powszechny Związek Niemiecki Stowarzyszeń Wiejskich. (Generalverband ländlicher Genossenschaften für Deutschland). Zał. 1887. (Raiffeisen). Berlin, Dorotheenstrasse 11.

Główny Związek Niemieckich Stow. Rzemieślniczych. (Hauptverband deutscher gewerblichen Genossenschaften). Zał. 1901. Berlin.

Niemieckie Tow. Miast Ogrodów. (Deutsche Gartenstadtgesellschaft). Berlin, Schlachtensee.

Związek Stowarzyszeń Spożywców Rzeszy Niemieckiej. (Reichsverband deutscher Konsumvereine). Düsseldorf-Reisholz. Koppel str. 149.

Norwegja.

Norweski Związek i Hurtownia Spółdzielcza. (Norges Cooperative Landsforening). Zał. 1905. Oslo 4 Kirkegaten.

Norweska Liga Kooperatystek (Norges Kooperative Kvindeforbund) Frydenluandsgate 1—Oslo.

Nowa Zelandja.

Związki i Hurtownia Spółdzielcza (The Co-operative Union and Wholesale Society of New Zealand) L. t. d. Ghuznee Street, Wellington.

Południowa Afryka.

Południowo-Afrykańska Federacja Rozwoju Spółdzielczego — (South African Industrial Federation of Co-operative Development Co) 14—17 Goldreich Buildings, Joubert Street, Johannesburg.

Rumunja.

Centrala wiejskich Banków Ludowych (Centrala Bancilor populare). Bukareszt, Str. Brezoianu 17.

Dyrekcja miejskich stowarzyszeń spółdzielczych. (Directia Cooperatiei Oraseneste 238 Bukareszt, Calea Victoriei 238.

Centrala wiejskich spółdzielni zakupu i zbytu. (Centrala Coopertivelor Satesti di Productie si Consums). Bukareszt, Brezoiu 17.

Serbja.

Powszechny Związek Serbskich Stow. Spółdz. (Główni zadružni savez Kral. Srba, Hvrta Štorenca) Zał. 1895. Belgrad, Ressarska 15.

Stany Zjednoczone Am. Półn

Liga Spółdzielcza St. Zjedn. Am. Półn. — (Co-operative League U. S. A.) 167, West 12 th Street New York.

Hurtownia Spółdz. Stanów Środkowych (Central States Co-operative Wholesale Society) 203, Converse Avenue, East St. Louis, Il.

Centralna Giełda Spółdzielcza. (Co-operative Central Exchange) Winter Street, Superior Wisconsin.

Wszechamerykańska Komisja Spółdzielcza (All—American Co-operative Commission) Engineers Building, 806, Cleveland, Ohio.

Szwajcarja.

Związek Szwajcarskich Stow. Spoż. (Verband Schweizerischer Konsumvereine). Zał. 1890. Thiersteineralle 14.

Związek Wschodnich Szwajcarskich Stowarzyszeń Rolniczych. (Verband Ostschweizerischer landwirtschaftlicher Genossenschaften). Zał. 1886. Winterthur.

Związek Stow. „Concordia”. (Verband der

Genossenschaften „Konkordia“). Zurych, Ausstellungsstrasse 21.

Liga Kooperatystek Szwajcarskich (Konsumgenossenschaftlicher Fruenbund der Schweiz.

Szwecja.

Związek Spółdzielczy Szwedzki. (Kooperativa Forbundet Swerge). Zał. 1899. Sztokholm, Stads-garden 12.

Liga Kooperatystek (Kooperativa Kvinnogillesförbundet) Stadsgaden 12. Stockholm.

Ukraina.

Wszechukraiński Bank Spółdzielczy (Ukrainbank) Charków — Tewelewskaja pl.

Wszechukraiński Spółdzielczy Związek „Wypokspilka” Charków — Tewelewskaja pl.

Węgry.

Węgierski Związek i Hurtownia Spółdz. „Hangya”. („Hangya” a Magyar Gazdszö vetség Foggyasztási és Ertekesítő Szövetkezete) Zał. 1898. Budapeszt, Közraktarutca 34.

Węgierski Związek Spółdzielczy (Magyarországi Szövetkezetek Szövetsége). Budapeszt, Ullői-ut 25.

Centralny Związek robotniczych stowarzyszeń spółdzielczych. (Altalanos Munkaszövetkezetek Országos Központi Szövetkezeti) Budapeszt, Rákoczy ut. 42.

Centralny Instytut Spółdzielni Kredytowych (Országos Központi Hitelszövetkezet — Nadora — utea 22 Budapeszt.

Włochy.

Liga Narogowa Koperatyw (Lega Nazionale delle Cooperative) zał 1866. Medjolan, Via Pace 10.
Federacja Włoska Stowarzyszeń Rolniczych

(Federazione Italiana del consorzi Agrari). Piacenza, via Mazzini 4.

Konfederacja Spółdzielcza Włoska (Confederazione Cooperative Italiana, Rzym. Cosella Postale 430 Rome.

Spółdzielczy Narodowy Instytut (Istituto Nazionale di Credito per la Cooperazione Piazza Barberini 52 — Rzym.

Syndykat Włoski Kooperatyw (Sindacato Italiano delle Cooperative) 31. via del Tritone 46. Rzym.

Związek Sowieckich Socjalistycznych Republik.

Wszechrosyjski Centralny Związek Stow. Spoż. (Wsierosyjskij Centralnyj Sojuz Potriebitielnych Obszczestw) Centrosojuz Moskwa, Bolszoj Czerkaskij pierieulok 15.

Wszechrosyjski Związek Spółdzielni Rolniczych (Silskosojuz) Moskwa.

Wszechrosyjski Bank Spółdzielczy, („Vseko-bank“) Moskwa, Iljinka 3.

Wszechrosyjski Związek Kooperatyw Wytwórczych („Vsekopromsojuz) Moskwa.

Wszechrosyjski Związek Kooperatyw Leśnych. „Wsekoles“ Moskwa.

Instytucje kulturalno-oświatowe.

1. Biuro Pracy Społecznej. Warszawa, Kopernika 30.

2. Towarzystwo Ekonomistów Statystyków, Warszawa, ul. Jasna 19.

3. Centralne Biuro Kursów dla Dorosłych. Warszawa, Krucza 21.

4. Instytut Oświaty i Kultury im. Staszića, Warszawa, Wspólna 23.

5. Instytut Społeczny. Warszawa, Senatorska 11.

6. Komisja Domów Ludowych. Warszawa, Kopernika 30.

7. Kasa pomocy dla osób pracujących na polu naukowym im. J. Mianowskiego. Warszawa, Nowy Świat 72.

8. Komisja kulturalno - oświatowa Zrzeszenia Samorządów Pow. Warszawa, Tamka 1.

9. Komisja kult.-ośw. Sejmików Powiatowych Warszawa.

10. Komisja Kursów dla Dorosłych. Lwów Plac św. Ducha 3.

11 Komisja oświatowa Związku Miast Polskich. Warszawa, Miodowa 7.

12. Macierz Szkolna. Cieszyn.

13. Małopolski Związek Młodzieży Wiejskiej przy Małop. T-wie Roln. Kraków, pl. Szymańskiego 8.

14. „Nasz Dom”. Pruszków, ul. Cedrowa. Zarząd ul. Kredytowa 3.

15. Polska Macierz Szkolna ziem wschodnich. Wilno, Benedyktyńska 2—3.

16. Polska Macierz Szkolna. Warszawa, Krakowskie Przedmieście 7.

17. Skarb Pracy Kulturalno-Oświatowej Warszawa, ul. Wspólna 23.

18. Polskie Towarzystwo Krajoznawcze. Warszawa, Karowa 31.

19. Robotniczy Wydział wychowania dziecka i opieki nad niem. Warszawa, Warecka 7.

20. Sekcja Oświatowa Centraln. Tow. Kółek Roln. Warszawa, Kopernika 30.

21. Stowarzyszenie Teatru Ludowego. Wilno, Zawalna 8.

22. Straż Kresowa. Warszawa, Nowy-Świat 21.

23. Tow. Bibliotek publ. Koszykowa 26

24. Towarzystwo bibliotek powszechnych w Warszawie, Mokotowska 11 m. 2.

25. Towarzystwo Czytelń m. Warszawy, Koszykowa 18.

26. Towarzystwo Czytelń Ludowych. Poznań, Plac Wolności 18.

27. Towarzystwo opieki kulturalnej nad polakami zamieszkałymi zagranicą. Warszawa, Senatorska 8.

28. Towarzystwo Szkoły Ludowej. Kraków, Św. Anny 5, Lwów, Fredry 5.

29. Towarzystwo Naukowe Warszawskie. Warszawa, ul. Śniadeckich 8.

30. Towarzystwo Uniwersytetu Robotniczego. Warszawa, Warecka 7.
31. Uniwersytet Ludowy. Dalki pod Gnieznem.
32. Uniwersytet Ludowy. Kraków, Plac Szczepański 7.
33. Uniwersytet Ludowy, Lwów, Bourlarda.
34. Uniwersytet Ludowy Polsk Mac. Szkolnej. Warszawa, Traugutta 1.
35. Wydział kulturalno-oświatowy Związku Zawodowego pracowników kolejowych Rzeczypospolitej Polsk., Warszawa, Długa 19.
36. Zjednoczenie wolnego harcerstwa, ul. Bracka 17.
37. Zjednoczenie Bibliotek Związkowych w Warszawie.
38. Związek bibliotekarzy polskich. Warszawa, ul. Tamka 1.
39. Związek harcerstwa polskiego, Warszawa, Al. Ujazdowska 37 m. 12.
40. Związek Młodzieży Wiejskiej. Warszawa, ul. Tamka 1.
41. Związek teatrów i chórów włościańskich. Lwów, Chmielowskiego 10.
42. Związek teatrów Ludowych. Warszawa, Kopernika 30.

Muzea i wystawy.

Wystawa Obr. T-wa Zach. Sztuk Pięknych, pl. Małachowskiego 2 (10—3).

Muzeum Narodowe, Podwale 15 (wtorki, czwartki i niedziele, 11—3).

Muzeum Wojskowe, Podwale 15 (wtorki, środy, czwartki, piątki, soboty i niedziele; 11—5).

Salon Sztuki Kulikowskiego, Kr.-Przedmieście 7 (10—4).

Galerja Obrazów Muzeum Sztuk Pięknych, Wierzbowa 11 (wt., czw., niedz., 11—3).

Salon Artystyczny Rychlinga, Kieytowa 5, (11—6).

Gabinet Zoologiczny, Kr.-Przedm. 26 (czwartki i niedz. 11—3).

Muzeum Przemysłu i Rolnictwa, Kr.-Przedm. 66
(wt., śr., czw., piątki, sob. i niedz., 10—3).

Tow. Krajoznaw., Karowa 31 (10—2 i 5—8).

Towarz. Opieki nad Zabytkami Przeszłości, Stare Miasto 42 (9—12 i 2—7).

Zbiory Tow. Miłośników Historji, Stare-Miasto 32 (dla historyków 8—3).

Wystawa Starożytności, Krak.-Przedm. 30 (10—3).

Muzeum Pedagogiczne, Jezuicka 4 (9—5).

Teatry stołeczne.

Dyrekcja gener. teatrów miejskich, Senatorska 23.

Kasa zamawiań teatrów miejskich (Wielk., Rozm., im. Bogusł., Narodywy), sprzed. bilety na 3 dni na-przód, pl. Teatralny, gm. teatru Wielkiego.

Centralna kasa teatr.-koncertowa, Nowy-Świat 65.
Wielki (opera i balet), pl. Teatralny.

Im. Bogusławskiego (popularny), Długa 25 (Hypoteczna 8).

Narodowy (dramat i komedja), pl. Teatralny.

Polski (dramat i komedja) Słowackiego 2.

Letni (komedja), Ogród Saski.

Mały (komedja), Moniuszki 5.

Nowości (operetka), Bielańska 5.

Teatr Odrodzony (ludowy), Praga, Zygmunt. 3.

Dramatyczny (ludowy), Śniadeckich 5.

Centralny (żydowski), Leszno 1.

Qui pro quo (varieté), Senatorska 29.

Filharmonja, Moniuszki 5.

Cyrk, Ordynacka 1.

Perskie Oko Nowy-Świat 61.

Centralne Instytucje zawodowe robotnicze.

1. Związek Stowarzyszeń Zawodowych w Polsce
(Komisja Centralna Związków Zawodowych) Warsza-wa, ul. Warecka 7.

2. Rada Krajowa Związków Zawodowych. (Wydział Żydowski Kom. Centr. Zw. Zaw.) Warszawa ul. Dzielna 33 m. 3.

3. Chrześcijańskie Zjednoczenie Zawodowe. Rzeczyp. Polsk., Warszawa, Rymarska 5.

4. Rada Okręgowa Warszawska Zjednoczenia Zawodowego Polskiego, Warszawa — Elektoralna 21.

Szkoły wyższe w Warszawie.

Instytut Pedagogiczny, pl. Trzech Krzyży 8.

Instytut Weterynaryjny, Grochowska 71.

Państwowy Instytut Dentystyczny, Marszałkowska 15.

Państwowy Instytut Geolog., N.-Świat 72.

Politechnika, Polna 3.

Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego, Miódowa 17.

Szkoła Nauk Politycznych, Senatorska 11.

Szkoła Sztuk Pięknych, Wybrzeże Kościuszkowskie 37.

Uniwersytet, Kr.-Przedmieście 6.

Wolna Wszechnica Polska, Śniadeckich 8.

Wyższa Szkoła Handlowa im. Zielińskiego, Koszykowa 9.

Wyższa Szkoła Muzyczna im. Chopina przy Warszawskim T-wie Muzycznym. Filharmonja, Jasna 5

Szkoły wyższe w Polsce.

Gdańsk — Politechnika Gdańska.

Kraków — Akademia Górnicza,

„ Akademia Sztuk Pięknych,

„ Uniwersytet Jagielloński,

Lwów — Akadem. Medycyny Weterynaryjnej,

„ Politechnika Lwowska,

„ Szkoła dla Handlu Zagranicznego.

„ Uniwersytet Jana Kazimierza,

Lublin — Uniwersytet.

Poznań — Uniwersytet.

Wilno — Uniwersytet Stefana Batoiego.

Urzędy centralne.

Prezydent Rzeczypospolitej — Pałac Belwederski.

Sejm i Senat. — Wiejska 4, 6, 8.

Prezydium Rady Ministrów — Pałac Namiestnikowski — Krakowskie Przedmieście 46/48 *Departamenty*: 1) polityczny, 2) prezydjalny, 3) legistatyczny.

Urzędy podległe Prezydium Rady Ministrów:

a) Zarząd Główny drukarni państwowych — Miodowa 20; b) „Monitor Polski” — Miodowa 22; c) Polska Agencja Telegraficzna — Mokotowska 14.

Sądy Najwyższe.

Sąd Najwyższy, pl. Krasińskich 5.

Prokuratura przy Sądzie Najwyższym, plac Krasińskich 5.

Najwyższy Trybunał Administracyjny, Miodowa 22.

Sąd Apelacyjny, pl. Krasińskich 5.

Prokuratura przy Sądzie Apelacyjnym, pl. Krasińskich 5.

Urzędy.

Ministerstwo Kolei Żelaznych — N.-Świat 14.

Departamenty: Nowy - Świat 14, 1) administracyjny, 2) finansowy, 3) handlowo-taryfowy, 4) eksploatacyjny, 5) budowy i utrzymania kolei, 6) mechaniczny i zasobów.

Adres urzędów.

Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej — plac Dąbrowskiego 1. *Departamenty*: 1) pracy, plac Dąbrowskiego 1, 2) opieki społecznej, Nowowiejska 45.

3) ubezpieczeń społecznych, plac Dąbrowskiego 1, *Urzędy*: 1) inspekcja pracy I. okręgu, Marszałkowska 84, 2) inspekcja pracy II. okręgu, Al. Jerozolimska 6, 3) Główny Urząd Ubezpieczeń, plac Dąbrowskiego 1, 4) Urząd Emigracyjny, Królewska 23, 5) Rada Ministerjalna do spraw repartycji, Królewska 23.

ska 23, 6) Państwowy Urząd Pośrednictwa Pracy, Ciepła 21, 7) Fundusz Bezrobocia, Ś-to Krzyska 25.

Ministerstwo Przemysłu i Handlu — Elekto-
ralna 2. *Departamenty*: 1) ogólny, Elekto-
ralna 2, 2) górniczo-hutniczy, Elekto-
ralna 2, 3) przemysłowy, Elekto-
ralna 2, 4) handlowy, Elekto-
ralna 2, 5) Główny
Urząd Probierczy, Złota 22. *Dyrekcje*: 1) Państwo-
wy Przemysł Naftowy, Elekto-
ralna 2, 2) Gwarectwo
„Przeszcze”, 3) Salin Państwowych, Elekto-
ralna 2. *Urzędy Centralne Ministerstwa Przemysłu i Handlu*
w Warszawie: 1) Główny Urząd Miar, Elekto-
ralna 2, 2) Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej, Ele-
ktoralna 2, 3) Marynarka Handlowa, Elekto-
ralna 2, 4) Państwowy Urząd Geologiczny, Nowy Świat 72.

Generalna Dyrekcja Poczty i Telegrafów —
plac Napoleona 8. *Wydziały*: 1) administracyjny,
2) osobowy, 3) budżetowo - rachunkowy, 4) ogólnogospodarczy,
5) organizacyjny, 6) pocztowo-krajowy,
7) pocztowo-zagraniczny, 8) komunikacyjny, 9) eksploatacji telegrafów i telefonów. Adres wymienionych wydziałów — plac Napoleona 8. *Instytucje podległe Generalnej Dyrekcji Poczty i Telegrafów*: 1) Główny Skład Materiałów pocztowo-telegraficznych, Warszawa, Ludna 4, 2) Inspektorat Poczty i Telegrafów w Katowicach, 3) Izba Kontroli Rachunkowej Poczty i Telegrafów w Bydgoszczy.

Ministerstwo Reform Rolnych — pl. Dąbrowskiego 5. *Departamenty*: 1) administracyjny, 2) parcelacji i osadnictwa, 3) regulacji rolnej i pomiarów, 4) Biuro głównej Komisji Ziemskiej, 5) Komisja odwoławcza do spraw Osadnictwa Wojskowego. Adres departamentów: pl. Dąbrowskiego 5, Warszawa. *Urzędy podległe Ministerstwu Reform Rolnych*: 1) Państwowy Bank Rolny Warszawa, ul. Traugutta 11, 2) Okręgowe Urzędy Ziemskie.

Ministerstwo Robót Publicznych — Kredyto-
wa 9. *Departamenty*: 1) administracyjny, Kredyto-
wa 9, 2) wodny, Kredytowa 9, 3) budowlany, Kredyto-
wa 9, 4) drogowy, 5) Generalna Dyrekcja Odbudowy w likwidacji. *Urzędy podległe Ministerstwu Robót Publicznych*: 1) Okręgowe Dyrekcje Robót Publicznych przy województwach, 2) Wydziały Robót

Publicznych przy woj. Poznańskiem i Pomorskiem.
3) Dyrekcje dróg wodnych w Warszawie (Jasna 10)
i w Wilnie. 4) Okręgowa Dyrekcja Robót Publicz-
nych m. st. Warszawy — Kredytowa 9.

**Ministerstwo Rolnictwa i Dóbr Państwo-
wych** — Senatorska 15. *Departamenty*: 1) ogólny,
2) rolnictwa, 3) weterynarii. 4) leśnictwa i 5) wy-
dział ekonomiki rolniczej. Departamenty powyższe
mieszczą się. Warszawa, Senatorska 15. *Urzędy pod-
ległe Min. Rol. i Dóbr Państw.*: 1) Zarząd Stadnin
Państwowych — Warszawa, Senatorska 15, 2) Pań-
stwowy Instytut Meteorologiczny — Warszawa, Nowy
Świat 72, 3) Państwowe Laboratorium Weterynaryjne
Warszawa, Grochowska 77, 4) Dyrekcje Lasów Pań-
stwowych: Białowieża, Bydgoszcz, Lwów, Łuck, Poz-
nań, Radom, Siedlce, Toruń, Warszawa i Wilno.

Ministerstwo Skarbu — Rymarska 5. *Departa-
menty*: 1) prezydjalny, 2) obrotu pieniężnego, 3) bud-
żetowy, 4) podatków i opłat, 5) akcyz i monopolów,
6) ceł, 7) kasowy. Departamenty mieszczą się Ry-
marska 5. *Urzędy podległe Ministerstwu Skarbu*:
1) Centralna Kasa Państwowa, 2) Urząd Pożyczek
Państwowych, ul. Senatorska 29, 3) Urząd Kontroli
Ubezpieczeń. N.-Świat 69, 4) Państwowe Zakłady
Graficzne, Nowogrodzka 66, 5) Generalna Dyrekcja
Monopolu Tytoniowego, N.-Świat 4. 6) Generalna
Dyrekcja Loterii Państwowej, N.-Świat 70.

Ministerstwo Sprawiedliwości — Długa 3.
Departamenty: 1) ustawodawczy, 2) administracyjny,
3) karny — Departamenty mieszczą się przy ul. Dłu-
giej 5.

Ministerstwo Spraw Wojskowych — Nowo-
wiejska 5. Sztab Generalny — Plac Saski 3, I. p.
Departamenty: 1) piechoty, Nowowiejska 5, 2) jazdy,
Nowowiejska 5, 3) artylerji i uzbrojenia, Marszałkow-
ska 26, 4) żeglugi powietrznej, Mokotów, port lotni-
czy, 5) wojsk technicznych, Nowowiejska 5, 6) budow-
nictwa, Nowowiejska 5, 7) intendenty, Nowowiejska 5,
8) sanitarny, Nowowiejska 5, 9) sprawiedliwości, No-
wowiejska 5, 10) przemysł wojskowy, Nowowiejska 5.
Kierownictwo marynarki wojskowej, Chałubińskiego 3,

Ścisła Rada Wojenna, Plac Saski 3, Kurja Biskupia W. P., Miodowa 24, Wydział Wyznań niekatolickich i opieki nad grobami wojennymi przy M. S. Wojsk. Królewska 35, Instytut Naukowo-Wydawniczy, (Zamek), Wydział Rachunkowy M. S. Wojsk. Wierzbowa 1 i 9.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych — Nowy Świat 69. *Departamenty*: 1) prezydjalny, 2) administracyjny, 3) bezpieczeństwa publicznego i prasy, 4) samorządu. Adres departamentów: Warszawa N.-Świat 69. Generalna Dyrekcja służby zdrowia, Nowowiejska 39.

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego — Bagatela 12. *Departamenty*: 1) ogólny, Bagatela 12, 2) szkolnictwa powszechnego, Bagatela 12, 3) szkolnictwa średniego, Bagatela 12, 4) szkolnictwa zawodowego, Wspólna 81, 5) nauki i szkół wyższych — Bagatela 12, 6) wyznań religijnych, Al. Ujazdowskie 37, 7) departament kultury i sztuki, Szopena 1 i Wydział Archivum, Długa 13.

Najwyższa Izba Kontroli Państwa — Żórawia 41.

Główny Urząd Statystyczny — Al. Jerozolimskie 3.

Główny Urząd Likwidacyjny — Foksal 3.

Bank Polski — Bielańska 10.

Centrala dewiz — Bielańska 10.

P. K. O. — Jasna 9.

Przedstawicielstwa państw obcych w Pols.

| | Poselstwa
ambasady | Konsulaty |
|------------------|--|---|
| | w W a r s z a w i e | |
| Argentyna . . . | Krak. Przedmieście
Hotel Europejski | Senatorska 29 |
| Austria . . . | Koszykowa 11-b | Koszykowa 11-b |
| Belgia . . . | Krak. Przedmieście
Hotel Europejski | Krak. Przedmieście
Hotel Europejski |
| Brazylja . . . | Al. Róż 4 | Wilcza 44 |
| Bułgarja . . . | Krak. Przedmieście
Hotel Bristol | Krak. Przedmieście
Hotel Bristol 226/203 |
| Chili . . . | Bracka 4 | Hotel Europej. |
| Czechosłowacja | Moniuszki 1-a | Złota 4 |
| Danja . . . | Piękna 10 | Piękna 10 |
| Estonja . . . | Al. Ujazdow. 19/4 | Al. Ujazdow. 19 |
| Finlandja . . . | pl. Napoleona 3 | pl. Napoleona 3 |
| Francja . . . | Al. Ujazdow. 31 | Aleja Róż 2 |
| Grecja . . . | Al. Ujazdow. 49 | Wilcza 29-a |
| Hiszpanja . . . | Foksal 16 | Wilcza 29 |
| Holandja . . . | Czackiego 9/8 | Czackiego 9 |
| Japonja . . . | Foksal 10 | Foksal 10 |
| Łotwa . . . | Jasna 17 | Fredry 12
Hotel Bruhlowski |
| Niemcy . . . | Piękna 17 | Piękna 17, biuro
paszportowe 26-
rawia 42 |
| Norwegia . . . | Marszałkow. 79 | Al. Ujazdow. 17 |
| Portugalia . . . | Senatorska 37 | Senatorska 37 |
| Rumunja . . . | Wiejska 10 | Wiejska 10 |
| St. Apostolska. | Szucha 10 | |
| St. Zjednoczone | | |
| Amer. Północ. | Foksal 3 | Jasna 11 |
| S. H. S. . . . | Smolna 9 | Smolna 9 |
| Szwajcarja . . . | Smolna 25 | Smolna 25 |
| Szwecja . . . | Krak. Przed. 15 | Zielna 37 |
| Turcja . . . | pl. Napoleona 6 | pl. Napoleona 6 |
| Wielka Brytanja | N.-Świat 18 | Al. Jerozol. 93 |
| Węgry . . . | Służewska 5/2 | Służewska 5 |
| Włochy . . . | pl. Dąbrow. 6 | pl. Dąbrow. 6 |
| Związek Social. | N.-Senatorska | N.-Senatorska, |
| Republik Rad | Hotel Rzymski | Hotel Rzymski |

Konsulatory państw obcych w Polsce.

| Państwo | Miejscowość | Adres |
|-----------------|--------------|-------------------|
| Argentyna . . . | Kraków | Radziwiłłow. 23 |
| Austria . . . | Bielsk—Śląsk | |
| " | Kraków | Kanoniczna 16 |
| " | Lwów | Brajerowska 14 |
| Belgia . . . | Lwów | plac Marjacki 7 |
| " | Łódź | Nawrót 5 |
| Brazylja . . . | Katowice | Warszawska 4 |
| " | Lwów | Lindego 9 |
| " | Łódź | |
| " | Poznań | Kantaka. 7 |
| Bułgarja . . . | Katowice | Moniuszki 5 |
| " | Kraków | Gołębia 18 |
| " | Lwów | 3-go Maja 2 |
| " | Poznań | pl. Śapieżyński 8 |
| Francja . . . | Gdynia | |
| " | Katowice | |
| " | Lwów | |
| " | Łódź | |
| " | Poznań | |
| " | Toruń | |
| Holandja . . . | Lwów | Mickiewicza 10 |
| " | Łódź | Milsza 40 |
| " | Poznań | |
| Łotwa . . . | Łódź | |
| " | Wilno | |
| Niemcy . . . | Katowice | Sokol.v. „Dame” |
| " | Kraków | Warszawska 7 |
| " | Łódź | Piotrkowska 157 |
| " | Poznań | Zwierzyniec. 15 |
| " | Toruń | Bydgoska 60 |
| Rumunja . . . | Poznań | |
| Szwecja . . . | Bydgoszcz | |
| " | Poznań | |
| Wielka Brytania | Borysław | |
| " | Katowice | |
| " | Lwów | Asnyka 1 |
| " | Łódź | |
| " | Poznań | W. Garbary 42 |

Konsulatory państw obcych w Wolnem Mieście Gdańsku.

| Państwo | Adres |
|----------------------|---------------------------------|
| Argentyna | Taubenweg 5 |
| Austria | Langermarkt 38 |
| Belgia | Hansapla z str. 13 |
| Brazylja | Dominikswall 1 |
| Czechosłowacja . . | siedziba w Poznaniu |
| Dania | Langgasse 73 |
| Estonja | Stadtgraben 6 |
| Finlandja | Katergasse 21/23 |
| Francja | Langermarkt 17 |
| Grecja | Promenade 2 |
| Guatemala | Hundegasse 65 |
| Hiszpanja | Rennerstriftsgasse 9/III |
| Holandja | Hundegasse 35 |
| Japonja | z siedzibą w Warsz. (Foksal 10) |
| Łotwa | Werftgasse 3 |
| Niemcy | Krebsmarkt 7/8 |
| Norwegja | Hundegasse 89 |
| Portugalja | Dominikswall 12 |
| St. Zjedn. Ameryki . | Elisabethwall 9 |
| Szwecja | Langermarkt 20 |
| Wielka Brytanja . . | Stradtgraben 14 |
| Włochy | Rennerstiftsgasse 21 |
| Venezuela | Breitgasse 21 |

KATALOG WYDAWNICTW

Wydziału Społeczno-Wychowawczego Związku Spółdzielni Spożywców Rzp. P.

I. Książki z zakresu teorii i historii kooperacji.

Abramowski Edward. Pisma,

Cena

Tom 1-szy str. 514. zł. 12.00.

Tom II-gi, str. 408. „ 8.00.

Abramowski Edward. Kooperatywa, jako sprawa wyzwolenia ludu „ 1.00.

Dąbrowska Marja. — Życie i dzieło E. Abramowskiego „ 1.20.

M. J. Tuhan-Baranowski. — Społeczne zasady kooperacji. Z rosyjskiego tłomaczył Jan Hempel. Str. 439. „ 8.00.

M. J. Tuhan-Baranowski. Stowarzyszenia wytwórców i stowarzyszenia pracy „ 1.20.

Kropotkin P. Pomoc wzajemna, jako czynnik rozwoju. „ 1,50.

Ernest Poisson. — Rzeczpospolita Spółdzielcza, tłomaczył z francuskiego Zygmunt Kmita. St. 248. „ 3.50.

Stanisław Wojciechowski. — Kooperacja w rozwoju historycznym. Str. 383. „ 7.00.

II. Broszurki popularne.

Cena

Bek Józef. — Współdzielczość, jako program życiowy. zł. 0.30.

Dr. Zofja Daszyńska-Golińska. — Przez kooperatywy do przyszłego ustroju. 16-o 60. Warszawa 1921 r. „ 0.40.

| | |
|---|---------|
| Dąbrowska Marja. —Sprawa mieszkaniowa a kooperacja. 16-o str. 76 Warszawa 1922 | „ 0.35. |
| — Codzienna praca. 16-o str. 60. Warszawa 1924. | „ 0.30. |
| Dąbrowski Saturnin. — Obowiązki członków stowarzyszeń spożywców. 16-o str. 32. W-wa 1921. | „ 0.20. |
| Prof. Gide Karol. —Międzynarodowy Związek Spółdzielczy. 16-o str. 22. W-wa 1921. | „ 0.25. |
| Prof. Gide Karol. Wzrost cen a stowarzyszenie spożywców. | „ 0.20. |
| — Przyszłość kooperacji. W-wa 1921. 16-o str. 36 (wyd. IV). | „ 0.25. |
| J. L. — Zasady demokratyczne organizacji spółdzielczej | „ 0.30. |
| Kosmowska J. W. — Domy społeczne. Warszawa 1921 — str. 52. | „ 0.50. |
| Krzywicki L. Drożyzna, sekwester i waluta | „ 0.10. |
| Mielczarski K. — Cel i zadania stowarzyszenia spożywców. Wydanie drugie. Warszawa 1920. 16-o, str. 16. | „ 0.10. |
| Dr. Hans Müller. — Teoria walki klasowej i zasada neutralności ruchu spółdzielczego | „ 1. |
| M. R. — Położenie spożywcy. Warszawa, 1922, str. 67. | „ 0.60. |
| Schär I. F. Społeczne i gospodarcze zadania spółdzielczych stow. spoż. (wyd. II). | „ 0.20. |
| Stępek J. Kooperatyzm we wsi belgijskiej | „ 0.30. |
| Jan Wolski. — O zjednoczeniu ruchu spółdzielczego w Polsce. Warszawa 1923, str. 47. | „ 0.40. |
| Sprzedaż na kredyt. — Wydanie drugie. Warszawa, 1920, 16-o, 24 str. | „ 0.15. |
| Kalendarze Spółdzielcze Z. S. S. R. P. | |
| Kalendarz Spółdzielczy (książkowy) na 1926 : | |
| „ Kieszonkowy na 1926 r. | |

III. Dział nowelistyczny, scenicznej poezji i książek dla młodzieży.

| | Cena |
|--|-----------|
| Kazimierz Andrzej Czyżewski. Po-chód, dramat w 3-ch aktach z prologiem. Warszawa, 1923, str. 168, 8-o. | zl. 2.00. |
| — Złoty Kopiec. — Bajka wier-szem dla dzieci z ilustracjami Zdz. Eich-lera. — Warszawa 1923, str. 48, 8-o . . . | „ 2.50. |
| Marja Dąbrowska. — Gałąź czereśni. Warszawa 1922, str. 59. | „ 0.50. |
| Jan Lemański. — Toast, zbiór bajek powojennych. Warszawa, 1923, str. 95, in 16-o. | „ 1.00. |
| Bogdan Nowakowski. — Miś w mia-steczku. Warszawa 1923, str. 23, folio. . . | „ 2.50. |
| J. Ostrowski. — Gromada światem włada | „ 2.50. |
| Mieczysław Pietrzak. — Kto zwy-cięży? Sztuka spółdzielcza w 3-ch aktach. Warszawa, 1923, str. 48. | „ 0.60. |
| Edward Słoński. — Razem młodzi przyjaciele! Warszawa 1923. Str. 69. 8-o. | „ 1.00. |
| Jan Wolski. — 20 obrazków z życia spółdzielczego. Warszawa 1921. Str. 96. | „ 0.75. |
| Jan Wolski. — Czy to bajka czy nie bajka? | „ 4.00. |
| Edmund Zalewski. — W służbie spółdzielczej. Warszawa 1923. Str. 79. | „ 0.80. |

IV. Podręczniki spółdzielcze.

| | Cena |
|---|-----------|
| Bugajski Julian. — Piekarnia przy stowarzysz. spożywców. W-wa, 1921, str. 68. | zl. 1.50. |
| Bugajski Julian. — Rachunkowość rozwiniętego gospodarczo stowarzyszenia spożywców. Warszawa 1921, str. 64. | „ 1.50. |
| Dąbrowski Franciszek. — Spół-dzielnie uczniowskie. | „ 4.00. |
| Dąbrowski Saturnin. — Gospodarka finansowa stow. spoż. W-wa 1923, str. 98. | „ 1.50. |

| | Cena
zł. |
|---|-------------|
| Domański Bolesław. — Wskazówki techniczno-handlowe dla stowarzyszeń spożywców. Warszawa 1922, str. 64. | 1.50 |
| Kaczkowski W. inż. — Alfabetyczny Poradnik Towaroznawstwa. I. Artykuły spożywcze, Warszawa, 1923, str. 500 + 25. | 8.00 |
| Mielczarski Romuald. — Rachunkowość stowarzyszenia spożywców. Wydanie V. Warszawa 1921, str. 76. | 1.50 |
| Materiały dla pogadanek i odczytów. Zeszyt I i II. Warszawa 1921. | 0.60 |
| Ustawy i instrukcje dotyczące spółdzielni. Warszawa, 1925, str. 68. | 1.50 |
| Zalewski Edmund. — Organizacja i technika Wydz. Społ. Wychow. przy Stow. Spoż. Warszawa 1922, str. 68. | 1.50 |
| Sprawozdanie Z. P. S. S. za 1919 i 1920 r. po | 0.40 |
| Sprawozdanie Z. P. S. S. i statystyka stow. za 1921 r. | 1.50 |
| Sprawozdanie Z. P. S. S. i statystyka stow. za 1922 r. | 2.00 |
| Sprawozdanie Z. P. S. S. i statystyka za 1923 r. | 10.00 |
| Sprawozdanie z IX Zjazdu Pełnomocników Z. P. S. S. | 0.40 |
| Sprawozdanie z Kongresu Spółdzielni Spożywców Rzeczypospolitej Polskiej z dn. 17—18 listopada 1923 r., netto | 1.00 |
| Statystyka stowarzyszeń należących do Związku za 1913 r. | 0.30 |
| Uchwały Zjazdów Spółdzielczych (1908—1920) | 0.10 |
| Wskazówki przechowywania towarów | 0.20 |
| Wykłady towaroznawstwa część I i II po | 0.40 |
| Zafalszowanie artykułów spożywczych | 0.20 |

V. Wydawnictwa nabyte na składzie.

| | |
|---|------|
| Bujak Fr. Rozwój Gospodarczy Polski | 3.— |
| Bełciński J. Sprawiedliwość wobec pracy w literaturze Polskiej | 0.30 |
| Czechowicz Gabriel Podatek Przemysłowy | 5.— |

| | |
|---|------|
| Czyżowski K. A. Maciek I-szy Król Powietrza,
powieść dla młodzieży | 5.— |
| Chwałewik E. Wielkie miasta, ich rozwój . . . | 0.15 |
| Czerwijowski F. Jak prowadzić mniejsze bi-
blioteki | 0.10 |
| Dr. Daszyńska-Golińska. Miasta rolników . . . | 0.50 |
| Dr. Wł. Fr. Dworak. Spółdzielczość w Czechosł. | 3.— |
| Duclaux E. Higjena społeczna | 0.30 |
| Godwin E. Co zdziałały duńskie stow. spoż. . | 0.10 |
| Gliksmann I. Domy ludowe | 1.— |
| Pr. Heryng Z. Samopomoc społeczna | 4.50 |
| Kustron J. Ruch spółdzielczy w wojsku . . . | 0.10 |
| Korczak J. Bankructwo małego Dżeka . . . | 3.60 |
| Kropotkin P. Państwo i jego rola historyczna | 1.— |
| Krakowski W. Norwegja | 0.15 |
| Krakowski W. Nowa Zelandja | 0.15 |
| Lulek Dr. i Dr. A. Żabiński Zarys nauki
o wekslach. Wydanie III-e. | 3.20 |
| Mokrzyński Inż. Józef. Organizacja piekar-
stwa spółdzielczego na wsi | 7.80 |
| Orsetti M. Socjalistyczne kooperatywy belgijsk. | 0.10 |
| Patkowski A. Wychowanie pokolenia w du-
chu demokratycznej idei spółdzielstwa . . . | 0.60 |
| Pietrzak M. Jak założyć i prowadzić spół-
dzielnię żołnierską | 0.10 |
| Polska w liczbach. Wydawnictwo Komisji
Porozumiewawczej organizacji społecz-
nych. Nr. 1. | 3.— |
| Passakas M. Korespondencja kupiecka . . . | 6.00 |
| Rzęśnicki dr. Higjena robotnicza | 0.15 |
| Stefczyk Dr. Rola spółdzielczości w uprze-
mysł rolnictwa | 0.10 |
| Stefczyk Dr. Stanowisko spółdzielczości
w rolnictwie | 0.20 |
| Spółeczna Myśl Religijna | 3.— |
| Statut Kasy Spółdzielczej | 0.15 |
| Skorowidz miejscowości Rzeczypospolitej Pol-
skiej. Wydawnictwo Głównego Urzędu
Statystycznego Rz. P., XVI tomów. | |
| Wolff W. H. Spółdzielczość w rolnictwie . . . | 8.— |
| Żołnierz spółdzielca. Praca zbiorowa | 1.— |

**Wydawnictwa Centr. Biura Kursów
dla Dorosłych.**

Cena

| | |
|---|----------|
| Rocznik Kursów dla Dorosłych t. II za 1919 r. | zł. 2.00 |
| Borowiecka M. Wskazówki przy nauczaniu arytmetyki | „ 0.25 |
| Borowiecka M. Zbiór zadań arytmetycznych dla dorosłych cz. I | „ 1.10 |
| Borowiecka M. Zbiór zadań arytmetycznych dla dorosłych cz. II. | „ 1.40 |
| Borowiecka M. Zbiór zadań arytmetycznych dla dorosłych cz. III. | „ 1.60 |
| Borowiecka M. Program arytmetyki i geometrii | „ 0.50 |
| Godecka K. Nauczanie języka polskiego | „ 0.70 |
| Godecki M. B. Odczyty popularne dla dorosł. | „ 1.50 |
| Jahołkowska J. Czytanie rozumowane | „ 0.20 |
| Konewka A. Organizowanie kursów dla dorosł. | „ 0.20 |
| Korniłowicz R. i K. Znaczenie i zarys organizacji dorosłych | „ 0.60 |
| Korniłowicz R. i K. W sprawie ognisk kulturalno-oświatowych , | „ 0.60 |
| Koliskowa, Szymanowska. Życie na kursach dla Dorosłych | „ 0.90 |
| Pożaryska W. Zbliża i zdaleka cz. IV | „ 2.00 |
| R. O. D. Nauka czytania i pisania i dorosłych | „ 0.80 |

Na żądanie wysyła się katalogi z programem nauk i podręczników dla uczniów Kursów dla Dorosłych.

VI. Środki pomocnicze w propagandzie spółdzielczej.

(Własnego nakładu)

Cena

| | | |
|---|-----|-------|
| Kalendarz ścienny na rok 1926 blok . . . | zł. | 0.48 |
| " " " " " " " ścianki gr. | | 30,40 |
| Kalendarze terminowe, książkowe, biurowe
w oprawie | zł. | 2.— |
| Kalendarze terminowe biurowe stojące . . | " | 0.85 |
| Plakat Wieś Polska: „Dziś i Jutro” . . . | " | 0.60 |
| " „Skrusz te szpony” | " | 0.40 |
| " „Powiększajcie wasze udziały” . . . | " | 0.40 |

| | |
|---|----------|
| Plakat Owoce „kooperacji” | zł. 0.50 |
| Plakaciki — Hasła i myśli spółdzielcze
(w barwnych winjetach) | „ 0.50 |
| Pocztówki-widoki spółdzielcze, czarne; setka | „ 5.— |
| „ „ „ barwne „ | „ 6.— |
| Przezrocza ilustr. działalność spółdzielczą
w kraju, komplet około 60 sztuk | |
| Przezrocza ilustr. działalność spółdzielni
zagranicą, komplet około 40 sztuk | |
| Przezrocza ilustrujące życie spółdzielni ucz-
niowskich, komplet około 30 sztuk | |
| Przezrocza o charakterze ogólnym propa-
gandystycznym, podobizny wybitnych
kooperatystów około 20 sztuk | |
| Przezrocza z wystawy spółdzielczej w Gan-
dawie w 1924 r. komplet 11 sztuk | |
| Cena przezroczy za sztukę | „ 1.10 |
| Fotografje: | |
| E. Abramowski (bez oprawy) cena netto | „ 3.50 |
| E. Milewski | „ „ 3.50 |
| Portret Prezydenta | „ 1.— |

VII. Księgi buchalteryjne i druki.

a) Księgi dla pojedynczych Spółdzielni.

| | Cena |
|---|----------|
| Księga Kasowa | zł. 3.80 |
| „ Sklepowa (dla 1 sklepu) | „ 4.— |
| „ Sklepów (dla 5 sklepów) na 50 kart | „ 18.— |
| „ „ (dla 5 sklepów) na 100 kart | „ 30.— |
| „ „ (dla 9 sklepów) na 100 kart | „ 50.— |
| „ Udziałowców nowa 100 kart | „ 4.50 |
| „ „ „ 200 kart | „ 7.— |
| „ Różnych 4 rubryk (na 100 kart) | „ 3.20 |
| „ Różnych 4 rubryk (na 50 kart) | „ 2.50 |
| Księga Dziennik-Główna (system ameryk.)
nowa na 100 | „ 18.— |
| Księga Dziennik-Główna (system ameryk.)
nowa z wkładkami | „ 22.— |

| | |
|---|----------|
| Księga Kontroli Zakupów na 200 kart . . . | zł. 5.50 |
| „ Rejestr Członków na 400 członków „ | 3.— |
| „ „ „ „ 700 „ „ | 4.20 |
| „ „ „ „ 2000 „ „ | 9.— |
| „ Protokołów | 2.50 |

b) Księgi dla Związków i Spółdz.
Okręgowych.

| | |
|---|---------|
| | Cena |
| Księga Magazynowa 150 kart | zł. 7.— |
| „ „ 200 „ | 10.— |
| „ Szczegółowego Wyjścia Towarów . . . | 6.50 |
| „ Rejestr faktur (3 libr.) | 4.— |
| „ Dostawców (2 libr.) | 3.— |
| „ Odbiorców (3 ¹ / ₂ libr.) | 4.50 |
| „ Dziennik Główna 100 kart | 50.— |
| „ „ 200 „ | 90.— |
| „ Kasowa 100 kart | 40.— |
| „ „ 200 „ | 70.— |
| Arkusze Dziennika-Główniej | 0.60 |
| „ Kasowej | 0.40 |
| „ Marszruta lustratora | 0.05 |
| „ Wykaz kosztów lustracyjnych . . . | 0.05 |
| „ Sprawozdanie lustratora | 0.05 |

c) Statuty, książeczki członkowskie,
bloki i kwitarjusz.

| | |
|---|------|
| | Cena |
| Statut do rejestracji spółdzielni spożywców „ | 0.15 |
| „ „ okręgow. spółdzielcz.
stow. spożywców | 0.15 |
| Statut do rejestracji związku okręgowego „ | 0.15 |
| Wskazówki do rejestracji stowarzyszeń
spożywców | 0.05 |
| Książeczka członkowska stowarzyszeń spo-
żywców | 0.08 |
| Książeczka członkowska kasy oszczędności „ | 0.08 |
| Blok-Deklaracje członkowskie (setka) . . | 3.— |
| Blok-blankiety wystąpienia ze stowarzy-
szenia (setka) | 1.50 |

| | |
|--|---------|
| Blok-zawiadomienia o zebraniu (sefka) | zł. 2.— |
| „ ekspedycyjny na 75 kwitów podwójnych | „ 1.20 |
| „ zwwyżek cen | „ 0.60 |
| „ wykazów odpisów (zniżek) | „ 2.50 |
| „ kontroli zakupów | „ 1.— |
| „ zamówień 200 kart | „ 2.50 |
| Blok zamówień na towary bezpośr. z firmy | |
| 300 kart duży form. | „ 6.— |
| Asygnarjusz kasowy | „ 1.70 |
| Bloki rachunkowe dla szczegółowego wyj- | |
| ścia towaru (200 kart) | „ 0.85 |
| Kwitarjusz kasowy na (100 kart) | „ 1.50 |
| Księga weksli puszczonej w obieg | „ 1.30 |
| „ „ przyjętych | „ 1.30 |
| „ kalkulacyjna | „ 1.50 |
| „ kosztów handlowych | „ 1.50 |
| „ Dziennik podawczy (korespondencji) | „ 2.— |
| Księga Dziennik podawczy (koresponden- | |
| cji) grubszy | „ 3.— |

d) Druki do sprawozdań i inne.

| | Cena |
|---|----------|
| Szemat sprawozdania stow. dla Związku | zł. 0.35 |
| „ „ „ „ władz | „ 0.05 |
| Lista inwentarza (arkusz) | „ 0.08 |
| „ udziałowców (arkusz) | „ 0.08 |
| Wykaz zakupów członkowskich (arkusz) | „ 0.05 |
| Wyciąg z księgi towarowej | „ 0.10 |
| Arkusz Dziennika-Głównej | „ 0.20 |
| „ „ „ wkładka | „ 0.07 |
| „ ks. kasowej | „ 0.06 |
| „ ks. sklepowej | „ 0.06 |
| „ ks. sklepów | „ 0.40 |
| „ „ „ wkładka | „ 0.20 |
| „ ks. udziałowców | „ 0.06 |
| „ ks. różnych 3 rubr. | „ 0.05 |
| „ ks. kontroli zakupów | „ 0.05 |
| „ ks. rejestru członków | „ 0.08 |
| „ ks. magazynowej | „ 0.08 |
| Skoroszyt 4-o | „ 0.30 |
| „ folio | „ 0.35 |

| | |
|---|----------|
| Skorowidz (dwukartkowy) | zł. 1.70 |
| „ (jednokartkowy) | „ 1.50 |
| Segregator | „ 3.— |
| Karta legitymacyjna na tow. (setka) | „ 1.50 |
| Kalka | „ 0.05 |
| Karty kontroli zakupów | „ 0.04 |

e) Zeszyty rachunkowości dla kooperatyw uczniowskich i podręczniki.

Cena

| | |
|--|----------|
| Zeszyt kasowy | zł. 0.50 |
| „ Sklepowy | „ 0.50 |
| „ Udziałowców | „ 0.50 |
| „ Dziennik-Główna | „ 0.50 |
| „ Różnych | „ 0.50 |
| Kartki udziałowe dla kooperatyw szkolnych | „ 0.03 |
| Polecamy jako podręcznik do prowadzenia rachunkowości w spółdzielniach uczniowskich: | |
| Dąbrowski Franciszek. Spółdzielnie Uczniowskie | „ 4.— |
| Patkowski A. Wychowanie pokolenia w duchu demokratycznej idei spółdzielania | „ 0.60 |
| Przezrocza ilustrujące życie spółdzielni uczniowskich komplet około 20 sztuk | „ 1.10 |

Wydawnictwa wymienione w niniejszym kalendarzyku oprócz Centrali Związku w Warszawie (Nowogrodzka 21) nabywać można:

a) w następujących oddziałach Z. S. S. R. P.

1. Baranowicze, ul. Kolejowa 35.
2. Będzin, ul. Kościuszki 60, dom własny, tel. 66.
3. Chmielnik, starostwo stopnickie, ul. Bednarska.
4. Chełm, ul. Sienkiewicza 16, skrz. poczt. 4.
5. Częstochowa, ul. Stradomska 6, dom własny, tel. 2.
6. Kalisz, ul. Kilińskiego 2.
7. Katowice, ul. Stawowa 3.

8. Kielce, ul. Młynarska 20, dom własny, skrzynka poczt. 39, tel. 16.
 9. Końskie, woj. kieleckie, dom własny, tel. 20.
 10. Kutno, woj. warszawskie, ul. Zawadzka 15, dom własny.
 11. Lublin, ul. Wrotkowska 2, dom własny, skrzynka pocztowa 71, tel. 41.
 12. Lwów, dworzec główny towarowy.
 13. Łódź, ul. Ogrodowa 64, skrz. poczt. 267, tel 339 zew. 7.
 14. Łomża, ul. Śniadowska 30, dom własny, skrz. poczt. 29, tel. 6.
 15. Łuck, ul. Kumrowska na Jaronicy.
 16. Miechów, Charsznica — woj. kieleckie, skrzynka poczt. 4.
 17. Ostrowiec, Al. 3-go Maja 76, dom własny, tel. 31.
 18. Puławy, ul. Piłsudskiego 6, tel. 34,
 19. Radom, ul. Gołębiowska 2, dom własny, tel. 61, skrz. poczt. 13.
 20. Skierniewice, ul. Prymasowska, skrz. poczt. 14, tel. 45.
 21. Siedlce, ul. Świętojańska 3, tel. 92.
 22. Włocławek, ul. Starodębska 39/41, skrz. poczt. 105, dom własny, tel. 11.
 23. Zamość, Wyjazd Szczepreszyński, tel. 33.
 24. Wilno, Mała Pohulanka 12, tel. 2-52.
- Ajentura w Gdańsku, Hundegasse 105.

" w Londynie, 72 Marx Lane, London E.C.3.
 The Union of Polisch Consumers Co-operative Sociétes.

CZASOPISMA

ZWIĄZKU SPÓŁDZIELNI SPOŻYWCÓW RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

„RZECZPOSPOLITA SPÓŁDZIELCZA”

miesięcznik poświęcony teorii spółdzielczości
i związanym z nią zagadnieniom społecznym
i gospodarczym.

Prenumerata roczna 16 zł.

„SPOŁEM”

dwutygodnik poświęcony praktycznej organiza-
cji i gospodarce spółdzielni spożywców.

Prenumerata roczna 18 zł.

„SPÓLNOTA”

popularne pismo tygodniowe spożywców dla
propagandy ruchu spółdzielczego.

Prenumerata roczna 10 zł.

ADRES REDAKCJI I ADMINISTRACJI:

WARSZAWA—ul. NOWOGRODZKA 21.

Tel. Redakcji 257-30. Tel. Administracji 257-47.

Prenumeratę pism przyjmują oprócz Admini-
stracji w Warszawie, Oddziały Z. S. S. R. P.,
wszystkie powiatowe i dzielnicowe Związki Spół-
dzielni Spożywców oraz księgarnie. W księ-
garniach również nabywać można pojedyncze
numery pism.

Rocznice rodzinne i znajomych.

[illegible]

Wykaz adresów.

[illegible]

Wykaz adresów.

| | | |
|-----------------|---------------|---------|
| N a z w i s k o | U l i c i a w | Nr tel. |
|-----------------|---------------|---------|

Notatnik wydatków.

[illegible]

Notatnik wydatków.

[illegible]

Notatnik wydatków.

[illegible]

Notatnik wydatków.

[illegible]

Notatnik wydatków.

[illegible]

Notatnik wydatków.

[illegible]

| | | |
|--|----------|--|
| | NOTATNIK | |
| | | |

NOTATNIK

| | | |
|--|----------|--|
| | NOTATNIK | |
| | | |

| | | |
|--|----------|--|
| | NOTATNIK | |
| | | |

| | | |
|--|----------|--|
| | NOTATNIK | |
| | | |

| | | |
|--|----------|--|
| | NOTATNIK | |
| | | |

| | | |
|--|----------|--|
| | NOTATNIK | |
| | | |

| | | |
|--|----------|--|
| | NOTATNIK | |
|--|----------|--|

| | | |
|--|----------|--|
| | NOTATNIK | |
| | | |

| | | |
|--|----------|--|
| | NOTATNIK | |
| | | |

| | | |
|--|----------|--|
| | NOTATNIK | |
| | | |

| | | |
|--|----------|--|
| | NOTATNIK | |
| | | |

| | | |
|--|----------|--|
| | NOTATNIK | |
| | | |



| | | |
|--|----------|--|
| | NOTATNIK | |
| | | |



| | | |
|--|----------|--|
| | NOTATNIK | |
| | | |

| | | |
|--|----------|--|
| | NOTATNIK | |
| | | |



